

**НАЦИОНАЛНА БИБЛИОТЕКА
„СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ“**

**СРАВНИТЕЛЕН КОГНИТИВЕН
КОНВЕРТИРУЕМ МОДЕЛ
НА СТАНДАРТИТЕ И СТИЛОВЕТЕ
ЗА *БИБЛИОГРАФСКО ОПИСАНИЕ И ЦИТИРАНЕ*
(Лапидарен праксиологичен компендиум:
Инструментарий на
информационното – знаниевото общество)**

София

2024

Куманова, Александра Венкова, 1956-

Сравнителен когнитивен конвертируем модел на стандартите и стиловете за библиографско описание и цитиране : (лапидарен праксиологичен компедиум : инструментариум на информационното – знаниевото общество) / Александра Куманова, Силвия Филипова ; ред. Николай Василев ... [и др.]. – София : Нац. библ. „Св. Св. Кирил и Методий”, 2024. – 106 с.

Други ред.: Красимира Александрова, Марияна Максимова, Никола Казански. – Библиографията като информационно-когнитивен модел : думи на библиографските редактори / Красимира Александрова, Никола Казански.

В оформлението на корицата на изданието е използвана репродукция на платното „Аполон и Дионис” (2018) на Леонид Ефимович Илюхин (1987-)

В оформлени на обложки издания използвана репродукция холста „Аполлон и Дионис” (2018) Леонида Ефимовича Илюхина (1987-)

In the cover of the edition is a reproduction of Apollo and Dionysus (2018) by Leonid Efimovich Ilyuhin (1987-)

© Александра Куманова – автор

© Силвия Филипова – автор

© Николай Василев – обща редакция

© Марияна Максимова – терминологична редакция

© Красимира Александрова – библиографска редакция

© Никола Казански – библиографска редакция

© Анжела Кенън – рецензент

© Тамара Бахтурина – рецензент

© Национална библиотека „Св. Св. Кирил и Методий”, 2024

ISBN 978-954-523-210-7

E ISBN 978-954-523-211-4

Автори:

Проф. д.п.н. Александра Куманова
Ас. Силвия Филипова

Обща редакция:

Д-р Николай Василев

Терминологична редакция:

Марияна Максимова

Библиографска редакция:

Проф. д-р Красимира Александрова
Доц. д-р Никола Казански

Научни консултанти и рецензенти:

Д-р Анжела Кенън
Тамара Бахтурина

Authors:

Prof. D.Sc. Alexandra Kumanova

Assist. Prof. Silvia Filipova

General editing:

Assist. Prof. Dr Nikolaj Vasilev, PhD

Terminological editorship:

Mariyana Maximova

Bibliographic editing:

Prof. Dr Krasimira Aleksandrova, PhD

Assoc. Prof. Dr Nikola Kazanski, PhD

Scientific advisors and reviewers:

Dr Angela Cannon, PhD

Tamara Bakhturina

По случай
90-годишнината от
Международния конгрес на библиографите и библиотекарите
(Париж, 1934)
и историческото пленарно слово на испанския философ
Хосе Ортега и Гасет
„МИСИЯТА НА БИБЛИОТЕКАРЯ” –
СИМВОЛ-ВЕРУЮТО
на **Българския библиографски институт**
под ръководството на **професор Тодор Боров –**
приемника на акад. Никола Михов
(издание от 1948 г. в превод на **д-р Николай Н. Николаев,**
публикувано в поредицата „Библиографска просвета”)

По случаю
90-летия
Международного конгресса библиографов и библиотекарей
(Париж, 1934)
и исторической пленарной речи испанского философа
Хосе Ортеги-и-Гассета
„МИССИЯ БИБЛИОТЕКАРЯ” –
КРЕДО
Болгарского библиографического института
под руководством профессора **Тодора Борова –**
преемника акад. Николы Михова
(издание 1948 г. в переводе **д-ра Николая Н. Николаева,**
опубликовано в серии „Библиографическое просвещение”)

On the occasion
of the 90th anniversary
of the **International Congress of Bibliographers and Librarians**
(Paris, 1934)
and the historical plenary speech of the Spanish philosopher
José Ortega y Gasset
THE MISSION OF THE LIBRARIAN –
the CREDO
of the **Bulgarian Bibliographic Institute**
under the guidance of **Prof. Todor Borov –**
a successor of Acad. Nikola Mihov
(translated by **Dr Nikolay N. Nikolaev** and published in 1948
in the collection *Bibliographic education*)

*„Това, което вижда душата,
е по-ясно от това, което гледат очите.”*
A. K.

*„То, что видит душа,
виднее того, что смотрят глаза.”*
A. K.

*„What the soul perceives
is clearer than eyes see.”*
A. K.

ЖИЗНЕНАТА СИЛА НА МНОГООБРАЗИЕТО В БИБЛИОГРАФСКИЯ ЕЗИК НА ПЛАНЕТАТА КАТО ПОЛИФОНИЧНО МНОГОГЛАСИЕ (Предисловие на авторите)

„ще ти дам в замяна златно сърце и нова памет!“

Христо Смирненски.
„Приказка за стълбата“

І. За пътя на авторите, извървян към възприемането на библиографските стилове в единство

Многогодишното творческо сътрудничество между двамата автори – А. К., С. Ф. – на *настоящия* библиографоведски труд:
- библиографи от националната библиография на Р. България;
- съставители и редактори на редица библиографски указатели, бази от данни, е-библиотеки; на библиографското периодично издание „Трудове на Студентското научно общество при УниБИТ“ (Т. 1- , 2008- ; към 2024 г. 19 т.) и на библиографската и историографската серия „Факлоносци“ на Академичното издателство „За буквите – О писменехъ“ на УниБИТ (Кн. I- , 2010- ; към 2024 г. 34 т.; в пределите на която са две Festschrift издания: „GLORIABIBLIOSPHERAE“ / Кн. XVI. – 2016/и „LICHT, MEHR LICHT!“ /Кн. XXXII. – 2022/);

- автори на библиографоведски изследвания – е причината продължителните им повече от пет десетилетия наблюдения върху **нормативните трансформации в Европейския и Харвардския стилове за библиографско описание и цитиране на документи** да са постоянно в оживените им дискусии.

Тези дискусии водят началото си още от 1970-те години, когато и *двете* – А. К., С. Ф. – са студентки в лоното на **Българската библиографоведска школа** – в Държавния библиотекарски институт (ДБИ; *днес*: Университет по библиотекознание и информационни технологии) в София, който по това време се помещава в **Националната библиотека „Св. Св. Кирил и Методий“** (НБКМ; *тогава* и в годините – и др. назв.) и практическите занятия по библиография и каталогизация се провеждат буквално в сърцето – в библиотечните каталози и в справочните фондове – на НБКМ (1950-те – 1970-те години).

И на *двете авторки* – А. К., С. Ф. – по **обща библиография** и по **библиотечни фондове и каталози** в ДБИ преподават ненадминатите виртуози в тези два когнитивни, свързани и отразяващи се един в друг, комплекса – **Борис Десев** (2.05.1910 – 20.05.1979) и **Василка Младенова** (19.12.1921 – 17.10.1994) (на които А. К. посвещава когнитологични портрети през 2005 г., публ. и в кн.: Апостоли на инфосферата. – София, 2010).

Библиографското описание и цитирането на документи в Българската библиографска школа – по интелектуално-духовното трасе на ярката й **персонализация**, наблюдавана в трудовете на: **акад. Александър Теодоров-Балан** (27.10.1859 – 12.2.1959) – **акад. Никола Михов** (6.3.1877 – 5.4.1962) – **проф. Тодор Боров** (30.1.1901 – 27.5.1993), – е *естествено* възприетие на **Европейския стил**.

... И на **тримата библиографове** – **енциклопедисти** с особено широка обща култура в **библиографската и историографската серия „Факлоносци“** и в **други издания, сред които** – и на **НБКМ**, и публикувани в **Германия**, са посветени *монографичните изследвания*:

– на **акад. Александър Теодоров-Балан**:

– - Последно завършено научно изследване на Милен Куманов – публ. на А. Куманова на *e*-библиотека „**БАЛАНИКА**“: Академик Александър Теодоров-Балан. Автобиобиблиография – лекции с тезаурус на езика под научната редакция на М. Куманов: Историогр. издирване на автобиобиблиогр. и лекциите на А. Теодоров-Балан: I. Автобиобиблиография: Факсим. публ., дигитализация, структуриране на справочен апарат към първоизточника; II. Лекции: Факсим. публ., дигитализация, информ. ризома на първоизточника; кадастрално дърво на тезауруса на езика на А. Теодоров-Балан: информ. решетка на тезауруса : Кн. II-ра от текстолог. моногр. петокнижие на М. Куманов – *e*-библиотека „**CIVILLIANA**“ : Посмъртна моногр. публ. под науч. и библиогр. ред. на А. Куманова. // **LICHT, MEHR LICHT!** В памет на професор Милен Куманов : юбил. сб. по случай 80-год. от рожд. на учения = LICHT, MEHR LICHT! In memory of Professor Milen Kumanov : Festschrift on the occasion of his 80th anniversary / състав. Александра Куманова ... [и др.] ; предг. и диалог – дейксис: Александра Куманова, Николай Василев ; рец. Васил Гюзелев ... [и др.]. – София, **2022**. – ISBN 978-619-185-558-2 ; E ISBN 978-619-185-559-9. – с.225-593.

– на **акад. Никола Михов**:

– - Куманова, А. **БУЛГАРИКА**: Академик Никола Михов – Духът на *българика* : Диптих по информационно моделиране на хипертекст : Книга II. Учебник по структуриране на *българика* / А. Куманова (авт., предг., биобиблиогр., науч. ред.), Н. Казански (авт., предг., терминолог., науч. ред.) ; Дейксис, науч. ред. Н. Василев ; Библиогр. ред.: Д. Ралева, М. Максимова ; Рец.: С. Денчев, И. Линден. – София : За буквите – О писменехъ, 2023. – 256 с. : с 16 ил. ; 62 факсим. – (Факлоносци ; XXXIV)

Изд. е в чест на 70-год. от възстановяването на Българската патриаршия и 145-год. от рожд. на акад. Н. Михов ; Посв. на проф. М. Куманов.

ISBN 978-619-185-598-8

E ISBN 978-619-185-599-5

Публ. и във вид на e-кн. в: Нац. библ. „Св. Св. Кирил и Методий“: <[https://sno.unibit.bg/e-lib.html](https://www.nationallibrary.bg/www/%d0%be%d0%bd%d0%bb%d0%b0%d0%b9%d0%bd-%d1%80%d0%b5%d1%81%d1%83%d1%80%d1%81%d0%b8/%d0%b5%d0%bb%d0%b5%d0%ba%d1%82%d1%80%d0%be%d0%bd%d0%bd%d0%b8-%d0%ba%d0%bd%d0%b8%d0%b3%d0%b8/> и УниБИТ: <.

– на **проф. Тодор Боров**:

– - Куманова, А. Универсалната библиография от втора степен с международен обхват – ретроспективният многостепенен пътеводител по информационната среда на планетата : Т. Боров – „Пътя към книгите“ (Историография. Хронотоп. Феноменология. Теория) : Изследване / Библиогр. ред. Н. Казански ; *Посв. Т. Боров.* – София : Гутенберг, **2007**. – 73с.

ISBN 978-954-617-015-6

Публ. и в: <https://www.academia.edu/upgrade?feature=name_mentions&trigger=mentioning-author-rw>.

-- Куманова, А. Интеграл библиографии : Учебник-компендиум по общему библиографоведению / *Посв. светлой памяти Г. Шнейдера, Л.-Н. Мальклес, К. Р. Симона* ; Общ. ред. Н. Василев ; Библиогр. ред.: Д. Ралева, М. Максимова ; Рец.: С. Денчев, Н. Казански. – Saarbrücken : LAPLAMBERT Academic Publishing, **2016**. – 132 с. : с портр.

Анот. и рез. на рус. и англ. яз. – Библиогр.: 175 нум. назв. – Сведения об авторе (с. 89-110). – Author information (с. 111-131).

ISBN 978-3-659-96247-9

-- Куманова, А. Интеграл гуманитарной библиографии в XXI веке (Генезис мировой универсальной библиографии) : Учебник – компендиум по общему библиографоведению (Теория библиографической формы) / Общ. ред., дейксис Н. Василев ; Библиогр. ред. Д. Ралева, М. Максимова ; Рец. С. Денчев, Н. Казански ; *Посв. светлой памяти Г. Шнейдера, Л.-Н. Мальклес, К. Р. Симона. К 75-лет. публ. Т. Боровым библиографического путевождителя, „Путь к книгам“*. – София : За буквите – О писменех, **2017**. – 184 с. : 4 портр., 5 сх. – (Факлоносцы ; VII).

Список цит. источников: 175 нум. назв. – Индекс заглавий; Именной индекс; Список сокращений.– Сведения об авторе (с. 143-161). – Author information (с. 163-180).

ISBN 978-619-185-249-9

E ISBN 978-619-185-205-5

-- Куманова, А. GENERATIO SPONTANEA : Synoptic table of the World universal bibliography from 3rd c. BC to 21st c. : An atlas – electronic library „Universalica“ (Model of the secondary-documental framework of the biblio-info-noosphere) : Textbook-compendium of General Bibliography = Синоптическая таблица мировой универсальной библиографии III в. до н.э. – XXI в. : Атлас – электронная библиотека „Universalica“ (Модель вторично-документального контура библио-инфо-ноосферы планеты) : Учебник-справочник по общ. библиографоведению = Синоптическина таблица на световната универсална библиография III в. пр.н.е. – XXI в. : Атлас – електронна библиотека „Universalica“ (Модел на вторично-документалния контур на библио-инфо-ноосферата на планетата): Учебник-справочник по общо библиографознание / [comp., bibliogr., preface A. Kumanova] ; [sci.ed. S. Denchev] ; [gen. ed. N. Vasilev] ; [expert and terminolog. ed. N. Kazanski] ; [reference-inform. ed. A. Cannon, M. Sokolova] ; [bibliogr. ed. K. Alexandrova, S. Filipova, M. Maximova] ; [rev. A. Subetto... et al.]. – Sofia : About letters – O pismeneh, **2018**. – 232p. : with 51 ill., 44 portr., 3 facsim., 4 sh. – (Torch bearers ; XXV)

Other rev.: L. Djakhaia, A. Sokolov, N. Yaramov, V. Klyuev, R. Gilyarevsky, V. Leonov, I. Peteva, I. Lynden, M. Kumanov. – Index of titles, index of names. – Contents. – Curriculum vitae.

Suppl. I: Information rose of the World (international) universal bibliography (3rd c. BC–21st c.). Suppl. II: Author information – publ. in Engl., Rus. and Bulg.

Jubil. ed. dedicated to: the 65th anniversary of S. Denchev ; the bright memory of G. Schneider, L.-N. Malclès, K. R. Simon, A. Taylor, I. V. Gudovshchikova, A. V. Mamontov ; to the bright memory of Bulgarian Bibliographic Institute, which incarnated under the guidance of T. Borov the genuine spirit of the bibliographic culture.

ISBN 978-619-185-321-2

ISBN 978-619-185-322-9

E ISBN 978-619-185-323-6

Публ.: <<http://www.sno.unibit.bg>><<http://sno.unibit.bg/e-lib.html>><https://vk.com/bif_club_1?w=wall-17854653_4163><https://vk.com/album-17854653_222619546><<http://www.ilit.bas.bg/bg/>><<http://www.ilit.bas.bg/bg/structure/library.html>><<http://www.ilit.bas.bg/bg/mission/kontakti.html>><<https://www.academia.edu/37220885.pdf>><https://www.researchgate.net/publication/326983409_GENERATIO_SPONTANEA><<https://wetransfer.com/downloads/30355da19b5d04f4439f1379006674bc20181004200213/11e5a2cdee2c136db4e4e09eeb5d277420181004200213/0fcd44>><<https://www.academia.edu/37220885/AK-Syn-Tabl-World-Universal-Bibliogr-2018.pdf>><<http://www.sno.unibit.bg>><<http://sno.unibit.bg/e-lib.html>><<http://cl.bas.bg/%d0%b4%d0%b8%d0%b3%d0%b8%d1%82%d0%b0%d0%bb%d0%bd%d0%b8-%d0%ba%d0%be%d0%bb%d0%b5%d0%ba%d1%86%d0%b8%d0%b8/>><https://www.academia.edu/35942772/%D0%9F%D0%98%D0%A4_2_2017_net_pdf?email_work_card=view-paper><https://www.academia.edu/37220885/AK_Syn_Tabl_World_Universal_Bibliogr_2018_pdf?email_work_card=view-paper>.

New ed. – 2018 / Sofia : St. St. Cyril and Methodius National Library.

New ed. – 2018 / Sofia : Sofia City Library.

-- Куманова, А. NOVUM PARADIGMA INFINITAS : формите на тривиума: библиотечно-библиографско-книгознание в триадата: адресат – библиотека – документ и триединството: наука – практика – образование (От жреца на Архаим, през планетарния поглед на библиотекаря на Пергам и Александрия и предметното мислене на библиотекаря на Шпицвег до постмодерната неklasическа менталност на съвременния библиотекар) : компендиум / А. Куманова ; ред. С. Денчев – науч. ред. [и др.] ; предг. и рез. А. Куманова ; епilog К. Александрова ; рец. В. Велев [и др.] = NOVUM PARADIGMA INFINITAS : the forms of trivium: library-bibliography-book science in the triad: user – library – document and three unity: science – practice – education (From the priest of Arkhaim, through the universal view of the librarian in Pergamum and Alexandria, and the subject thinking of the librarian of Spitzweg to the postmodern neoclassic mentality of the modern librarian) : compendium / A. Kumanova ; ed. S. Denchev – sci. ed. [и др.] ; pref. and summary A. Kumanova ; epilogue K. Alexandrova ; rev. V. Velev ... [и др.]. – София : Нац. библ. „Св. Св. Кирил и Методий”, 2020. – 244 с. : с 4 ил., 2 табл., 4 граф.

Други ред.: Н. Василев, Н. Казански, А. Кенън, М. Соколова ; библиогр. ред. К. Александрова, Д. Ралева, С. Филипова, М. Максимова. – Други рец.: И. Линден, М. Куманов. – Именен показалец, топонимен показалец.

Юбил. изд., публ. в навечерието на 120-год. от рожд. на проф. Т. Боров (30 януари 1901 – 27 май 1993) и 80-год. от основаването на Бълг. библиогр. инст. – 22 март 1941 г., посветено на 70-год. от придобиването на статута „държава” на Нац. библ. „Св. Св. Кирил и Методий” – 23 януари 1950 г. и 70-год. от създаването на Държ. библ. инст. – днес: Унив. по библиотечнознание и информ. технолог. – 1 ноември 1950 г. = Jubil. ed., publ. on the eve of 120-th anniversary of Prof. T. Borov (30 January 1901 – 27 May 1993) and 80-th anniversary of the Bulg. Bibliogr. Inst. – 22 March 1941, dedicated to 70-th anniversary of the acquisition of state statute of the Nat. Library St. St. Cyril and Methodius – 23 January 1950 and 70-th anniversary of the establishing of the State Library Inst. – today: University of Library Studies and Information Technologies – 1 November 1950.

ISBN 978-619-239-439-4

ISBN 978-619-239-446-2 (e-book, pdf)

Публ. и във вид на е-кн. в изд. „За буквите – О писменехъ”:<<http://www.sno.unibit.bg>><<http://sno.unibit.bg/e-lib.html>>.

Ново изд. – 2020 / Столична б-ка – София.

Европейският библиографски стил пуска особено дълбоки корени у нас и триумфира във „фотографското” (максимално подробно и детайлизирано) библиографско описание (именно то позволява максимално ефективно да се структурират библиометрични и наукометрични разрези – показатели към съответния ресурс), триумфиращо в:

1) безаналоговите вторично-документални творения – „**Годишник на Българския библиографски институт**” (т. 1-9/ ред. Т. Боров. – София, 1948-1963) и **библиографските указатели на Българския библиографски институт** (ББИ, 1941-1963) (разкритата от Т. Боров следа на България към световната / международната/ универсална ретроспективна библиография – „**Пътя на книгите**” / София, 1942; Факсим. изд. 2021);

2) възстановеният след Втората световна война „**Български книгопис**”);

3) менталното и практическото библиографоведско структуриране в единство на знаниявия клъстер (**библиотекознание – библиография – библиографознание – книгознание – полиграфия – архивистика – палеография – документалистика – информатика – информационни технологии**).

ББИ организира и първите курсове у нас за разпространение на

библиотечно-библиографски знания, последвани от подобни, осъществявани от НБКМ...

В България **Европейският стил на библиографското описание и цитирането на документи** влиза директно от Германия.

Важно е да се знае, че **Европейският стил на библиографското описание и цитирането на документи** често в разговорната лексика на библиографите по света се нарича **Германски**.

И *това* е така, защото именно в Германия се конфигурират още към края на XV – началото на XVII в. **върховите библиографски форми за планетарната информатизация**, в които той кристализира:

- **хронологичните биобиблиографии от IV-XV в.** (chronologic biobibliographies of IV-XV c.): **Йоан Тритемий / Johannes Tritthenhemius**, 1494;

- **универсалната международна библиография от чист вид – енциклопедичната универсална библиография** (universal international bibliography – encyclopedic universal bibliography): **К. Геснер / Conrad Gesner**, 1545-1555/ (К. Г. е швейцарец, но сам причислява себе си към *германската* духовност);

- **систематичните панаирни книготърговски каталози** (systematic book fair and bookseller indices): **Г. Вилер / G. Willer**, 1564/; **И. Клес / J. Cless**, 1602/; **Г. Драуд / G. Draudius**, 1610-1611/...

Изтъкнатите наблюдения и дискусии *двете авторки – А. К., С. Ф.* – на *настоящия* библиографоведски труд продължават и в лоното на **Руската библиографоведска школа**, когато те са студентки на **Санктпетербургския държавен институт на културата** (в годините – и др. назв.; 1970-те – 1980-те години)... *Тук* техни преподаватели по **обща и световна (международна) универсална библиография** са корифеите по всички **нормативни системи на библиографския запис и цитирането, разпространени по земното кълбо** – библиографите – ерудити от най-висока класа **проф. Ирина Василевна Гудовщикова** (14.12.1918 – 9.3.2000) и **проф. Александър Василевич Мамонтов** (10.3.1930 – 7.1.1999), под ръководството на които *първата* от двете авторки – *А. К.* – провежда докторантурата (1980-те години) и последвалата я надграждаща специализация (1980-те – 1990-те години с тема на големия докторат: **„Форма на библиографската информация в системата на хуманитарното знание“** /Санкт-Петербург, 1996/), посвещавайки на *И. В.* (Штрихи... – Санкт-Петербург, 2001) и *А. М.* (Socratica. – София, 2020) когнитологични портрети...

Осмисляйки съприкосновението с Руската библиографоведска школа, специално следва да бъде изтъкнато творческото сътрудничество на *А. К.* в годините с **Ирина Леандровна Линден** (*преди: Клим*, 7.6.1953-): **Irina Lynden**, PhD, MLS – професор, д-р по библиотекознание на Санктпетербургския държавен институт за култура и Университета на Род Айлънд в САЩ, заместник-директор по международните въпроси на Руската национална библиотека в Санкт Петербург, член на Международното библиотекарско почетно дружество

– *Bibliothekarios philax mathesis* (старогр. „библиотекарите – пазителите на знанието“) и на Управителния съвет на Института за превод в Москва.

Именно на И. Линден принадлежи първото и безаналогово дисертационно изследване „*Библиографическое описание. Теория и проблемы совершенствования структуры*“ (Санкт-Петербург /тогава: Ленинград/, 1980), предизвикало огромен интерес в цялата библиотечно-библиографска общност.

Апология на **ризомно-ретикуларната методология в библиографознанието без териториални, административни и институционални рамки** е *цит.* дисертационен труд на А. К., която дължи първата, създадена от нея, **ризома** – като библиограф – като *посвещение в рицарство* – лично на проф. Т. Боров, който през 1981 г. ѝ възлага да разработи библиографското **сито** (израз: Т. Б., 1937) (*вж и: по-долу*) на преподаваните в Русия информационно-комуникативни дисциплини (*вж: GLORIABIBLIOSPHERAE. – София, 2016, с. 56-84*).

А. К. е не само **съставител**, но и – **главен редактор и ръководител на международния екип от библиографи и филолози**, създали **първата трилингва на библиотечно-информационната дейност на XXI в.** „*The English–Russian–Bulgarian dictionary of library and information terminology = Англо-руско-българският словарь по библиотечной и информационной деятельности = Англо-руско-български речник по библиотечна и информационна дейност = The Russian–Bulgarian–English dictionary of library and information terminology = Русско-българо-английският словарь по библиотечной и информационной деятельности = Руско-българо-английски речник по библиотечна и информационна дейност = The Bulgarian–English–Russian dictionary of library and information terminology = Болгаро-англо-руският словарь по библиотечной и информационной деятельности = Българо-англо-руски речник по библиотечна и информационна дейност*“ (София, 2010; Ново е-изд. 2017).

В работата над речника се срещат **Руската – Англо-американската – Българската хуманитарни – лингвистични и библиотечно-библиографски школи**. Представителите на *тези* школи дискутират пространно и върху стиловете на **библиографското описание** и **цитирането** на документи...

II. **Ментални релации на значимостта на наблюденията на авторите над библиографските стилове за библиографския език на знанието и информацията (Илейн Свенониъ)**

Описваната в наст. изд. интерактивна полифония на библиографските стилове е плод на когнитивна отвореност на библиографознанието към **информационното картографиране на науката – историографията – ризоматичното райониране на познанието**.

Така се роди от недрата на множество дискусии самото *това*

издание – своеобразен връх на синтеза за науката за информацията като постнекласическа плуралистична сфера на познанието, внедрена от Германската научна школа – и на философската антропология, и на когнитивното библиографознание като своеобразен отклик и продължение на две магистрала на когнитивистичната компаративистична симбиоза на XXI в.:

1) **планетарната универсална хуманитаристика**, в която са вградени и преплетени **философските учения (философската антропология) на И. Кант (Kant, I., 1724-1804), Г. В. Фр. Хегел (Hegel, G. W. F., 1770-1831), А. Шопенхауер (Schopenhauer, A., 1788-1860) и**

2) **първата историографска библиографоведска концепция на земното кълбо за световната универсална библиография, поднесена в справочно-информационен ключ – тази на Г. Шнайдер (Schneider, G., 1876-1960).**

Библиографският език в когнитивната интелигентна основа на организацията на информацията естествено се позиционира в *наст.* труд като условие за **ефективност на системата за достъп до информация** и като **пряка функция на интелекта, който я организира**: **хомология в англосаксонския и изобицо Западния свят на космическото учение за библио-инфо-ноосферата – Англо-американска школа на познанието** в *opus magnum* „**Интелигентната основа на организацията на информацията**” (Svenonius, Elaine. Intellectual Foundation of Information Organization. – Boston, MA : MIT Press, 2014. – 265 p.) на американския библиотекар, библиотековед и библиографовед **Илейн Свенониъс (Svenonius, El., 1933-)** – професор във Факултета по информационни науки на Университета на Калифорния в Лос Анджелис, завършила философия в Пенсилванския университет (1957), защитила докторат по библиотекознание в Чикагския университет (1971), носителка на наградите на името на **Маргарет Ман (Mann, M., 1873-1960) и на Шиали Ранганатан (Ranganathan, Sh. R., 1892-1972)...**

В *цит.* труд авторката **теоретико-практически синтезира предметизирането и каталогизирането – когнитивния плод на пълния библиографски запис на документа – в обобщена концептуална библиографска парадигма и поставя библиографския език в когнитивната основа на организацията на знанието и информацията.**

Именно достигането до описания синтез позволява на Илейн Свенониъс тя да бъде възприемана като **хомолог в англосаксонския и изобицо Западния свят на космическото учение за библио-инфо-ноосферата** (В. И. Вернадски – Ю. М. Лотман – Т. А. Сибиък – У. Еко – Р. С. Гиляревски – А. В. Соколов – С. Денчев – А. Куманова).

По *този* начин в книгата на И. С. е изтъкнато, че така както **приложното инженерство** има за основополагаща база **теоретичната физика**, така и **архитектурата на системите за организиране на информация почива върху интелигентна – ментална основа на философски установяваните връзки между информационните реални и порядъците им на свързаност (факти, документи, метасистеми, философски картини).**

Предметът на *тази* книга е **систематизиране** на набора от знания – **сред които на философските се отделя завидно първостепенно място, защото те са тези, които метафизично позиционират и изграждат информационната база на света като негов образ, модел и вторично справочно-документално съоръжение.**

Принципно е **това**, че трудът на И. Свенониъс „*Интелигентната основа на организацията на информацията*” повдига поставения проблем като **универсален, планетарен – без интелектуални, географски, институционални и административни граници.**

В него е разкрито, че като **интегрира различните дисциплини на каталогизирането, предметизирането, аотирането (индексирането) и класифицирането, всяко библиографоведско изследване** прилага на практика **концептуална информационна рамка (решетка)**, която съдейства да се формализира (алгоритмизира) процеса на организиране на информацията посредством използването на **специален език за описание**, наречен **библиографски език.**

Книгата е разделена на две части.

Първата е изложение на **аналитична дискусия за интелигентната основа на организацията на знанието и информацията.**

Втората част е насочена **от обобщенията към спецификите** като представя обзор на **трите ипостаси на библиографския език** като:

- **работен език;**
- **документален език;**
- **предметен език.**

Тези **езици са анализирани от гледна точка на универсалната хуманитаристика** – на техния **речник (словник – контент), семантика (смисъл – значение) и синтаксис (граматика – мислене).**

Според авторката имащото място в библиотечно-информационната сфера **разделяне между описателното каталогизиране и семантичното предметизиране** (което се извършва от различни специалисти на практика) е **изкуствено** и всъщност става дума за **един общ библиографски паратон – език** (и е **ефективно библиографските служби да бъдат реконструирани на тази основа**)...

Монографията е написана на изключително ясен език, който я прави разбираема за всички, дори за намиращите се извън рамките на преките носители на библиотечната и библиографската информационна наука и практика (професия).

По *тази* причина *този* труд е известен сред библиотечно-библиографската общност като „**Червената Библия**”. Има се предвид метафората за „**червената нишка**” на света на информацията – аналога в постмодерната неklasическа парадигма на **Нишката на Ариадна**...

Представяната книга в България е достъпна само в Американския университет в Благоевград.

Други изследвания на авторката са „*Епистемологични основи на представянето на знанието*” (2004), „*Ранганатан и класификационната наука*” (1992), „*Основи на каталогизирането*” (1985).

Тези трудове на И. С. са своеобразни трактати – траектории към „*интелигентната основа на организацията на информацията*” – плод на дълъг и осъзнат синтез за *управлението на знанието и информацията чрез библиографията*.

Оценявайки научната продукция на Илейн Свенониъс като синтез от ново поколение на теоретико-практическото осмисляне на ролята и мисията на библиографския език за интелигентната – идеалната – метафизичната – същност на организацията на знанието и информацията като универсално научно-теоретично постмодерно неklasическо планетарно мислене, следва да я определим като пионерска и футуристична.

Тази продукция е ново знание за квинтесенцията на културата като синергия между нивата на информационните реалии (фактологично, документално, метасистемно, философско) като планетарна цялост в началото на XXI в., за които библиографията е носеща интелигентна конструкция на холистична свързаност.

Представеното глъбинно планетарно значимо мислене за организацията на социалната информация идва от Англо-американска школа на познанието. То се случва на върха на гигантския поток на времето, в който вековете са мигове – след пионерското и футуристичното за библиографознанието на земното кълбо генериране от съотечествениците на И. Свенониъс в зората на XX-XXI в. на формата на многостепенен синтез на ретроспективния международен универсален многостепенен библиографски пътеводител: (1902-): А. Б. Кръогер (Kroeger, A. B., 1864-1909), И. Г. Мадж (Mudge, I. G., 1875-1957), К. М. Уинчел (Winchell, C. M., 1896-1983), Е. П. Ший (Sheehy, E. P., 1922-2013)...

Именно след посочения в САЩ ретроспективен международен универсален многостепенен библиографски пътеводител на XX-XXI в. става възможна *цит.по-горе* шафета на жанра на тази вторично-документална форма (библиографския пътеводител) по цялото земно кълбо: Германия (1905-): А. Грезел (Graesel, A.); А. В. Кирфел (Kirfel, W.); В. Крабе (Krabbe, W.); К. Флайшхак (Fleischhack, C.); Великобритания (1905-): У. П. Кортни (Courtne, W. P.); У. Бегли (Bagley, W. A.) – Чехия (1919-): Л. Я. Живни (Živný, L. J.) – Полша (1925-): Ю. Грич (Grycz, J.) – Италия (1930-): А. Сорбели (Sorbelli, A.) – Япония (1930-): К. Танака (Tanaka, K.); М. Мори (Mōri, M.); К. Хатано (Hatanō, K.); М. Яоши (Yaosi, M.) – Франция (1936-): Ф. Кало (Calot, F.); Ж. Тома (Thomas, G.) – Русия (1940-): К. Р. Симон – България (1942-): Т. Боров; А. Куманова...

Точно след появата на изброените ретроспективни универсални библиографски пътеводители става възможно и *историографирането* – създаването на *информационното сито* – на библио-инфо-ноосферата

(Г. Шнайдер /вж: по-горе/; Л.-Н. Малклес /Malclès, L.-N., 1890-1973/; К. Р. Симон/1887-1966/; И. В. Гудовшчикова /1918-2000/, А. Тейлър /Taylor, A., 1890-1973/) – т.е: наблюдаването на *информацията и знанието* чрез *библио-инфо-ноосферата* на земното кълбо като *интелигентна – библиографска – философско-практическа: хуманитарно* структурирана *естествена самоорганизация* (лат.: *Generatio spontanea* – израз: А. К.) от *най-висш – интелектуален, духовен, на идеите метафизичен порядък – на човешкозначимия* в онтологична пълнота – *културния – свят, съответстващ на хармонията на природата.*

III. Полифонията от гласове, волеви разряди и етиката в стиловете на библиографския език

... Подобно на *теорията на относителността*, според която *времето тече във всички посоки едновременно, холистичната представа за библио-инфо-ноо-антропо-семио-психо-мнемо-гносео-техносферата* в *наст.* издание провъзгласява възгледа за *времето и пространството като висше съществуване* (А. К., Н. Василев. – Нишката на Ариадна /Gloria biblosphaerae/. – София, 2017, с. 11-23 – бълг.; 25-37 – рус.; 39-49 – англ./).

Това произтича от идеята за *многогласието при отразяване (осмисляне) на мирозданието (знанието – информацията) от стилове на библиографския запис* и моделите на *цитиране на документи (интерпретирано от информационната ризома – историографското ретикуларно когнитологично коренище от връзки между страните и аспектите на документалната информация).*

Ризомата (мрежата – сито) е *инструментът (приборът) за боравене с продуктите на реалността и съзнанието от холистичното мислене – оперирането с n-гледяща – с различията: дистинкция.* В ризомата е важен принципът на *свързаност – конотация, контаминация, коинциденция.* Всяка нова порция информация за *различното* (в хуманитаристиката: *гледяще, ценност, позиция – в това число: и противоположното*) усилва смисъла на *пораждащите се връзки в системното цяло на ризомата.*

Добре се вижда по този начин, че *принципите на пълното и краткото библиографски описания – вкоренени в универсалните за земното кълбо принципи на библиотечната – каталожната – библиография – и на Изток, и на Запад, и на Север, и на Юг – са едни и същи...*

Така на преден план излиза *идеалното, менталното* построение – на мисленето – за *реалността и съзнанието* при интерпретирането на *многообразието на документите от страната на самото информационно моделиране...*

Полифонията от гласове, волеви разряди и етиката на библиографа в и чрез ризомата от стилове на библиографския запис и моделите на цитиране

на документи посочва *образец на моделиране на жизнено научно действие* – историографски когнитологичен плод на *отговорността на човека пред създаденото от човека* (срв.: „Шест разходки в горите на измислицата” на У. Еко)...

Разбиран в контекста на категорията „дълго време” (израз: М. Бахтин) и *в съответствие с човешките непреходни ценности в постоянно променящия се свят: свобода, демокрация* (изрази: М. Горман), *библиотечно-информационният свят – чрез библиографския език на вторично-документалните описания на документи и моделите на цитиране – е отражение на геокосмическото многообразие – органична част от естествения холистичен начин да се изгражда (отразява) хармонична планетарна информационна среда на познанието.*

Като резултат от очертаващия се процес на *повсеместна информатизация*, се фиксира чрез *наст.* книга появяват се *на многогласен документален поток – и на стилове на неговото вторично-документално отражение – от синтезиращи в сравнение знанието и библиографската информация за него – за новата постнекласическа реалност в многообразни трудове.*

Описваните обобщено (защото всеки от тях е конгломерат от многообразни национални, регионални, международни, институционални и пр. версии – често наричани *формати*) в различни графически решения стилове – като Европейски (характерни са: Германският, Френският, Руският...) и Харвардски (открояват се: The Chicago Manual of Style, Oxford Standard for Citation of Legal Authorities, Vancouver system...) – чрез *наст.* труд са представени в **единство** –

чрез

онтологията

на

библиографска триада

на вторично-документалния запис

на първичния документ:

„АВТОР – Заглавие – Издателски данни”.

Тази библиографска триада – „АВТОР – Заглавие – Издателски данни” – идва в планетарната културна вечност *от преди* времето на бащата на библиографията Калимах Александрийски /Kallimachos Alexandrios, ср. на III в. пр. н.е./ – от библиотеките на Месопотамия... И именно поради жизненото ѝ интерпретиране от **философията** (: **школите във философската, социалната и културната антропология**), **науката** (: **школите във философската, социалната и културната когнитология**) и в пределите ѝ – в **библиографознанието** (: **библиографските стилове в Европейския и Англо-американския културни ареали на различните национални, регионални и международни традиции**) са **съвпадащи семиологични партитури на знанието и информацията**, които в онтологичния си корен представляват **полифония**

на единството на планетарното многогласие...

Тъкмо поради описването *тук* разбиране се роди *настоящата* работа – за да покаже жизненото планетарно многогласие на тези библиографски стилове като полифонично единство... И точно поради излаганото разбиране *ноосферата* (В. И. Вернадски, 1863-1945) – *мислената обвивка на земното кълбо, структурирана като системна семиологична цялост от човешката менталност (идеите, чрез които се интерпретират и реалността – документите: плод на протяжната и локализираната материя в сферата на комуникациите – res extensia, и съзнанието – знанието – res cogitans),* – получава в наше време важни *многообразни конотации на човешкозначимия в онтологична пълнота – културния – свят, съответстващ на хармонията на природата: семиосфера* (Ю. М. Лотман, 1922-1993), Т. А. Сибиък /Sebeok, Th. Alb., 1922-1993/, У. Еко /вж: по-горе/); *инфосфера* (Р. С. Гиляревски, А. В. Куманова /вж: по-горе/); *библиосфера, документосфера* (А. В. Соколов, А. В. Куманова /вж: по-горе/); *техносфера* (Я. Л. Шрайберг, А. В. Куманова /вж: по-горе/)...

Налагането на избор на *един единствен* – който и да е – от библиографските стилове на информационно моделиране – е отказ от жизненото им културно многообразие, което е плод на грандиозната духовна еволюция, създава непреходните планетарни културни ценности на човечеството като проява на неговата *естествена гео-космическа менталност...* Всеки *избор – като отговор на налагане на един единствен* библиографски език – е умъртвяване на планетарното им жизнено многообразие, проявяващо се често в гаранция за изкачване по *някаква стълба*, в резултат на което ти се обещават очакващи те *някакви изкуствени* за теб неща... Разбира се, че разумното усъвършенстване и съчетаване на стиловете на *естественния* библиографски език – езика на когнитивното информационно моделиране – с оглед на изискванията на информационните технологии и изкуствения интелект – е напълно не само възможно, но и мъдро решение на глобалните планетарни екзистенциални – културни – проблеми на човечеството.

*Проф. д.п.н. Александра Куманова
Ас. Силвия Филипова*

**СРАВНИТЕЛЕН КОГНИТИВЕН
КОНВЕРТИРУЕМ МОДЕЛ
НА СТАНДАРТИТЕ И СТИЛОВЕТЕ
ЗА БИБЛИОГРАФСКО ОПИСАНИЕ И ЦИТИРАНЕ
(Лапидарен праксиологичен компендиум:
Инструментариум на информационното –
знаниевото общество)**

I. Коренище на модела

Полифоничната синтагма на библиотечно-информационната сфера – като кардинален онтологичен феномен на инфосферата, породен от **информационния бум от 40-те години на ХХ в.**, проявяващ се особено днес като негов епицентър, в който живеем, – е уловена най-точно и цялостно за първи път като реална ментална инфраструктура на земното кълбо от най-висшия слой от библиографи – учени, които са съвременници на този бум.

Именно тези библиографи са и архитектите на съвременната ни – на ХХI в. – информатизация, която наричаме *глобална* – макар че, погледнато библиографски, природата ѝ в основата си е *еволюционна, мисловна, интелектуална и научно-парадигмална* – вкоренена в *културата – културологична* (за разлика от идеологическата, икономическата и политическата глобализация, която масовото битовистично съзнание мултиплицира, защото проявите ѝ моделират социалното поведение на човешките популации).

Характеристиките на информационния бум, рационално – библиографски обхванато от библиотечно-информационна сфера, са:

- **повсеместно географско разпространение** (той престава да е прерогатив на страните от Европа и Америка);
- **автоматизация на процесите на създаване, организация, търсене и разпространение на библиографската информация** (а от тук – и включване на библиографските продукти в обсега на информационната индустрия и подчинението ѝ на законите на информационния пазар);

- осъзнаване от страна на библиотечно-информационната общност на **единството на световния библиографски процес и международната консолидация на силите.**

Архитектите – строители на *културологичната информатизация* на XXI в. са създателите на **международните универсални ретроспективни библиографски указатели от всички степени на информационно моделиране**, които, разглеждани в *единство*, структурират системата от многообразни ретроспективни вторично-документални пътеводители по информацията на земното кълбо като онтологична цялост.

В многогласието на тези вторично-документални пътеводители по информация за първи път е запечатана **философско-информационната картина на света**: САЩ (1902-): А. Б. Кръогер /А. В. (Alice Bertha) Kroeger, 1864-1909/; И. Г. Мадж /I. G. (Isadore Gilbert) Mudge, 1875-1957/; К. М. Уинчел /С. М. (Constance Mabel) Winchel, 1896-1983/; Е. П. Ший /Е. П. (Eugene Paul) Sheehy, 1922-2013/; Германия (1905-): А. Грезел /А. (Arnim) Graesel/, В. Кирфел /W. (Willibaldd) Kirfel, 1885-1964/; В. Крабе /W. (Wilhelm) Krabbe, 1882-1961/; К. Флайшхак /С. (Curt) Fleischhack, 1892-1972/; Великобритания (1905-): У. П. Кортни /W. P. (William Prideaux) Courtne, 1845-1913/; У. Бегли /W. A. (William Alfred) Bagley, 1910-?/; Чехия (1919-): Л. Я. Живни /L. J. (Ladislav Jan) Živný, 1872-1949/; Полша (1925-): Ю. Грич /J. (Józef) Grycz, 1890-1954/; Япония (1930-): К. Танака /К. (Kei) Tanaka/; М. Мори /М. (Miyahiko) Mōri/; К. Хатано /К. Hatano/; М. Яоши /М. Yaosi/; А. Кетаро /А. (Amano) Keitaro, 1901-1992/; Италия (1930-): А. Сорбели /А. (Albano) Sorbelli, 1875-1944/; Франция (1936-): Ф. Кало /F. (Frantz) Calot, 1889-1973/; Ж. Тома /G. (Georges) Thomas/; Русия (1940-): К. Р. (Константин Романович) Симон, 1887-1966; България (1942-): Т. (Тодор Цветанов) Боров (1901-1993)...

Благодарение на *двете концепции за история на световната библиография от втора (и производните ѝ потенцици – трета, четвърта...)* **степен на информационно моделиране** – родената в лоното на **англо-американската културна антропология** – А. Тейлър /А. Taylor, 1955/ и създадената в руслото на **руския космизъм** – И. В. Гудовщикова /И. В. Гудовщикова, 1977/, породили системното разглеждане на библиографските пътеводители, които *културологично* са в пълно *съответствие* (защото и двете концепции стъпват върху внушителните **културни панорами на история на библиографията на човечеството от първа степен** на видните учени – библиографи-историци, оценявани като **школи на особено висока библиографска култура**: германеца Г. Шнайдер /G. Schneider, 1923-1936/, руснака К. Р. Симон, 1940-1968, французойката Л.-Н. Малклес /L.-N. Malcls, 1950-1976/, с XX в. се ражда **планетарната интелектуална информационна мрежа на международната ретроспективна и текуща библиографска информация.**

През призмата на тази вторично-документална мрежа – **мрежа на световните библиографски пътеводители по информация** – стават наблюдавани едновременно *векторите* на **планетарната информатизация**:

- и на **ретроспективната**;
- и на **текущата – перспективната**.

Архитектониката на библиосферата започва да се възприема чрез световните билиографски пътеводители като синопсис на **библиографския модел на инфосферата – ноосферата**, чийто архетип триумфира повсеместно по планетата от последната четвърт на XX в. и в пълна сила – през XXI в.

I. I. Ретроспекция на планетарната информатизация

Контурите на атласа на появяващите се нови в историята форми на **международната универсална ретроспективна библиография** – международните универсални ретроспективни библиографски пътеводители, които представляват вторично-документална разновидност, отчитаща **ретроспективно** документите:

а) по цялото човешко познание – универсалното (често явяващо се в историята и в настоящето в качеството на **хуманитарно**) *и*

б) без териториални ограничения – са следните:

- **библиотечната библиография** (library bibliography): Калимах Александрийски /Kallimachos Alexandrios, ср. на III в. пр. н.е./;

- **хронологичните биобиблиографии от IV-XV в.** (chronologic biobibliographies of IV-XV c.): Йероним Стридонски /Hieronymus Stridonus, 392; Генадий Марсилски /Gennadius Massiliensis, втор. пол. на V в.; Исидор Севилски /Isidorus Hispalensis, нач. на VII в.; Илдефонс Толедски /Ildefonsus Toletanus, ср. на VII в.; Зигиберт от Жамблу /Sigebertus Gemblacensis, XI в.; „Аноним от Мелк” / „Melk Anonymus”, XI в.; Петър Дякон /Petrus Diaconus, XI в.; Хонорий Отьонски /Августодунски/ Honorius Augustodunensis, XII в.; Хенрих Гентски /Henricus Gandavensis, XIII в.; Йоан Тритемий /Johannes Trithemius, 1494;

- **библиографската енциклопедия – „примерен” каталог от VI в.** (bibliographic encyclopedias – „sample” catalogue of VI c.): Касиодор Сенатор /Cassiodorus Senator, втор. пол. на VI в. и **универсалната систематична библиография от XIII в.** (universal systematic bibliography of the XIII c.): Ришар де Фурнивал /Richard de Fournival, ср. на XIII в.;

- **сводният каталог на книжните фондове на английските манастирски библиотеки от началото на XV в.** (general catalogue of book collections of the English monastic libraries from the beginning of XV c.): Джон Бостън от Бъри /John Boston of Bury, нач. на XV в.;

- **примерният каталог на библиотеките на Италия през Ранното Възраждане от 30-те год. на XV в.** (exemplary catalogues of libraries in Italy in the Early Renaissance of the first half of XV c.): Томазо Парентучели /Tommaso Parentucelli, 30-те г. на XV в.;

- **универсалната международна библиография от чист вид –**

енциклопедичната универсална библиография (universal international bibliography – encyclopedic universal bibliography): К. Геснер /Conrad Gesner, 1545-1555;

- **систематичните панаирни книготърговски каталози** (systematic book fair and bookseller indices): Г. Вилер / G. Willer, 1564; И. Клес /J. Cless, 1602; Г. Драуд /G. Draudius, 1610-1611;

- **ретроспективните универсални библиографски указатели от втора степен с международен обхват** (retrospective universal bibliographic indexes of second degree within international incidence): Ф. Лабе /Ph. Labbé, 1664; А. Тейсие /A. Teissier, 1686;

- **историографските библиофилски библиографии** (historiographic bibliophil bibliographies): Г. Ф. Дебюр Младши /G. F. De Bure le jeune, 1763-1768, 1769; Ж. Ф. Не дьо ла Рошел /J. F. Née de la Rochelle, 1782; А. Грегорап /H. Grégoire, 1794; А. Г. Камю /A. G. Camus, 1796; Е. Г. Пеньо /É. G. Peignot, 1802-1804; К. Ф. Ашар /C. F. Achard, 1806-1807; Т. Х. Хорн /T. H. Horne, 1814; Т. Ф. Дибдин / T. F. Dibdin, 1817;

- **националните библиографски репертоари от втора степен с международен обхват** (national bibliographic repertories of second degree within international incidence): Е. Г. Пеньо /É. G. Peignot, 1812; Ж. П. Намюр /J. P. Namur, 1838; Ю. Петцхолд /J. Petzholdt, 1866; Дж. Сабин /J. Sabin, 1877; Л. Вале /L. Vallée, 1887; А. Стейн /H. Stein, 1897;

- **международните универсални библиографии от трета степен** (international universal bibliographies of third degree): А.Г.С. Джозефсън /A.G.S. Josephson, 1901, 1913; В. Грундтвиг /V. Grundtvig, 1903;

- **международните универсални библиографски пътеводители от всички степени** (international universal bibliographic guides): А. Б. Крөггер /A. B. Kroeger, 1902, 1908; И. Г. Мадж /I. G. Mudge, 1917, 1923, 1929, 1936; К. М. Уинчел /C. M. Winchell, 1951, 1960, 1965-1966, 1967, 1967-1968, 1969-1970; 1952- ; Е. П. Ший /E. P. Sheehy, 1976, 1982; А. Грезел /A. Graesel, 1905, 1913; В. Кирфел /W. Kirfel, 1928; В. Крабе /W. Krabbe, 1930, 1936, 1939, 1941, 1943, 1951; К. Флайшхак /C. Fleischhack, 1944, 1948, 1955, 1961, 1964, 1968; 1957; 1964; У. П. Кортни /W. P. Courtney, 1905-1912, 1961; У. Бегли /W. Bagley, 1937, 1948, 1950, 1958, 1962, 1964, 1965; Л. Я. Живни /L. J. Živný; Ю. Грич /J. Grycz, 1925; А. Сорбели /A. Sorbelli, 1930; К. Танака / K. Tanaka, М. Мори / M. Mōri, 1930; К. Хатано / K. Hatano, М. Яоши / M. Yaosi, 1934; Ф. Кало / F. Calot, Ж. Тома / G. Thomas, 1936, 1950; К. Р. Симон / K. R. Simon, 1940; Т. Боров, 1942...;

- **световната универсална ретроспективна и текуща библиография от втора степен** (world universal retrospective and current bibliography of second degree): Т. Бестерман /Th. Besterman, 1939-1966.

I. II. Текущата – перспективна планетарна информатизация

Хронотопът на появяващите се нови в историята форми на **международната универсална текуща библиография** (която е и проекция на *перспективата* на планетарното информационно ретроспективно вторично-документално картографиране на информацията) – библиографска разновидност, отчитаща *текущо* документи (три от тези информационни канали на информационно моделиране са трансформирани в нови, които по същество ги продължават: (1) в (8-12) – в модификация на роене и (17-18) в (19) – на обединяване):

а) по цялото човешко познание – универсалното (често явяващо се в историята и в настоящето в качеството на **хуманитарно**) и

б) без териториални ограничения – *е следният*:

- „*Social sciences & Humanities index*” (SSHI) (Bronx (N.Y.), 1907-1974) (1);

- „*British humanities index*” (BHI) (London, 1915-) (2)

<<https://www.uwe.ac.uk/study/library/databases/a-z/british-humanities-index>>;

- „*Dissertation abstracts international*” (Ann Arbor (Mi), 1938-) (3)

<https://searchworks.stanford.edu/view/486508>>;

- „*Japanese periodicals index*” (JPI): Humanity & Social science” (Tokyo, 1948-) (4)

<https://www.ndl.go.jp/en/data/sakuin/sakuin_select.html>;

- „*International bibliography of the social sciences*” (London, 1951-) (5)

<<https://about.proquest.com/en/products-services/ibss-set-c/>>;

- „*Index Asia: Ser. in Humanities*” (Calcutta, 1965-) (6)

<<https://aijsh.com/category/research-social-sciences-humanities/rssh-v13/rssh-v13-issue5/>>;

- „*Bibliographie internationale de l’Humanisme et de la Renaissance*” (Genève, 1966-) (7)

<<https://www.brepols.net/series/bihr-p>>;

- „*Humanities index*” (HI) (Bronx (N.Y.), 1974-) (8)

<<https://about.proquest.com/en/products-services/bhi-set-c/>>;

- „*Social sciences*” (SS) (Bronx (N.Y.), 1974-) (9)

<https://www.libraries.rutgers.edu/databases/social_sciences_retro>;

- „*Social sciences citation index*” (SSCI) (Philadelphia, 1974-) (10)

<<https://clarivate.com/products/scientific-and-academic-research/research-discovery-and-workflow-solutions/webofscience-platform/web-of-science-core-collection/social-sciences-citation-index/>>;

- „*Social sciences index*” (SSI) (Bronx (N.Y.), 1974-) (11);

<https://www.libraries.rutgers.edu/databases/social_sciences_index_retro>;

- „*American humanities index*” (AHI) (N.Y., 1975-) (12)

<<https://blog.library.gsu.edu/2001/02/02/american-humanities-index-online/>>;

- „*Arts & Humanities citation index*” (AHCI) (Philadelphia, 1976-) (13)

<<https://clarivate.com/products/scientific-and-academic-research/research-discovery-and-workflow-solutions/webofscience-platform/web-of-science-core-collection/arts-humanities-citation-index/>>;

- „*Index to social science & Humanities proceedings*” (ISS HP) (Philadelphia, 1976-) (14)

<<https://tischlibrary.tufts.edu/what-we-have/databases/conference-proceedings-citation-index-social-science-humanities>>;

- „*Indice Español de Humanidades*” (Madrid, 1976-) (15)

<<https://digital.csic.es/handle/10261/35909>>;

- „*Humanities international index*” (HII) (N.Y., 2006-) (16)

<<https://www.library.nd.edu/database/4UD7U2WLVSAcmMwssQsoEy>>;

- „*Новая иностранная литература по общественным наукам*” (Москва, 1934-1992) (17);

- „*Новая отечественная литература по общественным наукам*” (Москва, 1934-1992) (18);

- „*Новая литература по социальным и гуманитарным наукам*” (Москва, 1993-) (19)

<https://nlr.ru/res/inv/guideseria/liter/record_full.php?record_ID=48966&rid=1678>

<http://biblioclub.ru/index.php?page=journal_red&jid=132618>.

II. Информационна решетка – културологичен клъстер

Пробиващите си с началото на информационния бум *ретикULARно-ризоматични (мрежести) модели* на свързване на информационните реалии в многомерната системна планетарна цялост – чрез универсалния ретроспективен многостепенен вторично-документален *пътеводител* по световна библиография, възникнал в САЩ през 1902 г., – пускат корени и в *терминосистемата* на универсалното научно мислене не само в родния ареал на библиографския пътеводител – Америка, но и в Европа, и в Азия (разглеждани не като географски понятия, а – като *ментални, културни интелектуални съоръжения*).

РетикULARно-ризомните универсални планетарни структурирани форми на информацията – като информационни решетки – от последната четвърт на XX и особено през XXI в., са силно стимулирани от естествената *мрежеста и многостепенна* природа на *вътрешната* системно-структурна феноменология на световния ретроспективен библиографски пътеводител.

Именно тези *ретикULARно-ризомни* идеи стават **явна отличителна черта на информационното моделиране на XX-XXI в. – ЕЗИК – УНИВЕРСАЛЕН БИБЛИОГРАФСКИ ЕЗИК НА ИНФОРМАЦИОННОТО ОБЩЕСТВО: Илей Свенониъс /Elaine Svenonius, 1933-**, което пред погледа ни прераства в **ЗНАНИЕВО ОБЩЕСТВО.**

Мрежестото моделиране на световните универсални ретроспективни библиографски пътеводители е именувано за първи път в историята: **библиографско сито.**

Терминът принадлежи на българския библиограф със световна известност – последния енциклопедист на XX в. **Т. Боров, 1937.**

Концепцията на Т. Боров за библиографското сито на планетарната информатизация е част от венеца от безсмъртни дела на ерудита:

- създаденият от Т. Б. **Български библиографски институт (ББИ) и неговият „Годишник...“** (т. 1-9/ ред. Т. Б. С., 1948-1963) (институтът издига българското библиотекознание на европейско, международно и световно ниво и неговите кадри и техните ученици преминават безпроблемно в ерата на глобалната информатизация);

- **разкритата от Т. Б. следа на България към световната (международната) универсална ретроспективна библиография** („*Пътя на книгите*”, 1942; Ново изд. 2021) (*вж: по-горе*), съотнесима и с *германското коренище на библиосферата* (Хуго от Тримберг /Hugo von Trimberg, 1230/1235-1313); Йоан Тритемий /Йохан Тритенхемски /Johannes de Tritemii /Trittenhem/, 1462-1516); Конрад Геснер /Conrad Gessner, 1516-1565; Фридрих Еберт /Friedrich Adolf Ebert, 1791-1834); Фриц Милкау /Fritz Milkau, 1859-1934; Георг Шнайдер /Georg Schneider, 1876-1960), и с позиционирана от *библиографската екстериорика – болгариката* на акад. Н. Михов (1877-1962) – учителят на Т. Б. *историографска универсална когнитивна школа по хуманитаристика в България*

(акад. И. Дуйчев, 1907-1986; проф. В. Велчев, 1907-1991; проф. К. Куев, 1909-1991; проф. Б. Ангелов, 1915-1989; акад. П. Динеков, 1910-1992);

- възстановеният след Втората световна война „*Български книгопис*“;

- изградените основи на структурата на библиотечно-информационното образование в страната:

-- **I. 1948:** първата специализация за библиотекари у нас към ББИ;

-- **II. 1950:** през първата учебна 1950/1951 г. на новосъздадения през 1950 г. Държавен библиотечарски институт (ДБИ) Т. Б. прави *проект* на дисциплините, както и *план за заседание* за Катедра по библиография;

-- **III. 1952:** в Софийския университет „Св. Климент Охридски“ (СУ) се открива *специалност и Катедра „Архивистика“* (преподавател: Т. Б.); 1953 се създава *специалност „Библиотекознание и библиография“* към Катедрата, която през 1954 се нарича „*Библиотекознание и архивистика*“, а през 1955 е преименувана – „*Библиотекознание и библиография*“, където се изучава архивистика; от 1954 „*Архивистиката*“ става *специализация*; от 1955 такава е и „*Библиотекознание и библиография*“;

-- **IV. 1954:** *специалност „Библиотекознание и библиография“* (ББ) в СУ се открива от началото на учебната 1954/1955 г. и по инициатива на Т. Б. се учредява едноименната Катедра в СУ (*днес: „Библиотекознание, научна информация и културна политика“* – БНИКП); специалността (ББ) – като *отделна* – просъществува само две години и възвръща своята самостоятелност едва 40 години по-късно...);

- **построяването на сградата на Националната библиотека.**

II. I. Базова терминология

Т. Боров въвежда през 1937 г. в научно обръщение *ризомно-ретикULARНАТА методология и терминология*, предшествайки аналогичните идеи за именуване на *информационната решетка* – СИТО (*бълг.*) (термин: Т. Б., 1937) (= *лат., ит., англ.: reticulum; рус.: сеточка; древногр., лат., ит., фр., англ.: rhizoma; рус.: корневище*) (преди него *мрежестата терминология* на познанието е *естественонаучно* ориентирана; от Т. Б. тя става *хуманитарнонаучно* аспектирана и *философски* натоварена – прерогатив на *универсалното* знание и негов аванпост – особено в *теорията на научната информация* и в практиката на *информационното моделиране*):

- **РЕТИКУЛА** (*бълг.: МРЕЖА, МРЕЖИЧКА*: през възлите ѝ прозира *менталната* структура на вторично-документалното ниво на единното информационно пространство, разкривайки *посоките* на *информационното моделиране*) (*лат., ит., англ.: reticulum; рус.: сеточка /горизонтална решетка/* /термин: А. Л., 1958/) – А. Любищев / А. Любищев, 1890-1972: 1958, 1977, 1982;

- **РИЗОМА** (*бълг.: КОРЕН, КОРЕНИЩЕ* – *хоризонтална* структура

за представяне на знание – мрежа: съвкупност от ментални връзки между библиографските реалии, концентрирани около библиографската информация – устроена е така, че в нея всяка пътечка има възможност да се пресече с друга / други (няма център, няма периферия; потенциално такава структура е безгранична) (древногр., старолат., старофр., ит., англ.: rhizome / rhizoma; рус.: корневище /термин: Ж. Д., Ф. Г., 1976/) – Ж. Делюз /Gilles Deleuze, 1925-1995 и Ф. Гуатари /Pierre Félix Guattari, 1930-1992: 1976.

II. II. Детайлизирана терминология

Введена е и в европейския – У. Еко, и в англо-американския културни ареали:

- **СТЪЛБА** (бълг.) (ит.: *scala*; рус.: *лестница*) – *вертикална структура за представяне на знание – вертикална решетка – отсъстваща структура на знанието и информационното моделиране* /термин: У. Е., 1971/) – У. Еко / Umberto Eco, 1932-2016: 1971-2016;

- **ФРЕЙМ** (бълг.) (англ.: *frame*; рус.: *мрежа /вертикална структура за представяне на знание – вертикална решетка* //термин: М. М., 1975/) – М. Мински / Marvin Minsky, 1927-2016:1974, 1975;

- **РОЗА / КЪЛБОТО НА АРИАДНА – ИНФОРМАЦИОННА РЕШЕТКА** (бълг.) (лат., ит., фр., нем., англ.: *rosa / Ariadne's clew – цялостно системно многомерно и постоянно трансформиращо се интелигентно ризомно-ретикуларно съоръжение, изграждащо отсъстващата структура* /термин: У. Е., 1971/ на знанието и информацията като историкографски аналог на ноосферата /термин: А. К., Н. В., 1987/) – А. Куманова (1956-), Н. Василев (1954-): 1987- , 1995- , 2005- , 2018- , 2021- .

III. Библиографското описание – информационна решетка

Като всеки език, и универсалният библиографски език на информационното общество (вж: по-горе) има *културологична* мрежа – *ретикуларно-ризомна* структура от връзки на информационно моделиране, напомняща едновременно и невронната мрежа на човешкия мозък, и районирането на ноосферата чрез установяване на връзки между света на идеите и битуването им в документални изражения.

Ретикулата на библиографския език е библиографското описание на документите.

Единната морфология и общият генезис на библиографията се разкрива чрез формата на международната универсална библиография (вж: по-горе).

На нейния генезис в библиографските явления, разглеждани в единство на предисторията и историята на културата, се акцентира днес като на единна и цялостна *библиографска сфера* (библиосфера – аванпост на инфосферата – ноосферата).

Другите фрактали на инфосферата – по останалите културни аспекти на моделиране (философската антропология, антропологичните направления в психологията и социологията, структурализма и семиотиката от края на XIX – началото на XXI в.) – чрез стъпилата върху международната универсална ретроспективна и текуща библиография тяхна *историография* – са също в съзвучие с идеите на *семиосферизма* като единно планетарно информационно-комуникативно цяло (Ю. М. Лотман /Juri Lotman, 1922-1993 – Т. А. Сибиък /T. Sebeok, 1920-2001 – У. Еко /U. Eco, 1932-2016), ориентирано отново към *методологията* на анализ на документалния световен историко-културен процес.

Ризоматизмът дълбоко в корена си е присъщ на феномена на библиографията като културно образование.

Самото използване в названието на знаменитата ретикуларно-ризомна библиографска форма на библиотечната библиография – „*Таблиците ...*” на Калимах Александрийски (III в. пр. н.е.) – знаменитият каталог на Александрийската библиотека – универсална и с международно значение, най-богатата библиотека на Древния свят, който представлява не само отражение на фондовете на самата библиотека, но и вторично-документален свод за елинистическия свят в епохата на Късната античност – е модел, стъпил върху *мрежестата база на отражение на елементите на документите*, установена в каталозите на първите библиотеки на Месопотамия.

Главното във вторично-документалните форми на библиографското описание е преди всичко *менталният* им характер (кодиран в нивото на *технологично* възплъщение на предаваната информация).

Именно чрез своя *ментален* характер библиографските форми изграждат **идеалния интелигентен каркас (носещата конструкция) на инфосферата**, мислима като цяло благодарение на самия библиографски морфизъм, който осигурява *интелектуалната* приемственост на самата идеална форма на информацията, наблюдавана през **преобразуванията на физическата и идеалната форма на документа** – съществено положение за проникване в историята, теорията и практиката на библиографската морфология...

Осъзнаването на изтъкваната *многомерност* на библиографията и геокосмическите ѝ връзки с инфосферата имат значими последици за ефективността и обхвата на прецизните информационно-комуникативни актове, осъществявани чрез съвременните технологични средства.

Очевидно е, че съществуващите днес архисъвременни технологични средства, навлезли в информационната среда, правят ретикуларната форма на представяне на финото, тектонично ниво на вторично-документалните знания във вид на таблици (мрежи) най-представителният, удобният и ефективният за реципиентите на информация универсален и всеобхватен с един поглед,

хуманитарен способ за опериране с информационната реалност.

Чрез *ризоматичната* структура на библиографията по всички структури на библиографското описание, моделирани в хода на историята – документална (1), читателска (2), дейностна (3), същностно-видова (4), функционална (5), съдържателна (6), организационна (7) – се **осъществява менталното райониране и картографиране на знанието в библио-инфо-ноосферата.**

Чрез инструментариума на информационната библиографоведска ризома, обезпечавана от **библиографското описание на документите**, се осъществява предоставяното от библиографознанието право на създателя – ползвателя – разпространителя на информация той ЛИЧНО да осъществява индивидуален информационно-комуникативен акт, пребивавайки без посредници в шлейфа едновременно на науката, културата, философията.

Но този, осъществяван ЛИЧНО от ползвателя на информация акт, прави открито наблюдаема за *другите* и неговата менталност, и неговата култура и неговият научен хоризонт...

... Имащото място днес от страна на някои съвременни неофити на библиосферата (която се проявява в абсолютната **култура на библиографския запис на документите**) – поради непознаването им на библиографската традиция, – е декларирано от самите тези неофити собствено фрустриране от културния поток на информационно моделиране. Опиращи се на незнанието и неговите социални производни, те се изкачват по стълбата на т.нар. „научни публикации”, където им се обещава:

„ще ти дам в замяна златно сърце и нова памет!”

(Христо Смирненски.

„Приказка за стълбата”...

IV. Обезпечаване на научноизследователската дейност чрез инструментариума на библиографската морфология

Ризоматизмът на библио-инфо-инфосферата, фиксиран от библиографското описание, е мощен интелигентен културен, семиосферичен способ на кристализация на връзките в ноосферата: обединения – разграничение на:

- „минало” – „настояще” – „бъдеще”;
- единично – многообразно;
- категорично – хипотетично;
- динамично – статично;
- интензивно – екстензивно;
- особено – обикновено;

- вертикално – хоризонтално;
- еволюиращо – движещо се по кръг;
- основано на неравенство – принадлежащо на равенство;
- несъизмеримо, асиметрично – съизмеримо, симетрично;
- духовно – материално;
- синархично – анархично...

Черти на ризоматичното картографиране чрез библиографското описание са:

1. Опора в културно-ценностното съзнание на информационното моделиране, характерно за парадигмата на постнекласическата наука (разширяване на полето на възможните мирогледни смисли, с които се съгласуват достиженията не само на ценностите на техногенната култура, но и на философските идеи на хуманитарните културни традиции);
2. Включване на информационното моделиране на документите и вторично-документалното им отражение в съвременните процеси на формиране на планетарно мислене, на диалог между културите – фактор на взаимодействие на разграничилите се в традиционен план посоки на развитие (на Изтока и Запада, Севера и Юга);
3. Показване относителната самостоятелност на философските библиографоведски картини за света като културологичен феномен на установяване на връзки между нещата и разкриване на генеалогичната свързаност на тези философски картини с други – аналогични, противоположни, съвпадащи: конотация, контаминация, коинциденция на моделите;
4. Разкриване и осмисляне на хуманитарната палитра на безкрайното извеждане на връзки между информационните феномени по всички нива на реалността и съзнанието;
5. Осмисляне на културните представи за информационните феномени към съществуващия свод от други представи за тях във времето;
6. Отразяване на картините от връзки между процесите и явленията на документалната информатизация (магистралите) на изграденото от много равнища информационно пространство;
7. Фиксиране на културолого-феноменологичното преплитане на аспектите на информационното моделиране;
8. Привежданена научната общност към статуса на ноосферична диалогична свобода и закономерностите на възможност за избор в информационното моделиране в съответствие с цялата многомерна и единна семиосфера;
9. Прогнозиране на футуристичните направления на формиране на информационно моделиране (когнитологична проскопия);
10. Служене на системата на образованието, възпитанието и социалното управление като като мисия на структуриране на културно-научно съоръжение на информатизацията...

V. Ретикула на конвертируем модел на библиографското описание на документи в научната продукция на XXI в.

V. I. Вертикал на координатната система

Менталният вертикал на моделираната координатна система на предлаганата ретикула на конвертируемия модел на библиографското описание на документи е в *три равнища*: **A – B – C**.

A

Общият план на пълния запис на библиографското описание в библиотечната – каталожната – библиография на земното кълбо позволява да погледнем на него като на *основно* за създаването на **бази от данни, общи и специализирани справочници, е-библиотеки и други традиционно типографски и виртуално публикувани вторично-документални продукти**.

Този план на информационно моделиране е фиксиран от **националната библиография** – „визитна картичка” (израз: Т. Боров) на културата на всяка страна (в някои страни – тя се нарича: **държавна библиография** /Русия и др./; в САЩ функциите ѝ поема **книготърговската библиография**)...

Пълнотата на библиографския запис е кардинално условие за структуриране на съответстващ **справочен апарат към вторично-документалното моделиране – система от показалци (именни, азбучни – по заглавия и пр.; географски, предметни, систематични, хронологични – право- и обратно- и всички възможни техни системни производни, които са менталните когнитивни магистрала на библио-инфо-ноосферата)**.

Представеният *тук* пълен библиографски запис *не* е копие на възприетия в националната библиография на Р. България, а нейн редуциран образ (редуциран дотолкова, доколкото да не се изгуби семантичната възможност за максимално детайлно създаване на база на ресурса на показалци – *вж: по-горе*):

1. Пълно библиографско описание (без сантиметри и без цена; без сведения за подвързани версии на книгите; без предметни рубрики и библиотечни идентификации – класификационни и топонимни индекси)...

B

Краткият библиографски запис се възприема от библиотечно-библиографската общност като подходящ за изграждане на **научен апарат**

към дисертации, научни монографии и пр. традиционни и е-форми на научноизследователското творчество:

2. Кратко библиографско описание (редукцията по А + без печатница, без забележки и без илюстрации)...

С

Библиографският запис за цитиране се налага в привеждането на списък от използвани документални източници към статии и доклади, предназначени за публикуване в периодични и продължаващи специализирани издания или в сборници от научни форуми:

3. Библиографско цитиране (с опростени – по отношение на А и В – знаци, свързващи отделните области на библиографското описание. Всички автори се изписват преди заглавието в инверсия. Допуска се да се изредят трима автори и да се добави „и др.”)... Не се отбелязват сериите на монографичните произведения.

И в *трите равнища* на информационно моделиране (А – В – С) се наблюдават *два стила* на структуриране на принципно едни и същи елементи на библиографския запис, разполагани в **РАЗЛИЧНИ** позиции:

- **ЗАПАДНОЕВРОПЕЙСКИ СТИЛ – 1** и

- **ХАРВАРДСКИ (Harvard style)** или стил „автор-дата” (author-date) (**ОКСФОРДСКИ**) СТИЛ – 2 (няма универсален характер; най-разпространен е в областта на хуманитарните и социалните науки, и се използва в публикации с академичен характер; неговата прелест е в минималистичността му – и минимализация на елементите на описание, и на пунктуационните знаци, в т.ч. – в някои свои версии достига до отмяна на точките след инициалите, поради което е въведено второто му название – author-date; не е стандарт в общоприетия смисъл – международен, национален; по-скоро е стил, и най-информативни, стройни, наситени с максимално количество примери за описанието на различните ресурси са две *ръководства*) [12, 13].

Живото *многогласие* на *трите равнища* на информационно моделиране (А – В – С) в *двама стила* на структуриране на принципно едни и същи елементи на библиографския запис, разполагани в *различни позиции*: **ЗАПАДНОЕВРОПЕЙСКИ СТИЛ – 1** и **ХАРВАРДСКИ СТИЛ – 2**, ще представим лапидарно чрез *информационното сито* на конвертируемия компаративистичен когнитологичен модел на библиографското описание на отражение на първични документи в научната продукция на ХХІ в.:

A – 1

A – 2

...

B – 1

B – 2

...

C – 1

C – 2

...

В рудимента C – 2 – независимо от препоръките за лимитиране на записа по отношение на неговата пунктуация са съхранени пунктуационните знаци – точка (.) и запетая (,) в случаите на съкращение на думи като: редактор – **ред.:** *17. **Младенов, Д.**, ред. (2007) / editor – **ed.:** *16. **White, D. W.**, ed. (2010), съставител – състав.: *23. **Тодоров, В.** и др., **състав.** (2010)...

В *този* рудимент са съхранени и **международните стандартни номера на книгите – ISBN и продължаващите издания – ISSN.**

V. II. *Хоризонтал* на координатната система

За всеки един от *рудиментите* на описаното сито (A – 1; A – 2; ...; B – 1; B – 2; ...; C – 1; C – 2; ... – *вж по-горе: Разд. V. I.*) са отчетени по **единна систематизирана структура на битувашите видове и типове документи:**

- действащите стандарти;
- международните и националните формати (стилове) на **информационно моделиране;**
- ръководствата и правилата за **библиографско описание.**

За целите на *еднообразието* на представения в сравнение масив от библиографски записи – възприетите кавички навсякъде в *настоящия* текст са **печатарски („...”)**...

Във фокуса на внимание – по ситото (A – 1; A – 2; B – 1; B – 2; C – 1; C – 2) – лапидарно, но точно – пълно и изчерпателно – *тук* – в качеството на **ментален хоризонтал** на моделираната координатна система на предлаганата ретикула на конвертируемия модел на библиографското описание на документи са посочени *паралелно* на **български** и **английски основните видове документи в макроструктура** от шест (I-VI) елемента:

- I. Книги / I. Books** (NN 1-30);
II. Графични издания / II. Graphic editions (NN 31-32);
III. Продължаващи издания III. Serial publications (NN 33-36);
IV. E-ресурси / IV. E-resources (NN 37-42);
V. Звукозаписи / V. Audiorecords (NN 43-46);
VI. Статии / VI. Articles (NN 47-54).

Принадлежащата *микроструктура на типове документи* е от общо **27** рудимента: **I. I-XV, II. I, III. I-II, IV. I-III, V. I-II, VI. I-IV** (в последните деления на всяка диференцирана група от документи (I-VI) са дадени по два примера на библиографско описание, които са снабдени с обща номерация: NN 1-54):

I. Книги

I. Books

(NN 1-30) – *вж с. 37*

I. I. Общ библиографски справочник I. I. General bibliographic reference book

(NN 1-2) – *вж с. 37*

I. II. Специализиран справочник I. II. Specialized reference book

(NN 3-4) – *вж с. 38*

I. III. Книга с един автор

I. III. Book of one author

(NN 5-6) – *вж с. 40*

I. IV. Книга с двама автори

I. IV. Book of two authors

(NN 7-8) – *вж с. 41*

I. V. Книга с трима автори

I. V. Book of three authors

(NN 9-10) – *вж с. 42*

I. VI. Книга с четирима и повече автори

I. VI. Book of four and more authors

(NN 11-12) – *вж с. 43*

I. VII. Анонимна книга

I. VII. Anonymous book

(NN 13-14) – *вж с. 44*

I. VIII. Сборник с двама и повече автори
I. VIII. Collection with two or more authors
(NN 15-16) – *вж с. 45*

I. IX. Книга с един съставител / редактор
I. IX. Book with one compiler / editor
(NN 17-18) – *вж с. 47*

I. X. Книга с двама съставители / редактори
I. X. Book with two compilers / editors
(NN 19-20) – *вж с. 48*

I. XI. Книга с трима съставители / редактори
I. XI. Book with three compilers / editors
(NN 21-22) – *вж с. 49*

I. XII. Книга с четирима и повече съставители / редактори
I. XII. Book with four and more compilers / editors
(NN 23-24) – *вж с. 51*

I. XIII. Книга с колективен автор
I. XIII. Book with collective author
(NN 25-26) – *вж с. 53*

I. XIV. Дисертация
I. XIV. Thesis
(NN 27-28) – *вж с. 55*

I. XV. Автореферат
I. XV. Authors' abstract
(NN 29-30) – *вж с. 56*

II. Графични издания
II. Graphic editions
(NN 31-32) – *вж с. 58*

II. I. Албум
II. I. Albums
(NN 31-32) – *вж с. 58*

III. Продължаващи издания
III. Serial publications
(NN 33-36) – *вж с. 59*

III. I. Вестник
III. I. Newspaper
(NN 33-34) – *вж с. 59*

III. II. Списание
III. II. Journal
(NN 35-36) – *вж с. 60*

IV. E-ресурси
IV. E-resources
(NN 37-42) – *вж с. 60*

IV. I. Онлайн ресурс
IV. I. Online resource
(NN 37-38) – *вж с. 60*

IV. II. Оптичен диск
IV. II. Optical disc
(NN 39-40) – *вж с. 63*

IV. III. Видеозапис
IV. III. Videorecord
(NN 41-42) – *вж с. 64*

V. Звукозаписи
V. Audiorecords
(NN 43-46) – *вж с. 66*

V. I. Грамофонна плоча
V. I. Gramophone record
(NN 43-44) – *вж с. 66*

V. II. Оптичен диск
V. II. Optical disc
(NN 45-46) – *вж с. 68*

VI. Статии
VI. Articles
(NN 47-54) – *вж с. 70*

VI. I. Статия с един автор
VI. I. Article with one author
(NN 47-48) – *вж с. 70*

VI. II. Статия с двама автори
VI. II. Article with two authors
(NN 49-50) – *вж с. 71*

VI. III. Статия с трима автори
VI. III. Article with three authors
(NN 51-52) – *вж с. 72*

VI. IV. Статия с четирима и повече автори
VI. IV. Article with four and more authors
(NN 53-54) – *вж с. 73*

За да се избегне излишно претрупване на представената *тук основна ретикула на широко разпространените видове и типове документи*, в нея *не* са посочени примери за библиографско описание на **картографски** и **нотни издания** (защото те са специфични и крайно рядко се цитират като пълнотекстови библиографски записи), но са изтъкнати действащите правила, регламентиращи библиографското описание на тези ресурси [6, 8].

По същата причина *тук не* са включени и **производни конотации, контаминации и коинциденции на допълнителни многообразни модификации на хибридни документални форми**, които са идентифицируеми с прост поглед по изведената методология и методика на компаративистичния библиографски модел.

VI. Ризома на конвертируем компаративистичен когнитивен модел на библиографското описание на видове документи в научната продукция на XX-XXI вв.

Равнище	Стил	Библиографско описание	Стандарти
1	2	3	4
A	A – 1	<p align="center">I. Книги I. Books</p> <p align="center">I. I. Общ библиографски справочник I. I. General bibliographic reference book</p> <p>1. Куманова, Александра Венкова. Интеграл библиографии : учебник-компендиум по общему библиографоведению / Александра Куманова ; ред. Николай Василев ... [и др.]. – Saarbrücken : LAPLAMBERT Academic Publishing, 2016. – 132 с. : с портр. Други ред.: Диана Ралева, Марияна Максимова. – Сведения об авторе: с. 89-110. – Author information: с. 111-131. – Рец.: Стоян Денчев, Никола Казански. – Библиогр.: с. 64-84. – Рез. на рус., англ. ез. ISBN978-3-659-96247-9</p>	3, 9, 13
B	B – 1	<p>1. Куманова, Александра Венкова. Интеграл библиографии : учебник-компендиум по общему библиографоведению / Александра Куманова ; ред. Николай Василев ... [и др.]. – Saarbrücken : LAPLAMBERT Academic Publishing, 2016. – 132 с. ISBN978-3-659-96247-9</p>	3, 9, 13
C	C – 1	<p>1*. Куманова, Александра Венкова. Интеграл библиографии. Учебник-компендиум по общему библиографоведению. Saarbrücken: LAPLAMBERT Academic Publishing, 2016. 132 с. ISBN978-3-659-96247-9</p>	1
	C – 2	<p>*1. Куманова, А. (2016) <i>Интеграл библиографии. Учебник-компендиум по общему библиографоведению</i> Saarbrücken: Lambert Academic Publishing. ISBN978-3-659-96247-9</p>	11, 12
A	A – 1	<p>2. Han'guk Yöşöng Kaebawön. Abstracts of dissertations on women in Korea, 1975-1985 / Han'guk Yöşöng Kaebawön. – Seoul : Korean Women's Development Institute, 1989. – viii, 669 с. : с ил. – Показалци.</p>	3, 9, 13

B	B – 1	2. Han'guk Yösöng Kaebawön. Abstracts of dissertations on women in Korea, 1975-1985 / Han'guk Yösöng Kaebawön. – Seoul : Korean Women's Development Institute, 1989. – viii, 669 c.	3, 9, 13
C	C – 1	2*. Han'guk Yösöng Kaebawön. Abstracts of dissertations on women in Korea, 1975-1985. Seoul: Korean Women's Development Institute, 1989. viii, 669 c.	1
	C – 2	*2. Han'guk Yösöng Kaebawön. (1989) <i>Abstracts of dissertations on women in Korea, 1975-1985</i> Seoul: Korean Women's Development Institute.	11, 12
A	A – 1	<p style="text-align: center;">I. II. Специализиран справочник I. II. Specialized reference book</p> <p>3. Университет по библиотекознание и информационни технологии. Катедра Библиотекознание и библиография : алманах по случай 70-годишнината на Университета по библиотекознание и информационни технологии и 70-годишнината от направения през 1950 г. от проф. Тодор Боров проектоплан за създаване на Катедра по библиография при Държавния библиотекарски институт = Department Library studies and bibliography : almanac for 70th anniversary of the University of Library Studies and Information Technologies and 70th anniversary of the made in 1950 by prof. Todor Borov draft of the creation of the Department of Bibliography at the State Library Institute / състав. Нели Костова ; науч. ред. Николай Василев ; предг. Евгения Русинова ; послесл. Стоян Денчев, Александра Куманова. – София : За буквите – О писменехъ, 2020. – 548 с. : с ил., сх., табл.</p> <p>Думи на ректора / Ирена Петева: с. 11-12. – Съдържа биобиблиогр. на: Тодорка Арабаджиева, Ганчо Драганов ; Съдържа автобиблиогр. на: Александра Куманова, Мария Младенова, Таня Тодорова, Иванка Янкова, Нели Костова, Донка Правдомирова, Красимира Александрова, Марина Енчева, Васил Загорев, Росица Кръстева, Евгения Русинова, Юлия Савова, Добринка Стойкова, Събина Ефтимова, Пламена Златкова, Поли Муканова, Марчела Борисова, Николай Василев, Искра Цветанска. – Именен показалец.</p> <p>ISBN 978-619-185-425-7 ISBN 978-619-185-426-4</p>	3, 9, 13

В	В – 1	<p>3. Университет по библиотекознание и информационни технологии. Катедра Библиотекознание и библиография : алманах по случай 70-годишнината на Университета по библиотекознание и информационни технологии и 70-годишнината от направения през 1950 г. от проф. Тодор Боров проектоплан за създаване на Катедра по библиография при Държавния библиотекарски институт = Department Library studies and bibliography : almanac for 70th anniversary of the University of Library Studies and Information Technologies and 70th anniversary of the made in 1950 by prof. Todor Borov draft of the creation of the Department of Bibliography at the State Library Institute / състав. Нели Костова ; науч. ред. Николай Василев ; предг. Евгения Русинова ; послесл. Стоян Денчев, Александра Куманова. – София : За буквите – О писменехъ, 2020. – 548 с. ISBN 978-619-185-425-7 ; ISBN 978-619-185-426-4</p>	3, 9, 13
С	С – 1	<p>3*. Университет по библиотекознание и информационни технологии. Катедра Библиотекознание и библиография. Алманах по случай 70-годишнината на Университета по библиотекознание и информационни технологии и 70-годишнината от направения през 1950 г. от проф. Тодор Боров проектоплан за създаване на Катедра по библиография при Държавния библиотекарски институт = Department Library studies and bibliography. Almanac for 70th anniversary of the University of Library Studies and Information Technologies and 70th anniversary of the made in 1950 by prof. Todor Borov draft of the creation of the Department of bibliography at the State Library Institute. Състав. Нели Костова. София: За буквите – О писменехъ, 2020. 548 с. ISBN 978-619-185-425-7; ISBN 978-619-185-426-4</p>	1
	С – 2	<p>*3. Университет по библиотекознание и информационни технологии. Катедра Библиотекознание и библиография (2020) Състав. Нели Костова. София: За буквите – О писменехъ. ISBN 978-619-185-425-7; ISBN 978-619-185-426-4</p>	11, 12
А	А – 1	<p>4. Thapa, Resam Bahadur. Abstracts of the Journal of the Institute of Agriculture and Animal Sciences (1-25 vol.) / [comp. by] R. B. Thapa, M. D. Sharma. – Rampur : Inst. of Agriculture and Animal Sciences, 2006. – ii, 123 с. – (Bibliography series ; no. 1) Показалци. ISBN 9993352780</p>	3, 9, 13

B	B – 1	4. Thapa, Resam Bahadur. Abstracts of the Journal of the Institute of Agriculture and Animal Sciences (1-25 vol.) / [comp. by] R. B. Thapa, M. D. Sharma. – Rampur : Inst. of Agriculture and Animal Sciences, 2006. – ii, 123 с.– (Bibliography series ; no. 1) ISBN 9993352780	3, 9, 13
C	C – 1	4*. Thapa, Resam Bahadur, Sharma, M. D. Abstracts of the Journal of the Institute of Agriculture and Animal Sciences (1-25 vol.). Rampur: Inst. of Agriculture and Animal Sciences, 2006. 123 с. ISBN 9993352780	1
	C – 2	*4. Thapa, R. B. and Sharma, M. D. (2006) <i>Abstracts of the Journal of the Institute of Agriculture and Animal Sciences (1-25 vol.)</i> Rampur: Inst. of Agriculture and Animal Sciences. ISBN 9993352780	11, 12
A	A – 1	I. III. Книга с един автор I. III. Book of one author	
		5. Божилов, Кирил Георгиев. Дуелите в България : български рицари на честта / Кирил Божилов. – София : Бълг. писател, 1997. – 200 с. : с ил., портр. ISBN 954-443-205-1	3, 9, 13
B	B – 1	5. Божилов, Кирил Георгиев. Дуелите в България : български рицари на честта / Кирил Божилов. – София : Бълг. писател, 1997. – 200 с. ISBN 954-443-205-1	3, 9, 13
C	C – 1	5*. Божилов, Кирил Георгиев. Дуелите в България. Български рицари на честта. София: Бълг. писател, 1997. 200 с. ISBN 954-443-205-1	1
	C – 2	*5. Божилов, К. (1997) <i>Дуелите в България. Български рицари на честта</i> София: Бълг. писател. ISBN 954-443-205-1	
A	A – 1	6. Mallouk, Peter, 1970– . The 5 mistakes every investor makes and how to avoid them : getting investing right / Peter Mallouk. – Hoboken, New Jersey : John Wiley & Sons Inc., [2014]. – xix, 188 с. : с ил. Библиогр.: с. 167-174. – Показалец. ISBN 9781118929001	3, 9, 13
B	B – 1	6. Mallouk, Peter, 1970– . The 5 mistakes every investor makes and how to avoid them : getting investing right / Peter Mallouk. – Hoboken, New Jersey : John Wiley & Sons Inc., [2014]. – xix, 188 с. ISBN 9781118929001	3, 9, 13

C	C – 1	6*. Mallouk, Peter, 1970– . The 5 mistakes every investor makes and how to avoid them. Getting investing right. Hoboken, New Jersey: John Wiley & Sons Inc., [2014]. xix, 188 c. ISBN 9781118929001	1
	C – 2	*6. Mallouk, P. (2014) <i>The 5 mistakes every investor makes and how to avoid them</i> Hoboken, New Jersey: John Wiley & Sons Inc. ISBN 9781118929001	11, 12
A	A – 1	I. IV. Книга с двама автори I. IV. Book of two authors	
		7. Каменова, Виолета. Документи и условия за отпускане на наследствени пенсии / Виолета Каменова, Никола Миланов. – София : Дикта-интелект, 1992. – 32 с. – (Библиотека Обществено осигуряване ; 8)	3, 9, 13
B	B – 1	7. Каменова, Виолета. Документи и условия за отпускане на наследствени пенсии / Виолета Каменова, Никола Миланов. – София : Дикта-интелект, 1992. – 32 с. – (Библиотека Обществено осигуряване ; 8)	3, 9, 13
C	C – 1	7*. Каменова, Виолета, Миланов, Никола. Документи и условия за отпускане на наследствени пенсии. София: Дикта-интелект, 1992. 32 с.	1
	C – 2	*7. Каменова, В. и Миланов, Н. (1992) <i>Документи и условия за отпускане на наследствени пенсии</i> София: Дикта-интелект.	11, 12
A	A – 1	8. Robbins, Anthony. Unshakeable : your financial freedom playbook / Tony Robbins with Peter Mallouk ; forew. Steve Forbes, Jack Bogle. – New York : Simon & Schuster, 2017. – xxiv, 231 с. : с ил. Загл. на кор.: Creating peace of mind in a world of volatility. – Библиогр. – Показалец. – Съдържа: Unshakeable: power and peace of mind in a world of uncertainty ; Winter is coming... but when? : these seven facts will free you from the fear of corrections and crashes ; Hidden fees and half-truths : how Wall Street fools you into overpaying for underperformance ; Rescuing our retirement plans : what your 401(k) provider doesn't want you to know ; Who can you really trust? : pulling back the curtain on the tricks of the trade ; The core four : four principles that can help guide every investment decision you make ; Slay the bear : how to navigate crashes and corrections to accelerate your financial freedom ; Silencing the enemy within : the six biggest mistakes investors make and how to avoid them ; Real wealth : making the most important decision of your life. ISBN 9781501164583	3, 9, 13

B	B – 1	8. Robbins, Anthony. Unshakeable : your financial freedom playbook / Tony Robbins with Peter Mallouk ; forew. Steve Forbes, Jack Bogle. – New York : Simon & Schuster, 2017. – xxiv, 231 с. ISBN 9781501164583	3, 9, 13
C	C – 1	8*. Robbins, Anthony, Mallouk, Peter. Unshakeable. Your financial freedom playbook. New York: Simon & Schuster, 2017. xxiv, 231 с. ISBN 9781501164583	1
	C – 2	*8. Robbins, A. and Mallouk, P. (2017) <i>Unshakeable. Your financial freedom playbook</i> New York: Simon & Schuster. ISBN 9781501164583	11, 12
A	A – 1	I. V. Книга с трима автори I. V. Book of three authors 9. Божилов, Асен Иванов, 1966– . Задачи по алгебра – групи, пръстени, полиноми / Асен Божилов, Пламен Сидеров, Керопе Чакърян. – 4. изд. – София : Веди, 2014 (София : Рута-ХБ). – 76 с. 1. изд. 1997 с авт. Пламен Сидеров, Керопе Чакърян. ISBN 978-954-8857-29-1	3, 9, 13
B	B – 1	9. Божилов, Асен Иванов, 1966– . Задачи по алгебра – групи, пръстени, полиноми / Асен Божилов, Пламен Сидеров, Керопе Чакърян. – 4. изд. – София : Веди, 2014. – 76 с. ISBN 978-954-8857-29-1	3, 9, 13
C	C – 1	9*. Божилов, Асен Иванов, Сидеров, Пламен, Чакърян, Керопе. Задачи по алгебра – групи, пръстени, полиноми. 4. изд. София: Веди, 2014. 76 с. ISBN 978-954-8857-29-1	1
	C – 2	*9. Божилов, А., Сидеров, П. и Чакърян, К. (2014) <i>Задачи по алгебра – групи, пръстени, полиноми</i> София: Веди. ISBN 978-954-8857-29-1	11, 12
A	A – 1	10. Isin, Engin Fahri, 1959– . Governing cities : liberalism, neoliberalism, advanced liberalism / Engin F. Isin, Thomas Osborne, Nikolas Rose. – Toronto : Urban Studies Programme, Division of Social Science, York University, 1998. – 52 с. – (Urban Studies Programme working paper, ISSN 1201-4478 ; no. 19) Библиогр. – Съдържа: Governing cities / by Thomas Osborne and Nikolas Rose. Governing cities, governing ourselves / by Engin Isin. Spatial thinking without maps : a response to Engin Isin / by Thomas Osborne and Nikolas Rose. ISBN 1550143417	3, 9, 13

B	B – 1	10. Isin, Engin Fahri, 1959– . Governing cities : liberalism, neoliberalism, advanced liberalism / Engin F. Isin, Thomas Osborne, Nikolas Rose. – Toronto : Urban Studies Programme, Division of Social Science, York University, 1998. – 52 с. – (Urban Studies Programme working paper, ISSN 1201-4478 ; no. 19) ISBN 1550143417	3, 9, 13
C	C – 1	10*. Isin, Engin Fahri, 1959– , Osborne, Thomas, Rose, Nikolas. Governing cities. Liberalism, neoliberalism, advanced liberalism. Toronto: Urban Studies Programme, Division of Social Science, York University, 1998. 52 с. (Urban Studies Programme working paper, ISSN 1201-4478 ; no. 19). ISBN 1550143417	1
	C – 2	*10. Isin, E., Osborne, T. and Rose, N. (1998) <i>Governing cities. Liberalism, neoliberalism, advanced liberalism</i> Toronto: Urban Studies Programme, Division of Social Science, York University. ISBN 1550143417	11, 12
A	A – 1	I. VI. Книга с четирима и повече автори I. VI. Book of four and more authors 11. Култивиране на видове лечебни растения от българската флора с ресурсен дефицит / Антонина Виткова ... [и др.] ; състав. Елина Янкова-Цветкова. – София : Интел ентранс, 2022. – 48 с. : с цв. ил. Други авт.: Борянка Трайкова, Владимир Владимиров, Вълчо Желязков, Елина Янкова-Цветкова, Иванка Семерджиева, Ина Анева, Марина Димитрова, Марина Станилова, Мария Петрова, Петка Юрукова, Петър Желев, Розалия Николова, Стоян Стоянов, Татяна Стефанова. – Името на авт. Мария Иванова Петрова погрешно отпеч. в кн. – Мария Петкова. – Възприетата форма на името на авт. Петка Юрукова е Петка Димитрова Юрукова-Грънчарова. – Пълната форма на името на авт. Петър Желев е Петър Желев Стоянов. – Библиогр.: с. 30-32. – Рез. на бълг., англ. ез. ISBN 978-619-7703-07-8	3, 9, 13
B	B – 1	11. Култивиране на видове лечебни растения от българската флора с ресурсен дефицит / Антонина Виткова ... [и др.] ; състав. Елина Янкова-Цветкова. – София : Интел ентранс, 2022. – 48 с. ISBN 978-619-7703-07-8	3, 9, 13

C	C – 1	11*. Виткова, Антонина , Трайкова, Борянка, Владимиров, Владимир и др. Култивиране на видове лечебни растения от българската флора с ресурсен дефицит. Състав. Елина Янкова-Цветкова. София: Интел ентранс, 2022. 48 с. ISBN 978-619-7703-07-8	1
	C – 2	*11. Виткова, А. (2022) <i>Култивиране на видове лечебни растения от българската флора с ресурсен дефицит</i> Състав. Елина Янкова-Цветкова София: Интел ентранс. ISBN 978-619-7703-07-8	11, 12
A	A – 1	12. The Alcoholic family / Peter Steinglass ... [и др.]. – New York : Basic Books, с. 1987. – xvi, 381 с. : с ил. Други авт.: Linda A. Bennett, Steven J. Wolin, David Reiss. – Библиогр.: с. 365-371. – Показалец. ISBN 0465000975	3, 9, 13
B	B – 1	12. The Alcoholic family / Peter Steinglass ... [и др.]. – New York : Basic Books, с. 1987. – xvi, 381 с. ISBN 0465000975	3, 9, 13
C	C – 1	12*. Steinglass, Peter , Bennett, Linda A., Wolin, Steven J., Reiss, David. <i>The Alcoholic family</i> . New York: Basic Books, с. 1987. xvi, 381 с. ISBN 0465000975	1
	C – 2	*12. The Alcoholic family (1987) New York: Basic Books. ISBN 0465000975	11, 12
A	A – 1	I. VII. Анонимна книга I. VII. Anonimous book	
A	A – 1	13. Ръководство за развитие на трудови умения на хора с тежка и дълбока умствена изостаналост. – [София] : Бълг. асоц. за лица с интелектуални затруднения, 2010 ([София] : [Скала принт]). – 100 с., [4] л. : цв. ил. Изд. по Проект VOSIDIS – Специализирано обучение в трудови умения за хора с тежка и дълбока умствена изостаналост. – Библиогр. след отд. модули. ISBN 978-954-91003-3-4	3, 9, 13
B	B – 1	13. Ръководство за развитие на трудови умения на хора с тежка и дълбока умствена изостаналост. – [София] : Бълг. асоц. за лица с интелектуални затруднения, 2010. – 100 с., [4] л. ISBN 978-954-91003-3-4	3, 9, 13

C	C – 1	13*. Ръководство за развитие на трудови умения на хора с тежка и дълбока умствена изостаналост. София: Бълг. асоц. за лица с интелектуални затруднения, 2010. 104 с. ISBN 978-954-91003-3-4	1
	C – 2	*13. Ръководство за развитие на трудови умения на хора с тежка и дълбока умствена изостаналост (2010) София: Бълг. асоц. за лица с интелектуални затруднения. ISBN 978-954-91003-3-4	11, 12
A	A – 1	14. Transport for sustainable development : the case of inland transport. – New York ; Geneva : UN, 2015. – xxii, 255 с. : с цв. ил. – (Transport trends and economics series) Библиогр.: с. 211-219. ISBN 978-92-1-117096-2	3, 9, 13
B	B – 1	14. Transport for sustainable development : the case of inland transport. – New York ; Geneva : UN, 2015. – xxii, 255 с. – (Transport trends and economics series) ISBN 978-92-1-117096-2	3, 9, 13
C	C – 1	14*. Transport for sustainable development. The case of inland transport. New York ; Geneva: UN, 2015. xxii, 255 с. ISBN 978-92-1-117096-2	1
	C – 2	*14. Transport for sustainable development (2015) New York; Geneva. ISBN 978-92-1-117096-2	11, 12
A	A – 1	I. VIII. Сборник с двама и повече автори I. VIII. Collection with two or more authors	
		15. Законодателството за академичното развитие в Република България / предг. Ирена Илиева, Владислав Славов. – София : Институт за държавата и правото БАН, 2018 ([София] : Симолини). – 337 с. : с табл. Съдържа студии от: Екатерина Салкова, Дарина Зиновиева, Живко Драганов, Христо Банов. – Рез. на бълг., англ. ез. ISBN 978-954-9583-35-9	3, 9, 13
B	B – 1	15. Законодателството за академичното развитие в Република България / предг. Ирена Илиева, Владислав Славов. – София : Институт за държавата и правото БАН, 2018. – 337 с. ISBN 978-954-9583-35-9	3, 9, 13

C	C – 1	15*. Законодателството за академичното развитие в Република България. София: Институт за държавата и правото БАН, 2018. 337 с. ISBN 978-954-9583-35-9	1
	C – 2	*15. Законодателството за академичното развитие в Република България (2018) София: Институт за държавата и правото БАН. ISBN 978-954-9583-35-9	11, 12
A	A – 1	16. Accepting the invisible hand : market-based approaches to social-economic problems / ed. by Mark D. White. – New York (NY) : Palgrave Macmillan, 2010. – xvi, 197 с. : с ил. – (Perspectives from social economics) Библиогр. – Азб. показалец. – Съдържа: Markets and dignity : the essential link : (with an application to health care) / Mark D. White. Markets, discovery, and social problems / John Meadowcroft. Economic freedom and global poverty / James D. Gwartney and Joseph S. Connors. Don't let the best be the enemy of the good : a stoic defense of the market / Jennifer A. Baker. Ethics in the Mayan marketplace / Benjamin Blevins, Guadalupe Ramirez, and Jonathan B. Wight. Philanthropy and the invisible hand : Hayek, Boulding, and beyond / Robert F. Garnett, Jr. Life in the market is good for you / Deirdre Nansen McCloskey. Doing the right things : the private sector response to Hurricane Katrina as a case study in the bourgeois virtues / Steven Horwitz. ISBN 0230102492	3, 9, 13
B	B – 1	16. Accepting the invisible hand : market-based approaches to social-economic problems / ed. by Mark D. White. – New York (NY) : Palgrave Macmillan, 2010. – xvi, 197 с. : с ил. – (Perspectives from social economics) ISBN 0230102492	3, 9, 13
C	C – 1	16*. Accepting the invisible hand. Market-based approaches to social-economic problems. Ed. by Mark D. White. New York (NY): Palgrave Macmillan, 2010. 197 с. ISBN 0230102492	1
	C – 2	*16. White, D. W., ed. (2010) <i>Accepting the invisible hand. Market-based approaches to social-economic problems</i> New York (NY): Palgrave Macmillan. ISBN 0230102492	11, 12

A	A – 1	<p style="text-align: center;">I. IX. Книга с един съставител / редактор I. IX. Book with one compiler / editor</p> <p>17. Лика Рачин: предтечи и съвременници : очерци, спомени, стихове, писма / състав., ред., [предг.] Димитър Младенов. – 2. доп. изд. – В. Търново : Фабер, 2007. – 216 с. : с портр., ил., нотн. Лика Рачин – псевд. на Илия Рангелов Илиев. – Пълната форма на името на състав. Димитър Младенов е Димитър Младенов Димитров. – 1. изд. 2003 със загл. Лика Рачин и неговите съвременници. – Съдържа и Отзиви за първото издание / Анастас Стояние, Асен Божинов, Юрий Сагунджиев. – Пълната форма на името на авт. Асен Божинов е Асен Божинов Симеонов. ISBN 978-954-775-702-8</p>	3, 9, 13
B	B – 1	<p>17. Лика Рачин: предтечи и съвременници : очерци, спомени, стихове, писма / състав., ред., [предг.] Димитър Младенов. – 2. доп. изд. – В. Търново : Фабер, 2007. – 216 с. ISBN 978-954-775-702-8</p>	3, 9, 13
C – 1	C – 1	<p>17*. Лика Рачин. Предтечи и съвременници. Очерци, спомени, стихове, писма. Състав., ред., [предг.] Димитър Младенов. 2. доп. изд. В. Търново: Фабер, 2007. 216 с. ISBN 978-954-775-702-8</p>	1
	C – 2	<p>*17. Младенов, Д., ред. (2007). Лика Рачин. Предтечи и съвременници В. Търново: Фабер. ISBN 978-954-775-702-8</p>	11, 12
A	A – 1	<p>18. Aboriginal and treaty rights in Canada : essays on law, equity, and respect for difference / ed. by Michael Asch. – Vancouver : UBC Press, 1997. – xv, 284 с. Библиогр. – Показалци. ISBN 0774805803</p>	3, 9, 13
B	B – 1	<p>18. Aboriginal and treaty rights in Canada : essays on law, equity, and respect for difference / ed. by Michael Asch. – Vancouver : UBC Press, cop. 1997. – xv, 284 с. ISBN 0774805803</p>	3, 9, 13
C	C – 1	<p>18*. Aboriginal and treaty rights in Canada. Essays on law, equity, and respect for difference. Ed. by Michael Asch. Vancouver: UBC Press, c. 1997. xv, 284 с. ISBN 0774805803</p>	1
	C – 2	<p>*18. Asch, M., ed. (1997) Aboriginal and treaty rights in Canada Vancouver: UBC Press. ISBN 0774805803</p>	11, 12

A	A – 1	<p style="text-align: center;">I. X. Книга с двама съставители / редактори I. X. Book with two compilers / editors</p> <p>19. [Сто] 100 години българска държавна статистика – 1881-1981 : [юбилеен сборник] / състав. П. Шапкарев, Ан. Ю. Тотев ; ред. кол. Иван Стефанов – науч. ръководител ... [и др.]. – [София] : КЕССИ при Минист. съвет, [1985]. – 396 с. : с табл. Други ред.: П. Шапкарев, А. Ю. Тотев, Д. Мичев, П. Досев, С. Ковачева, П. Динев, А. Машиах, М. Бояджиев, Кр. Ангелова.</p>	3, 9, 13
B	B – 1	<p>19. [Сто] 100 години българска държавна статистика – 1881-1981 : [юбилеен сборник] / състав. П. Шапкарев, Ан. Ю. Тотев ; ред. кол. Иван Стефанов – науч. ръководител ... [и др.]. – [София] : КЕССИ при Минист. съвет, [1985]. – 396 с.</p>	3, 9, 13
C	C – 1	<p>19*. [Сто] 100 години българска държавна статистика – 1881-1981. Състав. П. Шапкарев, Ан. Ю. Тотев. Ред. кол. Иван Стефанов и др. [София]: КЕССИ при Минист. съвет, [1985]. 396 с.</p>	1
	C – 2	<p>*19. Шапкарев, П. и Тотев, А., състав. (1985) [Сто] 100 години българска държавна статистика – 1881-1981 София: КЕССИ при Минист. съвет.</p>	11, 12
A	A – 1	<p>20. Aborigines and the law : essays in memory of Elizabeth Eggleston / ed. by Peter Hanks and Bryan Keon-Cohen. – Sydney ; Boston : Allen & Unwin, 1984. – xv, 366 с. Загл. на гърба на кн.: Aborigines & the law. – Библиогр.: с. 242-303. – Показалец.</p>	3, 9, 13
B	B – 1	<p>20. Aborigines and the law : essays in memory of Elizabeth Eggleston / ed. by Peter Hanks and Bryan Keon-Cohen. – Sydney ; Boston : Allen & Unwin, 1984. – xv, 366 с.</p>	3, 9, 13
C	C – 1	<p>20*. Aborigines and the law. Essays in memory of Elizabeth Eggleston. Ed. by Peter Hanks and Bryan Keon-Cohen. Sydney; Boston: Allen & Unwin, 1984. xv, 366 с.</p>	1
	C – 2	<p>*20. Hanks, P. and Keon-Cohen, B., eds. (1984) <i>Aborigines and the law. Essays in memory of Elizabeth Eggleston</i>. Sydney; Boston: Allen & Unwin.</p>	11, 12

А	А – 1	<p>I. XI. Книга с трима съставители / редактори I. XI. Book with three compilers / editors</p> <p>21. Антология на световната любовна лирика / състав., ред. Владимир Свинтила ... [и др.] ; прев. Гр. Ленков ... [и др.] ; рис. от Пабло Пикасо ... [и др.]. – 2. изд. – София : Нар. младеж, 1979. – 399 с. : с ил.</p> <p>Други състав., ред.: Л. Любенов, Гр. Ленков. – Л. Любенов – псевд. на състав. Любен Георгиев Прангов. – Други прев.: Л. Любенов, Вл. Свинтила, Г. Батаклиев, Б. Георгиев, Ив. Пауновски, Ив. Теофилов, Хр. Черняев, Й. Милев, П. Велчев, П. Симов, Ал. Шурбанов, Ст. Бакърджиев, Др. Петров, Г. Джагаров, К. Кадийски, Г. Мицков, Бл. Димитрова, Ан. Стоянов, А. Германов, Кр. Станишев, Ат. Далчев, Ч. Шишманов, Ст. Чавдаров, Цв. Стоянов, Ан. Павлов, П. Стефанов, Н. Николов, Ив. Коларов, П. Алипиев, Г. Михайлов, Н. Христовоз, Н. Джеров, Г. Крумов, Н. Кънчев, Н. Лилиев, В. Ханчев, Е. Багряна, В. Петров, Н. Вълчев, Н. Бояджиев, Ал. Муратов, Н. Йорданов, Ив. Давидков, В. Раковски, Д. Стефанов. – Други ил.: А. Матис, Т. Кулисейвич, Ив. Ненов. – 1. изд. 1967. – 75 141 тир. ; 10 141 екз. от тир. подв.</p>	3, 9, 13
В	В – 1	<p>21. Антология на световната любовна лирика / състав., ред. Владимир Свинтила ... [и др.] ; прев. Гр. Ленков ... [и др.] ; рис. от Пабло Пикасо ... [и др.]. – 2. изд. – София : Нар. младеж, 1979. – 399 с.</p>	3, 9, 13
С	С – 1	<p>21*. Антология на световната любовна лирика. Състав., ред. Владимир Свинтила и др. 2. изд. София: Нар. младеж, 1979. 399 с.</p>	1
	С – 2	<p>*21. Свинтила, В. и др., състав. (1979) <i>Антология на световната любовна лирика</i> София: Нар. младеж. 399 с.</p>	11, 12
А	А – 1	<p>22. African American fraternities and sororities : the legacy and the vision / ed. by Tamara L. Brown ... [и др.]. – Lexington (Ky.) : University Press of Kentucky, 2005. – viii, 496 с. : ил.</p> <p>Други ред.: Gregory S. Parks, Clarendia M. Phillips. – Библиогр.: с. 471-484. – Показалец. – Съдържа: Pledged to remember : Africa in the life and lore of black Greek-letter organizations / Gloria Harper Dickinson. The origin and evolution of college fraternities and sororities / Craig L. Torbenson. Black fraternal and benevolent societies in nineteenth-century America / Anne S. Butler. The Grand</p>	3, 9, 13

		<p>Boulé at the dawn of a new century: Sigma Pi Phi fraternity / William H. Harris. Education, racial uplift, and the rise of the Greek-letter tradition : the African American quest for status in the early twentieth century / Michael H. Washington and Cheryl L. Nuñez. In the beginning: the early history of the divine nine / André McKenzie. Lobbying congress for civil rights : the American Council on Human Rights, 1948-1963 / Robert L. Harris, Jr. Sister acts: resistance in sweetheart and little sister programs / Mindy Stomblor and Irene Padavic. The body art of brotherhood / Sandra Mizumoto Posey. Calls : an inquiry into their origin, meaning, and function / Marcella L. McCoy. Variegated roots : the foundations of stepping / Carol D. Branch. Sisterly bonds : African American sororities rising to overcome obstacles / Clarenda M. Phillips. Racism, sexism, and aggression : a study of black and white fraternities / Tyra Balck, Joanne Belknap, and Jennifer Ginsburg. How black Greek-letter organization membership affects college adjustment and undergraduate outcomes / Shaun R. Harper, Lauretta F. Byars, and Thomas B. Jelke. The empty space of African American sorority representation : Spike Lee's school daze / Deborah Elizabeth Whaley. „In the fell clutch of circumstance” : pledging and the black Greek experience / Gregory S. Parks and Tamara L. Brown. Future directions / Tamara L. Brown, Clarenda M. Phillips, and Gregory S. Parks. ISBN 0813123445</p>	
B	B – 1	<p>22. African American fraternities and sororities : the legacy and the vision / ed. by Tamara L. Brown ... [и др.]. – Lexington (Ky.) : University Press of Kentucky, 2005. – viii, 496 c. ISBN 0813123445</p>	3, 9, 13
C	C – 1	<p>22*. African American fraternities and sororities. The legacy and the vision. Ed. by Tamara L. Brown и др. Lexington, Ky.: University Press of Kentucky, 2005. viii, 496 c. ISBN 0813123445</p>	1
	C – 2	<p>*22. Brown, T. L. et al., eds. (2005) <i>African American fraternities and sororities. The legacy and the vision</i> Lexington, Ky.: University Press of Kentucky. ISBN 0813123445</p>	11, 12

<p style="text-align: center;">I. XII. Книга с четирима и повече съставители / редактори</p> <p style="text-align: center;">I. XII. Book with four and more compilers / editors</p>	<p style="text-align: center;">A – 1</p>	<p style="text-align: center;">23. Встъпителните лекции на новоназначените доценти по математика във Физико-математически факултет [към Софийския университет Св. Климент Охридски] 1909-1963 / [състав., предг. Василий Емилов Тодоров ... и др.] ; под ред. на Димитър Христов. – София : Унив. изд. „Св. Климент Охридски”, 2010. – 280 с. : с ил., черт., портр.</p> <p>Загл. на кор.: Встъпителните лекции на новоназначените доценти по математика 1909-1963 г. – Други състав., авт. на предг.: Венета Стефанова Тенева, Димитър Костадинов Христов, Емилия Свиленова Бранкова, Мариана Кънчева Кънева. – Пълното име на състав. Емилия Свиленова Бранкова е Емилия Свиленова Бранкова-Василева. – Изд. на СУ. Физ.-мат. фак. – Борислав Дечев Боянов, 18.11.1944 – 08.04.2009: с. 3-4. – Спомен за доцента Георги Стоянов от проф. А. Шоурек: с. 33-38. – Биограф. сведения за авт. преди отд. лекции. – Съдържа лекции на: Георги Стоянов, Кирил Атанасов Попов, Иван Ценов Ангелов, Любомир Николов Чакалов, Димитър Стефанов Табаков, Георги Иванов Манев, Никола Димитров Обрешков, Аркадий Параскевов Стоянов, Георги Делчев Брадистилов, Боян Лазаров Петканчин, Блавест Иванов Долапчиев, Любомир Георгиев Илиев, Блавест Христов Сендов, Дойчин Богданов Дойчинов, отбелязани в текста. – Пълната форма на името на авт. Георги Стоянов е Георги Стоянов Петков. – Възприетата форма на името на авт. Иван Ценов Ангелов е Иван Ценов. – Библиограф. след отд. материали. – Фототип. изд. на лекциите, публ. в: Списание на Физико-математическото дружество в София, год. V, 1909, кн. 9-10 ; год. IX, 1914, кн. 1-2 ; Годишник на Софийския университет. Физико-математически факултет, год. X-XI, 1913/14, 1914/15, кн. 1 ; год. XVII, 1920/21 ; год. XIX, 1922/23, кн. 2 ; год. XXIV, 1927/28, кн. 1 ; год. XXXVII, 1940/41, кн. 1 ; год. XXXVIII, 1941/42, кн. 1 ; год. XL, 1943/44, кн. 1 ; Годишник на Софийския университет. Природо-математически факултет, год. XLIV, 1947/48, кн. 1 ; Годишник на Софийския университет. Математически факултет, год. LVII, 1964 ; год. LVIII, 1965.</p> <p>ISBN 978-954-07-2982-4</p>	<p style="text-align: center;">3, 9, 13</p>
---	---	--	---

В	В – 1	23. Встъпителните лекции на новоназначените доценти по математика във Физико-математически факултет [към Софийския университет Св. Климент Охридски] 1909-1963 / [състав., предг. Василий Емилов Тодоров ... и др.] ; под ред. на Димитър Христов. – София : Унив. изд. „Св. Климент Охридски”, 2010. – 280 с. ISBN 978-954-07-2982-4	3, 9, 13
С	С – 1	23*. Встъпителните лекции на новоназначените доценти по математика във Физико-математически факултет [към Софийския университет Св. Климент Охридски] 1909-1963. Състав. Василий Емилов Тодоров и др. Под ред. на Димитър Христов. София: Унив. изд. „Св. Климент Охридски”, 2010. 280 с. ISBN 978-954-07-2982-4	1
	С – 2	*23. Тодоров, В. и др., състав. (2010) <i>Встъпителните лекции на новоназначените доценти по математика във Физико-математически факултет [към Софийския университет Св. Климент Охридски] 1909-1963</i> София: Унив. изд. „Св. Климент Охридски”. ISBN 978-954-07-2982-4	11, 12
А	А – 1	24. [American Council on Exercise] ACE® Medical Exercise Specialist manual : the definitive resource for health and fitness professionals working with special populations / ed. James S. Skinner... [и др.]. – [San Diego, CA] : [American Council on Exercise], [2015]. – xii, 859 с. : с цв. ил. Други ред.: Cedric X. Bryant, Sabrena Merrill, Daniel J. Green. – Речник. – Библиогр. – Показалец. – Съдържа: Role and scope of practice for the Certified Medical Exercise Specialist / Kelly Spivey. Applying the ACE Integrated Fitness Training® Model in the medical exercise setting / Todd Galati. Working with clients with human challenges / Nancey Trevanian Tsai. Behavioral change / Tracie Rogers. Communication strategies / Barbara A. Brehm. Professional relationships and business strategies / Lisa Coors. Coronary artery disease / Ralph La Forge. Blood lipid disorders / Ralph La Forge. Hypertension / W. Larry Kenney & Lacy M. Alexander. Pulmonary disease : asthma and chronic obstructive pulmonary disease / Natalie Digate Muth. Overweight and obesity / Len Kravitz. The metabolic syndrome / Barry A. Franklin, Wendy M. Miller & Peter A. McCullough. Diabetes mellitus / Larry S. Verity. Posture and movement / Fabio Comana & Chris McGrath. Balance and	3, 9, 13

		gait / Michol Dalcourt & Fabio Comana. Arthritis / John G. Aronen & Kent A. Lorenz. Osteoporosis and osteopenia / Kara A. Witzke. Musculoskeletal injuries of the lower extremity / Scott Cheatham. Musculoskeletal injuries of the upper extremity / Michael Levinson. Low-back pain / Jennifer Solomon. Prenatal and postpartum exercise / Sabrena Merrill. Appendix A. ACE Code of Ethics. Appendix B. Exam content outline. Appendix C. Principles of nutrition for the Certified Medical Exercise Specialist / Natalie Digate Muth. Appendix D. ACE position statement on nutrition scope of practice for fitness professionals. ISBN 9781890720520	
B	B – 1	24. [American Council on Exercise] ACE® Medical Exercise Specialist manual : the definitive resource for health and fitness professionals working with special populations / ed. James S. Skinner ... [и др.]. – [San Diego, CA] : [American Council on Exercise], [2015]. – xii, 859 с. ISBN 9781890720520	3, 9, 13
C	C – 1	24*. [American Council on Exercise] ACE® Medical Exercise Specialist manual . The definitive resource for health and fitness professionals working with special populations. Ed. James S. Skinner и др. [San Diego, CA]: [American Council on Exercise], [2015]. xii, 859 с. ISBN 9781890720520	1
	C – 2	*24. Skinnern, J. S. et al., eds. (2015) <i>[American Council on Exercise] ACE® Medical Exercise Specialist manual. The definitive resource for health and fitness professionals working with special populations</i> [San Diego, CA]: [American Council on Exercise]. ISBN 9781890720520	11, 12
A	A – 1	I. XIII. Книга с колективен автор I. XIII. Book with collective author 25. Драматичен театър Стоян Бъчваров (Варна) . 100 години драматичен театър Стоян Бъчваров, Варна : юбилеен албум / състав. Аглика Олтеан ; ред. кол. Юлияна Чернева ... [и др.] ; фотогр. Антон Стоянов ... [и др.]. – [София] : Валентин Траянов, 2022 ([София] : Симолини). – 1 албум (280 с.) : с цв. ил., портр. Загл. в изд. каре: Юбилеен албум 100 години драматичен театър Стоян Бъчваров – Варна. – Възприетата форма на името на състав. Аглика Олтеан е Аглика Иванова Стефанова. – Други ред.: Мария Александрова, Виолета Тончева, Веселина Михалкова, Стоян Радев, Теодора	9, 13

		Михайлова. – Пълната форма на името на ред. Стоян Радев е Стоян Радев Стоянов, а на Мария Илиева – Марийка Илиева Александрова. – Други ил.: Веселин Василев, Гаро Кешишян, Емил Пенчев, Красимир Делчев, Красимир Тодоров, Реджеб Шабанов, Росен Донеv, Симеон Лютаков, Тони Перец, Яна Лозева. ISBN 978-954-9928-89-1	
В	В – 1	25. Драматичен театър Стоян Бъчваров (Варна). 100 години драматичен театър Стоян Бъчваров, Варна : юбилеен албум / състав. Аглика Олтеан ; ред. кол. Юлияна Чернева ... [и др.] ; фотогр. Антон Стоянов ... [и др.]. – [София] : Валентин Траянов, 2022 ([София] : Симолини). – 1 албум (280 с.). ISBN 978-954-9928-89-1	9, 13
С	С – 1	25*. Драматичен театър Стоян Бъчваров (Варна). 100 години драматичен театър Стоян Бъчваров, Варна. Юбилеен албум. Състав. Аглика Олтеан. София: Валентин Траянов, 2022. 1 албум (280 с.). ISBN 978-954-9928-89-1	1
	С – 2	*25. Олтеан, А., състав. (2022) <i>Драматичен театър Стоян Бъчваров (Варна). 100 години драматичен театър Стоян Бъчваров, Варна. Юбилеен албум</i> София: Валентин Траянов. ISBN 978-954-9928-89-1	11, 12
А	А – 1	26. Department of Health & Human Services (U.S.). Achieving an HIV-free generation : recommendations for a new American HIV strategy / Department of Health & Human Services. – Washington (DC) : Presidential Advisory Council on HIV/AIDS, 2005. – 96 с. : с ил., к. Кор. опис. – Библиогр. – Also available via the World Wide Web. – Съдържа: Advisory council members ; Acknowledgements ; Member biographies ; Preface ; Introduction ; Prevention ; Treatment and care ; International: Appendix A: executive order ; Appendix B: amended charter ; Appendix C: resolutions and recommendations.	9, 13
В	В – 1	26. Department of Health & Human Services (U.S.). Achieving an HIV-free generation : recommendations for a new American HIV strategy / Department of Health & Human Services. – Washington (DC) : Presidential Advisory Council on HIV/AIDS, 2005. – 96 с.	9, 13

C	C – 1	26*. Department of Health & Human Services (U.S.). Achieving an HIV-free generation. Recommendations for a new American HIV strategy. Washington (DC): Presidential Advisory Council on HIV/AIDS, 2005. 96 с.	1
	C – 2	*26. Department of Health & Human Services (U.S.). Achieving an HIV-free generation. Recommendations for a new American HIV strategy (2005) Washington (DC): Presidential Advisory Council on HIV/AIDS.	11, 12
A	A – 1	<p style="text-align: center;">I. XIV. Дисертация I. XIV. Thesis</p> <p>27. Барбов, Захари Димитров. Управление на информационно-технологични проекти и услуги, предоставяни от организации в сектор Информационни технологии : дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор” по професионално направление 3.7. Администрация и управление, научна специалност 05.02.20. Социално управление / Захари Димитров Барбов. – Варна : [З. Барбов], 2020. – 145 л. : с табл., цв. диагр. + 1 автореферат (48 с. : с табл., диагр.) Приложение: с. 138-145. – Науч. ръководител Десислава Серафимова. – Рец.: Владимир Стоянов Сълов, Ваня Куздова Банабакова. – Библиогр.: л. 133-137. – Предложен от ИУ– Варна. Фак. Управл. Кат. Управл. и администрация ; Защитен пред Науч. жури / 05.10.2020.</p>	2, 3, 9, 13
B	B – 1	27. Барбов, Захари Димитров. Управление на информационно-технологични проекти и услуги, предоставяни от организации в сектор Информационни технологии : дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор” по професионално направление 3.7. Администрация и управление, научна специалност 05.02.20. Социално управление / Захари Димитров Барбов. – Варна : [З. Барбов], 2020. – 145 л.	2, 3, 9, 13
C	C – 1	27*. Барбов, Захари Димитров. Управление на информационно-технологични проекти и услуги, предоставяни от организации в сектор Информационни технологии. Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор”. Варна, 2020. 145 л.	1

	С – 2	*27. Барбов, З. Д. (2020) <i>Управление на информационно-технологични проекти и услуги, предоставяни от организации в сектор Информационни технологии</i> Варна: ИУ– Варна.	11, 12
А	А – 1	28. Куманова, Александра Венкова. Форма библиографической информации в системе гуманитарного знания : теоретико-методологические проблемы : диссертация доктора педагогических наук / Александра Венкова Куманова. – Санкт-Петербург, 1996. – 398 л. Машинопис. – Науч. консультанты: И. В. Гудовщикова, А. В. Мамонтов. – Рец.: А. В. Соколов, Г. Ф. Гордукалова, В. А. Петрицкий. – Предложена и защитена в Гос. акад. культуры – Санкт-Петербург / 13.02.1996 г. – Утверждена от ВАК с протокол N 11 / 13.05.1997. Приложение : в 2 тома: л. 1-412, 413-799.	2, 3, 9, 13
В	В – 1	28. Куманова, Александра Венкова. Форма библиографической информации в системе гуманитарного знания : теоретико-методологические проблемы : диссертация доктора педагогических наук / Александра Венкова Куманова. – Санкт-Петербург, 1996. – 398 л.	2, 3, 9, 13
С	С – 1	28*. Куманова, Александра Венкова. Форма библиографической информации в системе гуманитарного знания. Теоретико-методологические проблемы. Ддиссертация доктора педагогических наук. Санкт-Петербург, 1996. 398 л.	1
	С – 2	*28. Куманова, А. В. (1996) <i>Форма библиографической информации в системе гуманитарного знания. Теоретико-методологические проблемы</i> Санкт-Петербург: Гос. акад. культуры – Санкт-Петербург.	11, 12
А	А – 1	I. XV. Автореферат I. XV. Authors' abstract 29. Ненчев, Ненчо Желев, 1955- . Биоимпедансен анализ при диабетно болни с артериална хипертония, провеждащи хронидиализно лечение [Електронен ресурс] : автореферат на дисертация за присъждане на образователната и научна степен „доктор”, научна специалност Нефрология, шифър 03.01.15 / Ненчо Желев Ненчев. – София : [Н. Ненчев], 2012. – 1 оптичен диск (CD-ROM) : с табл., сх., диагр.	2, 3, 9, 13

		Системни изисквания: 1 дисково устройство ; Microsoft Office ; Acrobat Reader. – Изт.: Загл. екран. – Науч. ръководители: Сабина Захариева Захариева, Пенчо Йорданов Симеонов. – Рец.: Стефан Георгиев Кривошиев, Пенчо Йорданов Симеонов. – Библиогр.: л. 196-213. – Предложен от Мед. унив. – София. Мед. фак. Кат. Клин. център по ендокринология ; Защитен пред Науч. жури / 15.06.2012.	
В	В – 1	29. Ненчев, Ненчо Желев, 1955- . Биоимпедансен анализ при диабетно болни с артериална хипертония, провеждащи хронично диализно лечение [Електронен ресурс] : автореферат на дисертация за присъждане на образователната и научна степен „доктор”, научна специалност Нефрология, шифър 03.01.15 / Ненчо Желев Ненчев. – София : [Н. Ненчев], 2012. – 1 оптичен диск (CD-ROM).	2, 3, 9, 13
С	С – 1	29*. Ненчев, Ненчо Желев, 1955- . Биоимпедансен анализ при диабетно болни с артериална хипертония, провеждащи хронично диализно лечение [Електронен ресурс]. Автореферат на дисертация за присъждане на образователната и научна степен „доктор”. София, 2012. 1 оптичен диск (CD-ROM).	1
	С – 2	*29. Ненчев, Н. Ж. (2012) Биоимпедансен анализ при диабетно болни с артериална хипертония, провеждащи хронично диализно лечение София: Мед. унив. – София. 1 оптичен диск (CD-ROM).	11, 12
А	А – 1	30. Куманова, Александра Венкова. Форма библиографической информации в системе гуманитарного знания : теоретико-методологические проблемы : автореферат диссертации доктора педагогических наук. – Санкт-Петербург, 1996. – 37 с. Рец.: А. В. Соколов, Г. Ф. Гордукалова, В. А. Петрицкий.	2, 3, 9, 13
В	В – 1	30. Куманова, Александра Венкова. Форма библиографической информации в системе гуманитарного знания : теоретико-методологические проблемы : автореферат диссертации доктора педагогических наук. – Санкт-Петербург, 1996. – 37 с.	2, 3, 9, 13
С	С – 1	30*. Куманова, Александра Венкова. Форма библиографической информации в системе гуманитарного знания. Теоретико-методологические проблемы. Автореферат диссертации доктора педагогических наук. Санкт-Петербург, 1996. 37 с.	1

	С – 2	*30. Куманова, А. В. (1996) <i>Форма библиографической информации в системе гуманитарного знания. Теоретико-методологические проблемы</i> Санкт-Петербург: Гос. акад. культуры – Санкт-Петербург.	11, 12
		II. Графични издания II. Graphic editions	
		II. I. Албум II. I. Albums	
A	A – 1	31. Военноморските сили на България 1879-2006 : [албум] / състав. Мариана Кръстева, Атанас Панайотов ; фотогр. Александър Червенков ... [и др.]. – Варна : Щаб на Военномор. сили на Републ. България, 2006 ([Варна : Колор принт]). – 1 албум (102 с.) : с цв. ил., к. Други ил.: А. Каменов, А. Стоянов, Ат. Панайотов, Б. Добрев, В. Георгиев, Г. Мазлумян, Ив. Трендафилов, К. Кукуров, М. Иванова, М. Кръстева, М. Мишева, П. Петков, П. Златева, Ст. Стоянов, сх. и черт. Илия Тодоров, Венцислав Чаков. – Съдържа и: Командващите Военния флот на България ; Отличителни знаци на Българските военноморски сили ; Флагове на Българските военноморски сили.	3, 4, 9, 13
B	B – 1	31. Военноморските сили на България 1879-2006 : [албум] / състав. Мариана Кръстева, Атанас Панайотов ; фотогр. Александър Червенков ... [и др.]. – Варна : Щаб на Военномор. сили на Републ. България, 2006. 1 албум (102 с.).	3, 4, 9, 13
C	C – 1	31*. Военноморските сили на България 1879-2006. Състав. Мариана Кръстева, Атанас Панайотов. Варна: Щаб на Военномор. сили на Републ. България, 2006. 1 албум (102 с.).	1
	C – 2	*31. Мариана Кръстева, М. и Атанас Панайотов, А., състав. (2006) <i>Военноморските сили на България 1879-2006</i> Варна: Щаб на Военномор. сили на Републ. България. 1 албум.	11, 12
A	A – 1	32. [Thirty-second] 30-second photography : the 50 most thought-provoking photographers, styles & techniques, each explained in half a minute / ed. Bran Dilg. – New York : Metro Books, [2014]. – 160 с. : photogr. Библиогр. – Показалец. ISBN 978-1435159716	3, 4, 9, 13

B	B – 1	32. [Thirty-second] 30-second photography : the 50 most thought-provoking photographers, styles & techniques, each explained in half a minute / ed. Bran Dilg. – New York : Metro Books, [2014]. – 160 с. ISBN 978-1435159716	3, 4, 9, 13
C	C – 1	32*. [Thirty-second] 30-second photography. The 50 most thought-provoking photographers, styles & techniques, each explained in half a minute. Ed. Bran Dilg. New York: Metro Books, [2014]. 160 с. ISBN 978-1435159716	1
	C – 2	*32. Dilg, B., ed. (2014) [Thirty-second] 30-second photography. The 50 most thought-provoking photographers, styles & techniques, each explained in half a minute New York: Metro Books. ISBN 978-1435159716	11, 12
A	A – 1	<p style="text-align: center;">III. Продължаващи издания III. Serial publications</p> <p style="text-align: center;">III. I. Вестник III. I. Newspaper</p> <p>33. Етрополе – вчера, днес и утре. – Бр. 1 (2022)– . – Етрополе : Сдружение За Етрополе, 2022– . Месечно изд. ISSN 2815-3448</p>	13
B	B – 1	33. Етрополе – вчера, днес и утре. – Бр. 1 (2022)– . – Етрополе : Сдружение За Етрополе, 2022– . ISSN 2815-3448	13
C	C – 1	33*. Етрополе – вчера, днес и утре. Етрополе: Сдружение За Етрополе, 2022– . ISSN 2815-3448	1
	C – 2	*33. Етрополе – вчера, днес и утре (2022) Етрополе: Сдружение За Етрополе. ISSN 2815-3448	11, 12
A	A – 1	34. The New York times : international edition. – No. 41 548 (Oct. 12, 2016)– . – New York, (N.Y. : The New York Times Company, [2016]– Загл. на колонтитул: New York times international edition. – Всекидневно (с изкл. на неделя). ISSN 2474-7149	13
B	B – 1	34. The New York times : international edition. – No. 41 548 (Oct. 12, 2016)– . – New York, N.Y. : The New York Times Company, [2016]– ISSN 2474-7149	13

C	C – 1	34*. The New York times. International edition. New York, N.Y : The New York Times Company, [2016]– . ISSN 2474-7149	1
	C – 2	*34. The New York times. International edition (2016–) New York, N.Y: The New York Times Company. ISSN 2474-7149	11, 12
A	A – 1	III. II. Списание III. II. Journal	13
		35. Читалище : месечно списание. – Год. 1, по 1 (1911/1912)– . – София : Съюз на нар. ч-ща, 1911/1912– (София : Витоша) Месечно. – Продължение на: Книжовник = ISSN 1313-5880. ISSN 0324-0746	
B	B – 1	35. Читалище : месечно списание. – Год. 1, по 1 (1911/1912)– . – София : Съюз на нар. ч-ща, 1911/1912– ISSN 0324-0746	13
C	C – 1	35*. Читалище. София: Съюз на нар. ч-ща, 1911/1912– . ISSN 0324-0746	1
	C – 2	*35. Читалище (1911/1912) София: Съюз на нар. ч-ща. ISSN 0324-0746	11, 12
A	A – 1	36. Acta mechanica. – V. 1 (1965)– . – Wien ; New York : Springer-Verlag, 1965– English or German, with summaries in both languages. ISSN 0001-5970	13
B	B – 1	36. Acta mechanica. – V. 1 (1965)– . – Wien ; New York : Springer-Verlag, 1965– ISSN 0001-5970	13
C	C – 1	36*. Acta mechanica. Wien ; New York: Springer-Verlag, 1965– . ISSN 0001-5970	1
	C – 2	*36. Acta mechanica (1965) Wien; New York: Springer-Verlag. ISSN 0001-5970	11, 12
A	A – 1	IV. E-ресурси IV. E-resources	3, 13
		IV. I. Онлайн ресурс IV. I. Online resource	
		37. Златна христоматия на България [Електронен ресурс] : аналитико-синтетична архитектоника на българското изящно слово от IX до XXI в. : универсален информационен модел. Кн 2, Антология : учебно пособие по	

		<p>лексикография и академично текстописане / състав., послесл. Николай Василев, Александра Куманова ; ред. Никола Казански ... [и др.]. – Текстови данни (840, ССII с.). – София : За буквите – О писменехъ, 2018. – 1 онлайн ресурс. – (Факлоносци ; 23)</p> <p>Загл. и на англ. ез.: Golden chrestomathy of Bulgaria. В. 2. Anthology. – Други ред.: Диана Ралева, Мариана Максимова. – Изд. на Унив. по библиотекознание и информ. технологии. – Речник на личните, географските и другите имена, споменати в текстовете: с. LXXVI-SXVI. – За настоящата антология: с. CXXXV-CCI. – Библиогр: с. I-XLII. – Именен показалец. Достъпен на: file:///C:/Users/Emil%20Philipoff/Downloads/Antologia-New-el-ed-GOLDEN%20CHRESTOMATHY-2018%20(1).pdf (прегледан 09.03.2024)</p> <p>ISBN 978-619-185-313-7</p>	
В – 1	В – 1	<p>37. Златна христоматия на България [Електронен ресурс] : аналитико-синтетична архитектурника на българското изящно слово от IX до XXI в. : универсален информационен модел. Кн 2, Антология : учебно пособие по лексикография и академично текстописане / състав., послесл. Николай Василев, Александра Куманова ; ред. Никола Казански ... [и др.]. – Текстови данни (840, ССII с.). – София : За буквите – О писменехъ, 2018. – 1 онлайн ресурс. – (Факлоносци ; 23). Достъпен на: file:///C:/Users/Emil%20Philipoff/Downloads/Antologia-New-el-ed-GOLDEN%20CHRESTOMATHY-2018%20(1).pdf (прегледан 09.03.2024)</p> <p>ISBN 978-619-185-313-7</p>	3, 13
С	С – 1	<p>37*. Златна христоматия на България [Онлайн ресурс]. Кн 2. Антология. Състав., послесл. Николай Василев, Александра Куманова. София: За буквите – О писменехъ, 2018. 1 онлайн ресурс (840, ССII с.). (Факлоносци ; 23). ISBN 978-619-185-313-7. Достъпен на: file:///C:/Users/Emil%20Philipoff/Downloads/Antologia-New-el-ed-GOLDEN%20CHRESTOMATHY-2018%20(1).pdf (прегледан 09.03.2024).</p>	1

	C – 2	*37. Куманова, А. и Василев, Н., състав. (2018) <i>Златна христоматия на България [Онлайн ресурс]. Кн 2. Антология.</i> София: За буквите – О писменехъ. ISBN 978-619-185-313-7. Достъпен на: file:///C:/Users/Emil%20Philipoff/Downloads/Antologia-New-el-ed-GOLDEN%20CHRESTOMATHY-2018%20(1).pdf (прегледан 09.03.2024).	11, 12
A	A – 1	38. Chugay, Nikolas V. Body sculpting with silicone implants [Електронен ресурс] / by Nikolas V. Chugay, Paul N. Chugay, Melvin A. Shiffman. – Текстови данни (XIV, 258 с.). – Cham : Springer International Publishing, 2014 (Imprint : Springer). – 1 онлайн ресурс Съдържа: Body implants overview ; Anesthesia for body implants ; Biceps augmentation ; Triceps augmentation ; Pectoral augmentation ; Buttocks augmentation ; Hip/Thigh augmentation ; Calf augmentation ; Quadriceps augmentation. Достъпен на: https://link.springer.com/book/10.1007/978-3-319-04957-1 (прегледан 09.03.2024). ISBN 9783319049571	3, 13
B	B – 1	38. Chugay, Nikolas V. Body sculpting with silicone implants [Електронен ресурс] / by Nikolas V. Chugay, Paul N. Chugay, Melvin A. Shiffman. – Текстови данни (XIV, 258 с.). – Cham : Springer International Publishing, 2014. – 1 онлайн ресурс Достъпен на: https://link.springer.com/book/10.1007/978-3-319-04957-1 (прегледан 09.03.2024). ISBN 9783319049571	3, 13
C	C – 1	38*. Chugay, Nikolas V., Chugay, Paul N., Shiffman, Melvin A. Body sculpting with silicone Implants [Онлайн ресурс]. Cham: Springer International Publishing, 2014. XIV, 258 с. ISBN 9783319049571. Достъпен на: https://link.springer.com/book/10.1007/978-3-319-04957-1 (прегледан 09.03.2024).	1
	C – 2	*38. Chugay, N. V., Chugay, P. N. and Shiffman, M.A. (2014) <i>Body sculpting with silicone Implants</i> [Онлайн ресурс]. Cham: Springer International Publishing. ISBN 9783319049571. Достъпен на: https://link.springer.com/book/10.1007/978-3-319-04957-1 (прегледан 09.03.2024).	11, 12

		IV. II. Оптичен диск IV. II. Optical disc	
A	A – 1	39. Stefanov, Ruslan Georgiev, 1975- . The Kremlin playbook in Southeast Europe [Електронен ресурс] : economic influence and sharp power / Ruslan Stefanov, Martin Vladimirov ; ed. board Ognian Shentov ... [и др.]. – Текстови данни. – Sofia : Center for the Study of Democracy, 2020. – 1 оптичен диск (CD-ROM) Системни изисквания: 1 дисково устройство ; Acrobat Reader. – Източник: Загл. екран. – Други ред.: Alexander Stoyanov, Boyko Todorov. ISBN 978-954-477-390-8	3, 13
B	B – 1	39. Stefanof, Ruslan Georgiev, 1975- . The Kremlin playbook in Southeast Europe [Електронен ресурс] : economic influence and sharp power / Ruslan Stefanov, Martin Vladimirov ; ed. board Ognian Shentov ... [и др.]. – Текстови данни. – Sofia : Center for the Study of Democracy, 2020. – 1 оптичен диск (CD-ROM) Други ред.: Alexander Stoyanov, Boyko Todorov. ISBN 978-954-477-390-8	3, 13
C	C – 1	39*. Stefanov, Ruslan Georgiev, Vladimirov, Martin. The Kremlin playbook in Southeast Europe [Електронен ресурс]. Economic influence and sharp power. Ed. board Ognian Shentov и др. Sofia: Center for the Study of Democracy, 2020. 1 оптичен диск (CD-ROM). ISBN 978-954-477-390-8	1
	C – 2	*39. Stefanov, R. G. and Vladimirov, M. (2020) <i>The Kremlin playbook in Southeast Europe [Електронен ресурс]. Economic influence and sharp power.</i> Sofia: Center for the Study of Democracy. 1 оптичен диск (CD-ROM). ISBN 978-954-477-390-8	11, 12
A	A – 1	40. Школски вјесник [Електронен ресурс] = Školski vjesnik : стручни лист Земаљске владе за Босну и Херцеговину. – Год. 1, св. 1 (ян. 1894) – год. 16, св. 11/12 (дек. 1909). – [Бања Лука] : НУБ Република Српска ; [Paris] : UNESCO, [2008]. – 2 оптични диска (DVD) Системни изисквания: 1 дисково устройство ; Acrobat Reader. – Неизвестна периодичност. – Загл. от загл. екран.	3, 13

В	В – 1	40. Школски вјесник [Електронен ресурс] = Školski vjesnik : стручни лист Земаљске владе за Босну и Херцеговину. – Год. 1, св. 1 (ян. 1894) – год. 16, св. 11/12 (дек. 1909). – [Бања Лука] : НУБ Република Српска ; [Paris] : UNESCO, [2008]. – 2 оптични диска (DVD)	3, 13
С	С – 1	40*. Школски вјесник [Електронен ресурс] = Školski vjesnik. Стручни лист Земаљске владе за Босну и Херцеговину. Год. 1, св. 1 (ян. 1894) – год. 16, св. 11/12 (дек. 1909). [Бања Лука]: НУБ Република Српска; [Paris]: UNESCO, [2008]. 2 оптични диска (DVD).	1
	С – 2	*40. Школски вјесник [Електронен ресурс] (2008) Год. 1, св. 1 (ян. 1894) – год. 16, св. 11/12 (дек. 1909). [Бања Лука]: НУБ Република Српска; [Paris]: UNESCO. 2 оптични диска (DVD).	11, 12
А	А – 1	<p style="text-align: center;">IV. III. Видеозапис IV. III. Videorecord</p> <p>41. Шопска фолклорна област [Видеозапис] : основни танцови елементи ; Ситно шопско (селското) хоро ; Шопска рџченица ; Граовско хоро ; Четворно хоро ; Петрунино хоро : самоучител / режисьор Кирил Божилов ; музика и аранж. Георги Андреев ; хореограф Дима Тодорова, Ивайло Вълков ; изпълнява Нац. фолклорен ансамбъл Филип Кутев (Георги Андреев – клавишни, гъдулка, бас, програминг, вокал, Костадин Атанасов – гайда, Димитър Тодоров – гайда, Любомир Желев – кавал, Петър Миланов – тамбура, контрабас, Генадий Рашков – ударни, Виктор Стоянов – програминг ; танцьори Аделина Веселинова, Антония Димова, Дима Тодорова, Тянка Иванова, Десислав Йочев, Ивайло Вълков, Пламен Ганов, Тодор Гашаров). – [София] : Унисон арт, 2008 (София : Zombie studio). – 1 оптичен диск (DVD) (3,4 GB) (1 ч. 18 мин. 36 сек.) : цв., зв., в кутия. – (Български хора и рџченици ; 5) Източник: Загл. екран ; Етикет ; Обложка. – Системни изисквания: DVD устройство ; Windows Media Player. – МК N 53761-5/30.10.2008. – Разпространява се с в. Дневен труд. – Дигитално изд. – Златни записи [Аудио компактдиск]. – (12 мин. 53 сек.) : зв.</p>	3, 7, 13

В	В – 1	<p>41. Шопска фолклорна област [Видеозапис] : основни танцови елементи ; Ситно шопско (селското) хоро ; Шопска ръченица ; Граовско хоро ; Четворно хоро ; Петрунино хоро : самоучител / режисьор Кирил Божилов ; музика и аранж. Георги Андреев ; хореограф Дима Тодорова, Ивайло Вълков ; изпълнява Нац. фолклорен ансамбъл Филип Кутев (Георги Андреев – клавишни, гъдулка, бас, програминг, вокал, Костадин Атанасов – гайда, Димитър Тодоров – гайда, Любомир Желев – кавал, Петър Миланов – тамбура, контрабас, Генадий Рашков – ударни, Виктор Стоянов – програминг ; танцьори Аделина Веселинова, Антония Димова, Дима Тодорова, Тянка Иванова, Десислав Йочев, Ивайло Вълков, Пламен Ганов, Тодор Гашаров). – [София] : Унисон арт, 2008. – 1 оптичен диск (DVD). – (Български хора и ръченици ; 5)</p>	3, 7, 13
С	С – 1	<p>41*. Шопска фолклорна област [Видеозапис]. Режисьор Кирил Божилов. Музика и аранж. Георги Андреев. Хореограф Дима Тодорова, Ивайло Вълков. Изпълнява Нац. фолклорен ансамбъл Филип Кутев. [София]: Унисон арт, 2008. 1 оптичен диск (DVD).</p>	1
	С – 2	<p>*41. Шопска фолклорна област (2008) [Видеозапис]. Режисьор Кирил Божилов. Музика и аранж. Георги Андреев. Хореограф Дима Тодорова, Ивайло Вълков. Изпълнява Нац. фолклорен ансамбъл Филип Кутев. [София]: Унисон арт. 1 оптичен диск (DVD).</p>	11, 12
А	А – 1	<p>42. [Thirty six] 36 hours [Видеозапис] / screen play by George Seaton ; produced by William Perlberg ; directed by George Seaton. – Burbank (CA) : Warner Home Video, [2007]. – 1 videodisc (115 min.) : sound, black and white ; 4 3/4 in. – (World War II collection ; vol. 2) Title from container. – Director of photography Philip H. Lathrop ; editor, Adrienne Fazan ; music Dimitri Tiomkin. – Actors James Garner, Eva Marie Saint, Rod Taylor, Werner Peters. – In English with optional English or French subtitles; closed-captioned. – Wide screen (letterbox, enhanced) original theatrical presentation. – Originally released as a motion picture in 1964. ISBN 978-1419849213 Based on the short story: Beware of the dog / Roald Dahl; and, a story by Carl H. Hittleman and Luis H. Vance. – Special features: theatrical trailers for</p>	3, 7, 13

		36 hours, Up periscope and The Americanization of Emily. – Issued as part of the boxed set Heroes fight for freedom. – The clock is ticking for the Nazis trying to dupe Jefferson Pike (James Garner) into giving up war secrets. They pose as U.S. physicians to convince the supposedly amnesiac Pike to unlock his memory by recalling his last assignment: planning for D-Day.	
B	B – 1	42. [Thirty six] 36 hours [Видеозапис] / screen play by George Seaton ; produced by William Perlberg ; directed by George Seaton. – Burbank (CA) : Warner Home Video, [2007]. – 1 videodisc (115 min.) : sound, black and white ; 4 3/4 in. – (World War II collection ; vol. 2) ISBN 978-1419849213	3, 7, 13
C	C – 1	42*. [Thirty six] 36 hours [Видеозапис]. Screen play by George Seaton. Produced by William Perlberg. Directed by George Seaton. Burbank (CA): Warner Home Video, [2007]. 1 videodisc (115 min.). ISBN 978-1419849213	1
	C – 2	*42. [Thirty six] 36 hours (2007) [Видеозапис]. Screen play by George Seaton. Produced by William Perlberg. Directed by George Seaton. Burbank (CA): Warner Home Video. 1 videodisc (115 min.). ISBN 978-1419849213	11, 12
A	A – 1	<p style="text-align: center;">V. Звукозаписи V. Audiorecords</p> <p style="text-align: center;">V. I. Грамофонна плоча V. I. Gramophone record</p> <p>43. Милчева, Александрина, 1934- . Рецитал на Александрина Милчева-Нонова – мецосопран [Звукозапис] / съпровожда Камерен оркестър на Софийска народна опера, диригент Михаил Ангелов. – [София] : Балкантон, 1973. – 1 грамофонна плоча : 33 об/мин, двустранна, стерео. – (Цикъл предкласика и класика) Възприета форма на името на Александрина Милчева-Нонова е Александрина Милчева. – Съдържа: Ария на Отавия из оп. Коронацията на Попея / К. Монтеверди. 2 арии из Стабат Матер / Дж. Перголези. Ария из Магнификат / Й. С. Бах. Ария / Ал. Скарлати. Ария на Нерис из оп. Медея / Л. Керубини. Ария на Давид из ораторията Саул / Г. Фр. Хендел. Ария на Орфей из оп. Орфей, II д., III сцена ; Ария на Орфей из оп. Орфей, III д., I сцена / Кр. В. Глук. ВОА 1226</p>	3, 5, 13

В	В – 1	43. Милчева, Александрина, 1934- . Рецитал на Александрина Милчева-Нонова – мецосопран [Звукозапис] / съпровожда Камерен оркестър на Софийска народна опера, диригент Михаил Ангелов. – [София] : Балкантон, 1973. – 1 грамофонна плоча : 33 об/мин, двустранна, стерео. – (Цикъл предкласика и класика) ВОА 1226	3, 5, 13
С	С – 1	43*. Милчева, Александрина, 1934- . Рецитал на Александрина Милчева-Нонова – мецосопран [Звукозапис]. Съпровожда Камерен оркестър на Софийска народна опера, диригент Михаил Ангелов. [София]: Балкантон, 1973. 1 грамофонна плоча : 33 об/мин. ВОА 1226.	1
	С – 2	*43. Милчева, А. (1973) Рецитал на Александрина Милчева-Нонова – мецосопран [Звукозапис]. Съпровожда Камерен оркестър на Софийска народна опера, диригент Михаил Ангелов. [София]: Балкантон. 1 грамофонна плоча: 33 об/мин. ВОА 1226.	11, 12
А	А – 1	44. Adventures in appreciation [Звукозапис] / Brian O'Doherty serves as narrator. – [New York] : Harcourt, Brace & World, [1961]. – 1 грамофонна плоча : 33 1/3 об./мин Biographical notes on slipcase. – Съдържа: The open window / by Saki. Poems for appreciation / Birches ; by R. Frost. Four preludes on playthings of the wind / by C. Sandburg ; read by the author. Lee and Webster's speech from The devil and Daniel Webster / by S. V. Benét. From Julius Caesar / by W. Shakespeare. Matrix no. LO-8P 1688-1689	3, 5, 13
В	В – 1	44. Adventures in appreciation [Звукозапис] / Brian O'Doherty serves as narrator. –[New York] : Harcourt, Brace & World, [1961]. – 1 грамофонна плоча : 33 1/3 об./мин Matrix no. LO-8P 1688-1689	3, 5, 13
С	С – 1	44*. Adventures in appreciation [Звукозапис]. Brian O'Doherty serves as narrator. [New York]: Harcourt, Brace & World, [1961]. 1 грамофонна плоча. Matrix no. LO-8P 1688-1689.	1
	С – 2	*44. Adventures in appreciation (1961) [Звукозапис]. <i>Brian O'Doherty serves as narrator</i> [New York]: Harcourt, Brace & World. 1 грамофонна плоча. Matrix no. LO-8P 1688-1689.	11, 12

A	A – 1	<p style="text-align: center;">V. II. Оптичен диск V. II. Optical disc</p> <p>45. Стоянов, Владимир Стоянов, 1959- . Хартиената лодка [Звукозапис] : [музикални пиеси] / [музика, китарно изпълнение] Владимир Стоянов, [Георги Василев]. – [София] : [Мултипринт ЕООД], [2023]. – 1 оптичен диск (CD-ROM) (1 ч, 10 мин) : зв. Сведения за авт. отговорност и изд. данни, установени от кн. – Звукозаписът се разпространява с кн. – Съдържа: Завръщане ; Разговор ; Наричане ; Люлякова стихия ; Изплакано пътуване ; Усмивка и сълза ; Свят като свят ; Ябълки от детството ; От птичи поглед ; Арфата на вятъра ; Перо от облак ; Шарен свят ; Невенче ; Баща и син ; Пясъчни миражи ; Сенки в бързея ; Сънят на лилиите ; Празник ; Хартиена лодка / музика, китарно изпълнение Владимир Стоянов. Биби / музика, китарно изпълнение Георги Василев. ISMN 979-0-9016653-3-0</p>	3, 5, 13
B	B – 1	<p>45. Стоянов, Владимир Стоянов, 1959- . Хартиената лодка [Звукозапис] : [музикални пиеси] / [музика, китарно изпълнение] Владимир Стоянов, [Георги Василев]. – [София] : [Мултипринт ЕООД], [2023]. – 1 оптичен диск (CD-ROM) ISMN 979-0-9016653-3-0</p>	3, 5, 13
C	C – 1	<p>45*. Стоянов, Владимир Стоянов, Василев, Георги. Хартиената лодка [Звукозапис]. [София]: [Мултипринт ЕООД], [2023]. 1 оптичен диск (CD-ROM). ISMN 979-0-9016653-3-0</p>	1
	C – 2	<p>*45. Стоянов, В. и Василев, Г. (2023) <i>Хартиената лодка</i> [Звукозапис]. [София]: [Мултипринт ЕООД]. 1 оптичен диск (CD-ROM). ISMN 979-0-9016653-3-0</p>	11, 12
A	A – 1	<p>6. Saariaho, Kaija, 1952- . Lichtbogen [Звукозапис] : for nine musicians and live electronics ; lo : for chamber orchestra, tape and live electronics ; Verblendungen : for orchestra and tape / music Kaija Saariaho ; in performance of Avanti Chamber Orchestra, Jukka-Pekka Saraste, conductor. Stilleben : for tape / music Kaija Saariaho ; in performance of Avanti Chamber Orchestra, Jukka-Pekka Saraste, conductor ; Finnish Chamber Choir, Eric-Olof Söderström, conductor ; Françoise Girard, Såde Tikkanen, Kaija Saariaho, female 4voices ; Jürgen</p>	3, 5, 13

		<p>Schielke, Olli Kortekangas, Nikolas Naumann, male voices ; Tuula-Marja Tuomela, soprano ; Eva Tigerstedt, flute. – [Finland] : Finlandia, p. 1989. – 1 оптичен диск (68 мин) : digital, in container. Tapes realized at the GRM Studio, Paris and the YLE Experimental Studio, Helsinki (Verblendungen), IRCAM, Paris (Io), and YLE Experimental Studio, Helsinki (Stilleben). – Compact disc; analog recording. – Recorded at the Kulttuuritalo Concert Hall in March 1989 (Verblendungen) and August 1988 (Lichtbogen and Io) and the Finnish Broadcasting Company August 1987-April 1988 (Stilleben). Program notes and notes on the performers in Finnish with English and French translations / by Risto Nieminen. – 25 с. : с ил., в контейнер.</p>	
В	В – 1	<p>46. Saariaho, Kaija, 1952- . Lichtbogen [Звукозапис] : for nine musicians and live electronics ; Io : for chamber orchestra, tape and live electronics ; Verblendungen : for orchestra and tape / music Kaija Saariaho ; in performance of Avanti Chamber Orchestra, Jukka-Pekka Saraste, conductor. Stilleben : for tape / music Kaija Saariaho ; in performance of Avanti Chamber Orchestra, Jukka-Pekka Saraste, conductor ; Finnish Chamber Choir, Eric-Olof Söderström, conductor ; Françoise Girard, Säde Tikkanen, Kaija Saariaho, female voices ; Jürgen Schielke, Olli Kortekangas, Nikolas Naumann, male voices ; Tuula-Marja Tuomela, soprano ; Eva Tigerstedt, flute. – [Finland] : Finlandia, p. 1989. – 1 оптичен диск (68 мин) : digital, in container. Program notes and notes on the performers in Finnish with English and French translations / by Risto Nieminen. – 25 с. : с ил., в контейнер.</p>	3, 5, 13
С	С – 1	<p>46*. Saariaho, Kaija, 1952- . Lichtbogen [Звукозапис]. Io. Verblendungen. Stilleben. [Finland]: Finlandia, p. 1989. 1 оптичен диск.</p>	1
	С – 2	<p>*46. Saariaho, K. (1989) <i>Lichtbogen</i> [Звукозапис]. Io. Verblendungen. Stilleben. [Finland]: Finlandia. 1 оптичен диск.</p>	11, 12

		VI. Статии VI. Articles	
		VI. I. Статия с един автор VI. I. Article with one author	
A	A – 1	47. Стоянов, Божко Иванов, 1926-2000. Родно село ; Роден край : стихотворения / Божко Иванов Стоянов. – С портр. – За авт.: с. 28. – В: <i>Под лъчите на слънцето</i> . – ISSN 2603-4115. – Бр. 5 (2018), с. 28-30.	3, 10
B	B – 1	47. Стоянов, Божко Иванов, 1926-2000. Родно село ; Роден край : стихотворения / Божко Иванов Стоянов. – В: <i>Под лъчите на слънцето</i> . – ISSN 2603-4115. – Бр. 5 (2018), с. 28-30.	3, 10
C	C – 1	47*. Стоянов, Божко Иванов, 1926-2000. Родно село. Роден край. Стихотворения. <i>Под лъчите на слънцето</i> , 2018, бр. 5, с. 28-30. ISSN 2603-4115	1
	C – 2	*47. Стоянов, Б. (2018) Родно село. Роден край. <i>Под лъчите на слънцето</i> , 5, с. 28-30. ISSN 2603-4115	11, 12
A	A – 1	48. Filloux, Alain. Bacterial type VI secretion system helps prevent cheating in microbial communities [Електронен ресурс] / Alain Filloux. – В: <i>International Society Microbial Ecology</i> . – ISSN 1751-7370. – Vol. 18, iss. 1 (2024), 1 онлайн ресурс (с. 1-2) (pdf). Достъпен на: https://academic.oup.com/ismej/article/18/1/wrae003/7516970 , 11.01.2024 (прегледан 01.03.2024).	3, 10
B	B – 1	48. Filloux, Alain. Bacterial type VI secretion system helps prevent cheating in microbial communities [Електронен ресурс] / Alain Filloux. – В: <i>International Society Microbial Ecology</i> . – ISSN 1751-7370. – Vol. 18, iss. 1 (2024), 1 онлайн ресурс (с. 1-2) (pdf). Достъпен на: https://academic.oup.com/ismej/article/18/1/wrae003/7516970 , 11.01.2024 (прегледан 01.03.2024).	3, 10
C	C – 1	48*. Filloux, Alain. Bacterial type VI secretion system helps prevent cheating in microbial communities [Онлайн ресурс]. <i>International Society Microbial Ecology</i> , vol. 18, 2024, iss. 1, с. 1-2. ISSN 1751-7370. Достъпен на: https://academic.oup.com/ismej/article/18/1/wrae003/7516970 (прегледан 01.03.2024).	1
	C – 2	*48. Filloux, A. (2024) Bacterial type VI secretion system helps prevent cheating in microbial communities. <i>International Society Microbial Ecology</i> [online], 18(1), pp. 1-2. ISSN 1751-7370. Available from: https://academic.oup.com/ismej/article/18/1/wrae003/7516970 (accessed 01.03.2024).	11, 12

		VI. II. Статия с двама автори VI. II. Article with two authors	
A	A – 1	49. Белев, Благвест Чанев, 1963- . Обучението в специалност „Корабоводене” във висшето военноморско училище „Никола Й. Вапцаров” в условия на COVID-19 / Благвест Белев, Валери Стоянов. – С табл., диагр. – Рез. на бълг., англ. ез. – В: <i>Стратегии на образователната и научната политика</i> . – ISSN 1310-0270. – Год. 28, бр. 5 (2020), с. 481-500.	3, 10
B	B – 1	49. Белев, Благвест Чанев, 1963- . Обучението в специалност „Корабоводене” във висшето военноморско училище „Никола Й. Вапцаров” в условия на COVID-19 / Благвест Белев, Валери Стоянов. – В: <i>Стратегии на образователната и научната политика</i> . – ISSN 1310-0270. – Год. 28, бр. 5 (2020), с. 481-500.	3, 10
C	C – 1	49*. Белев, Благвест Чанев, Стоянов, Валери. Обучението в специалност „Корабоводене” във висшето военноморско училище „Никола Й. Вапцаров” в условия на COVID-19. <i>Стратегии на образователната и научната политика</i> , год. 28, 2020, бр. 5, с. 481-500. ISSN 1310-0270	1
	C – 2	*49. Белев, Б. и Стоянов, В. (2020) Обучението в специалност „Корабоводене” във висшето военноморско училище „Никола Й. Вапцаров” в условия на COVID-19. <i>Стратегии на образователната и научната политика</i> , 28(5), с. 481-500. ISSN 1310-0270	11, 12
A	A – 1	50. Baud, Céline. Quantitative technologies and reflexivity [Електронен ресурс] : the role of tools and their layouts in the case of credit risk management / Céline Baud, Nathalie Lallemand-Stempak. – В: <i>Accounting, organizations and society</i> . – ISSN 0361-3682. – Vol. 112 (2024), 1 онлайн ресурс. Достъпен на: https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0361368223001046 , 25.01.2024 (прегледан 27.02.2024)	3, 10
B	B – 1	50. Baud, Céline. Quantitative technologies and reflexivity [Електронен ресурс] : the role of tools and their layouts in the case of credit risk management / Céline Baud, Nathalie Lallemand-Stempak. – В: <i>Accounting, organizations and society</i> . – ISSN 0361-3682. – Vol. 112 (2024), 1 онлайн ресурс. Достъпен на: https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0361368223001046 , 25.01.2024 (прегледан 27.02.2024)	3, 10

C	C – 1	50*. Baud, Céline , Lallemand-Stempak, Nathalie. Quantitative technologies and reflexivity [Онлайн ресурс]. The role of tools and their layouts in the case of credit risk management. <i>Accounting, organizations and society</i> , 2024, vol. 112. ISSN 0361-3682. Достъпен на: https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0361368223001046 , 25.01.2024 (прегледан 27.02.2024).	1
	C – 2	*50. Baud, C. and Lallemand-Stempak, N. (2024) Quantitative technologies and reflexivity. The role of tools and their layouts in the case of credit risk management. <i>Accounting, organizations and society</i> [online], 112. ISSN 0361-3682. Available from: https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0361368223001046 , 25.01.2024 (accessed 27.02.2024).	11, 12
A	A – 1	VI. III. Статия с трима автори VI. III. Article with three authors	
	A – 1	51. Стефанова-Стоянова, Върбинка Василева, 1968- . Несигурност, стойност и някои случайни процеси при моделирането на инвестиционни решения / Върбинка Стефанова-Стоянова, Златин Саръстов, Красимир Стоянов. – Рез. на англ. ез. – В: <i>Образование, наука, иновации</i> . – ISSN 1314-5711. – 2016 (2016), с. 168-179.	3, 10
B	B – 1	51. Стефанова-Стоянова, Върбинка Василева, 1968- . Несигурност, стойност и някои случайни процеси при моделирането на инвестиционни решения / Върбинка Стефанова-Стоянова, Златин Саръстов, Красимир Стоянов. – В: <i>Образование, наука, иновации</i> . – ISSN 1314-5711. – 2016 (2016), с. 168-179.	3, 10
C	C – 1	51*. Стефанова-Стоянова, Върбинка Василева, 1968- , Саръстов, Златин, Стоянов, Красимир. Несигурност, стойност и някои случайни процеси при моделирането на инвестиционни решения. <i>Образование, наука, иновации</i> , 2016, с. 168-179. ISSN 1314-5711	1
	C – 2	*51. Стефанова-Стоянова, В. , Саръстов, З. и Стоянов, К. (2016) Несигурност, стойност и някои случайни процеси при моделирането на инвестиционни решения. <i>Образование, наука, иновации</i> , с. 168-179. ISSN 1314-5711	11, 12

A	A – 1	52. Sokolovskaja, Olga M. Sharing vitamins [Електронен ресурс] : cobamides unveil microbial interactions / Olga M. Sokolovskaya, Amanda N. Shelton, Michiko E. Taga. – В: <i>Science</i> . – ISSN 0036-8075. – Vol. 369, No 6499 (2020), 1 онлайн ресурс. Достъпен на: https://www.science.org/doi/full/10.1126/science.aba0165 (прегледан 01.03.2024).	3, 10
B	B – 1	52. Sokolovskaja, Olga M. Sharing vitamins [Електронен ресурс] : cobamides unveil microbial interactions / Olga M. Sokolovskaya, Amanda N. Shelton, Michiko E. Taga. – В: <i>Science</i> . – ISSN 0036-8075. – Vol. 369, No 6499 (2020), 1 онлайн ресурс. Достъпен на: https://www.science.org/doi/full/10.1126/science.aba0165 (прегледан 01.03.2024).	3, 10
C	C – 1	52*. Sokolovskaja, Olga M. , Shelton, Amanda N., Taga, Michiko E. Sharing vitamins [Онлайн ресурс]. Cobamides unveil microbial interactions. <i>Science</i> , vol. 369, 2020, No 6499. ISSN 0036-8075. Достъпен на: https://www.science.org/doi/full/10.1126/science.aba0165 (прегледан 01.03.2024).	1
	C – 2	*52. Sokolovskaja, O. M. , Shelton, A. N. and Taga, M. E. (2020) Sharing vitamins. Cobamides unveil microbial interactions. <i>Science</i> [online], 369, No 6499. ISSN 0036-8075. Available from: https://www.science.org/doi/full/10.1126/science.aba0165 (accessed 01.03.2024).	11, 12
A	A – 1	<p style="text-align: center;">VI. IV. Статия с четирима и повече автори VI. IV. Article with four and more authors</p> <p>53. Някои модели на поведение в задачи за управление на риска от природни бедствия, транспортни произшествия и производствени аварии / Венелин Живков ... [и др.]. – Други авт.: Филип Филипов, Румяна Божинова, Йордан Танковски, Петър Гецов, Георги Сотиров, Гаро Мардиросян, Атанас Ковачев, Стоян Велкоски, Борис Грозданов, Диана Банкова, Анелия Панева. – С ил. – В: <i>Национална научно-практическа конференция по психология – теория и практика</i>. – ISSN 2367-508X. – Ч. 1 (2017), с. 6-19.</p>	3, 10

В	В – 1	53. Някои модели на поведение в задачи за управление на риска от природни бедствия, транспортни произшествия и производствени аварии / Венелин Живков ... [и др.]. – В: <i>Национална научно-практическа конференция по психология – теория и практика.</i> – ISSN 2367-508X. – Ч. 1 (2017), с. 6-19.	3, 10
С	С – 1	53*. Живков, Венелин, Филипов, Филип, Божинова, Румяна и др. Някои модели на поведение в задачи за управление на риска от природни бедствия, транспортни произшествия и производствени аварии. <i>Национална научно-практическа конференция по психология – теория и практика</i> , 2017, ч. 1, с. 6-19. ISSN 2367-508X	1
	С – 2	*53. Живков, В. и др. (2017) Някои модели на поведение в задачи за управление на риска от природни бедствия, транспортни произшествия и производствени аварии. <i>Национална научно-практическа конференция по психология – теория и практика</i> , ч. 1, с. 6-19. ISSN 2367-508X	11, 12
А	А – 1	54. A pathway model to five lines of accountability in cybersecurity governance [Електронен ресурс] / Sergeja Slapničar ... [и др.]. – Други авт.: Miheal Axelsen, Ivano Bongioanni, David Stockdale. – В: <i>International journal of accounting information systems.</i> – ISSN 1467-0895. – Vol. 51 (2023), 1 онлайн ресурс. Достъпен на: https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1467089523000349 , 07.08.2023 (прегледан 27.02.2024).	3, 10
В	В – 1	54. A pathway model to five lines of accountability in cybersecurity governance [Електронен ресурс] / Sergeja Slapničar ... [и др.]. – В: <i>International journal of accounting information systems.</i> – ISSN 1467-0895. – Vol. 51 (2023), 1 онлайн ресурс. Достъпен на: https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1467089523000349 , 07.08.2023 (прегледан 27.02.2024).	3, 10
С	С – 1	54*. Slapničar, Sergeja, Axelsen, Miheal, Bongioanni, Ivano, Stockdale, David. A pathway model to five lines of accountability in cybersecurity governance [Онлайн ресурс]. <i>International journal of accounting information system</i> , 2023, vol. 51. ISSN 1467-0895. Достъпен на: https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1467089523000349 , 07.08.2023 (прегледан 27.02.2024).	1

	<p>C – 2 *54. Slapničar, S. et al. (2023) A pathway model to five lines of accountability in cybersecurity governance. <i>International journal of accounting information system</i> [online], 51. ISSN 1467-0895. Available from: https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1467089523000349, 07.08.2023 (accessed 27.02.2024).</p>	11, 12
--	---	--------

ЦИТИРАНА ЛИТЕРАТУРА:

Стандарти, ръководства, инструкции, методики и правила за *библиографско описание и цитиране*

по

А – В – С

1. БДС ISO 690:2021 Информация и документация. Насоки за библиографско позоваване и цитиране на информационни ресурси / утвърдени от Бълг. инст. за стандартизация. – 2021. – 189 с.
2. Инструкция за библиографско описание на дисертационни трудове, постъпили в Националната библиотека Св. Св. Кирил и Методий в различни формати / утвърдена от Нац. библ. Св. Св. Кирил и Методий. – 2013. – 13 с.
3. Методика за създаване на контролни записи за имена на лица с интелектуална отговорност / утвърдена от Нац. библ. Св. Св. Кирил и Методий. – 2009. – 11 с.
4. Правила за библиографско описание на листови изобразителни материали / утвърдени от Нац. библ. Св. Св. Кирил и Методий. – 2013. – 56 с.
5. Правила за съставяне на библиографско описание на звукозаписи / състав. Виолета Людсканова, Александра Дипчикова ; утвърдени от Нац. библ. Св. Св. Кирил и Методий. – 2013. – 27 с.
6. Правила за съставяне на библиографско описание на картографски ресурси / състав. Виолета Людсканова, Александра Дипчикова ; утвърдени от Нац. библ. Св. Св. Кирил и Методий. – 2013. – 28 с.
7. Правила за съставяне на библиографско описание на кинофилми и видеозаписи / състав. Виолета Людсканова, Александра Дипчикова ; утвърдени от Нац. библ. Св. Св. Кирил и Методий. – 2013. – 20 с.
8. Правила за съставяне на библиографско описание за нотирана музика / състав. Виолета Людсканова, Александра Дипчикова ; утвърдени от Нац. библ. Св. Св. Кирил и Методий. – 2013. – 46 с.
9. Ръководство за азбучни каталозина книги/ Анастасия Г. Лютова ... [и др.] ; под ред. на Анастасия Г. Лютова, Мария Н. Кочмарова. – София : Нац. библ. „Св. Св. Кирил и

Методий”, 1989. – 406 с.

10. **Ръководство за прилагане на ISBD при описание на съставни части** / одобрено от Международната федерация на библиотечните асоциации и институции ; прев. от англ. Александра Дипчикова. – 2003. – 45 с.

Продължава да е в сила у нас и да се използва:

БДС 17264-91 **Библиографско описание. Аналитично описание на съставни части от публикации в книжни материали.** – 1992. – 40 с.

11. **Guide to the Harvard Style of Referencing** / Anglia Ruskin University. – 5th ed. – Cambridge, 2013. – 55 p. – [viewed 30 July 2024]. Available at: http://libweb.anglia.ac.uk/referencing/files/Harvard_referencing_2013.pdf.

12. **Harvard WesternSydU referencing style guide** / Western Sydney University. – Sydney, 2022. – 17 p. – [viewed 30 July 2024]. Available at: https://library.westernsydney.edu.au/__data/assets/pdf_file/0008/1943486/cite_Harvard.pdf.

13. **[International Standard Bibliographic Description] ISBD** : международен стандарт за библиографско описание : консолидирано издание / одобрено от Международната федерация на библиотечните асоциации и институции; прев. от англ. Александра Дипчикова. – София : Бълг. библиографско асоц., 2012. – 268 с. ISBN 978-954-9837-22-3

Прев. на бълг. по **ISBD 2011**, който е обновен в **2021 (ISBD 2021 Update to the 2011 Consolidated Edition)** на база на нова терминология, въведена чрез два международни документа на ИФЛА:

Функционални изисквания към библиографските записи (София, 2009) и

Функционални изисквания към нормативните записи (София, 2009) и кореспондираща на:

БДС ISO 690: 2021 **Информация и документация. Насоки за библиографско позоваване и цитиране на информационни ресурси.**

Съв. и със: замяната на всички функционални изисквания към библиографските записи:

IFLA Library Reference Model : a conceptual model for bibliographic information / Pat Riva, Patrick Le Boeuf, Maja Žumer. August 2017. Revised after world-wide review, endorsed by the IFLA Professional Committee. – [viewed 30 July 2024]. Available at: <https://www.ifla.org/files/assets/cataloguing/frbr-lrm/ifla-lrm-august-2017.pdf> (accessed 2017-09-01).

ПРИЛОЖЕНИЯ:

Схема на библиографското описание на книгите в националната библиография (т.е. Пълно библиографско описание)

Редна дума

Основно заглавие : подзаглавни данни = Паралелно заглавие / Имена на автори – индивидуални или колективни ; Имена на други лица. – Поредност и характеристика на изданието. – Местоиздаване : Издателство, година на издаване (Място на отпечатване : Печатница, година на отпечатване). – Брой на страниците : Илюстрации ; Размер на книгата + Съпроводителен материал. – (Заглавие на серията : подзаглавни данни на серията / имена на автори и други лица, отнасящи се към серията, ISSN на серията ; Номер на книгата в серията. Заглавие на подсерията : Подзаглавни данни на подсерията, ISSN на подсерията ; Номер на книгата в подсерията)

Забележки

ISBN

Схема на библиографското описание на книгите в каталозите на отделни библиотеки (т.е. Кратко библиографско описание)

Редна дума

Основно заглавие : подзаглавни данни / Имена на автори – индивидуални или колективни ; Имена на други лица. – Поредност и характеристика на изданието. – Местоиздаване : Издателство, година на издаване. – Брой на страниците. – (Заглавие на серията, ISSN на серията ; Номер на книгата в серията)

ISBN

Схема на преобладаващите ръководства за библиографското описание на документи по Харвардския стил

Ако е един авторът

Вътрешнотекстова препратка:

(Автор 2008) (Автор 2008, с. 1)

В Списъка на препратки:

Фамилията на автора, Името на автора (2008) Заглавие. Име на издателя.

Ако няма автор

Вътрешнотекстова препратка:
(Заглавие 2008) (Заглавие 2008, с. 1)

В Списъка на препратки:
Заглавие (2008) Име на издателя.

Примери:
Вътрешнотекстова препратка:
(Смит 2008) (Смит 2008, с. 1)

В Списъка на препратката:
Смит, Джон (2008)
Заглавие на книгата. Име на издателя.

БИБЛИОГРАФИЯТА КАТО ИНФОРМАЦИОННО-КОГНИТИВЕН МОДЕЛ (Думи на библиографските редактори)

Ако разгледаме науката като цяло и особено в един от нейните главни ипостаси, а именно – като информационна система, то библиографията в нейното широко тълкуване, като философски феномен, се явява своего рода визитна картичка на всяко научно произведение като първоосновен елемент на тази система.

Когато се говори и пише за отношението между наука и библиография, специалистите обикновено изтъкват, че втората изпълнява научноспомогателна функция.

Но в какво се изразява тя?

Първо. Най-напред – във формално отношение – библиографията изпълнява **научно-удостоверяваща функция**, която показва, че авторът се е запознал с определен кръг научна литература, въз основа на която изгражда своите хипотези и прави научни изводи.

Прикнижната и пристатийната библиография са един вид *lettres de noblesse*, т.е. атестат за научния характер и, в определена степен, и за научната стойност на дадения труд.

По този начин библиографията се оказва абсолютното *conditio sine qua non* за приемане на изследването в научно обръщение.

Второ. Друга функция на библиографията в научното творчество е **научно-доказателствената**. Библиографията е естествена основа и среда на цитирането – основният инструмент за подкрепяне, отхвърляне, критикуване или анализ на дадена научна теза.

Трето. В не по-малка степен библиографията изпълнява и **научно-оценъчна** роля.

Именно *библиографирането* (в библиографските указатели, бази от данни, е-библиотеките) – от една страна и *цитирането* (в монографиите и статиите на изследователите) – като пряка връзка между библиографията и научното

творчество – от друга страна – служи за единствено международно призната оценъчна единица.

Четвърто. Друга вътрешноприсъща функция на библиографията в науката е **научно-комуникационната функция**. Тя играе ролята на средство за свързване на информационната структура на един научен труд с предходни сродни (а и по-общи) научни разработки.

Пето. Библиографията е сигурен показател за **информационната релевантност** на научния продукт.

Шесто. Освен пряко за научното произведение библиографията изпълнява и по-общи функции по отношение на цялостната научна дейност. Това е на първо място нейната **научно-информационна функция**.

Седмо. Системата на *общата* и *специалната* библиография осигурява базовата вторично-документална информация за целия информационен поток, както на национално, така и на международно равнище.

Осмо. Много важна е също така **научно-моделиращата функция** на библиографията. Тя се изразява в библиографското моделиране на информационните източници посредством разкриване на външната и вътрешната им структура.

По този начин се осъществява *библиометричен* и *научноизследователски анализ* на цялата научна продукция като се разкриват проблемните области в различни аспекти (например „белите петна” или „черните дупки” в тях), определяне на критичната маса учени в дадена област и много други.

Разбира се библиографията в никакъв случай не трябва да се счита само за някаква информационна „рамка”, в която е разположено научното изследване.

Самият процес на научното творчество е вътрешно обвързан с процеса на библиографското издирване, описание и оформление, при което само малка част от този процес намира видим израз в библиографския апарат на научния труд.

За съжаление тези връзки и изобщо влиянието на библиографския процес върху вътрешната мотивация на научното творчество са все още *terra incognita*.

Равнището на библиографската образованост се отразява не само в *оформлението* на научните изследвания, но и в изложението на тяхното *съдържание* – в *научната* им и особено – в *информационната* им стойност.

Колкото и софистицирани да са съвременните информационни технологии, каквито и колкото компютри да са свързани в „облачни” системи, то в края на краищата резултатът е един и същ от зората на човечеството. На хартията или на екрана – подобно на сфинкс загадъчно – стои вечната *библиографска триада*:

„АВТОР – Заглавие – Издателски данни”.

Затова няма да е пресилено да перифразираме древната египетска пословица така:

„*Всички се страхуват от науката,
само науката се страхува от библиографията!*”.

В тази връзка е извънредно важно значението на видовете или „стилове” библиографско описание, които се използват в практиката.

Затова даденият в настоящия труд **сравнителен конвертируем модел на стандартите за библиографско описание** има своята особена **методологична – теоретична и практическа** роля едновременно.

Освен ценната ретроспекция на **библиографското описание и цитиране на документи** са дадени в *единство* специфичните особености и връзки на **Европейския и Харвардския стилове**.

Анализирани са в системна цялост **трите нива на библиографския запис – пълно описание, кратко описание и библиографско цитиране**.

Всичко това е приведено към спецификата на различните видове и типове документални информационни източници.

Представеният библиографоведски труд е *първият* по рода си – не само у нас, и в планетарното библиографознание.

И в него не е търсено да се установи *по-доброто* в библиографските езици на един или друг културен ареал и в неговия вторично-документален стил. А е намерен *модулът на интерпретация в сравнение на жизненото многообразие на тези знакови форми* в качеството ѝ на интеракция на стиловете.

Всичко това разкрива същността на библиографията като сложна и незаменима информационно-когнитивна знакова система със своя вътрешна логика.

За да се издигнат на подобна висота на **библиографоведското абстрахиране** от различията между **Европейския и Харвардския стилове**, и на тях да се погледне като на **общо планетарно коренище на вторично-документалното знаково цяло на отражение на информацията във вид на семантичен библиографски модел на знанието**, за авторките на труда – *проф. д.п.н. Александра Куманова и ас. Силвия Филипова* – са съществени *следните синтези*:

- и *двете* са получили висшето си образование в лоното на **Руската библиографоведска школа – Санктпетербургския държавен институт на културата – едно от световните средища на информатизацията**, където – съгласно геополитическата ориентация на страната ни през 1970-те – 1980-те години – бяха насочвани най-успешните студенти на **Държавния библиотечарски институт – днес: Университет по библиотекознание и информационни технологии (УниБИТ)** – първото специализирано

професионално учебно заведение у нас – ковачница на библиотечни и библиографски кадри;

- *и двете* се трудят на Олимпа на библиографознанието – в **националната библиография на България** – в качеството им на нейни **съставители и редактори**: *първата* – през 1980-те – 1990-те години; *втората* – през 1990-те – досега;

- *и двете* са **съставители и редактори** ина многообразна библиографска продукция – библиографски указатели, библиографски бази от данни, *e*-библиотеки, чиито научно-спомогателни модели са изградени върху основата на националната библиография, но чрез система от допълнително вторично-документално моделиране;

- *и двете* са автори на библиографоведски трудове, посветени на различни аспекти на библиографското описание и библиографското цитиране – материя, която преподават на студентите в Университет по библиотекознание и информационни технологии и внедряват в „Трудове на Студентското научно общество при УниБИТ“ (Т. 1- , 2008- ; към 2024 г. 19 т.) и в библиографската и историографската серия „Факлоносци” на Академичното издателство „За буквите – О писменехъ” на УниБИТ (Кн. I- , 2010- ; към 2024 г. 34 т.);

- *и двете* осъзнаващи себе си като приемници и следовници на библиографските традиции на безсмъртния Български библиографски институт – върха на Българската библиографоведска школа – люлка на информатизацията в България с национално и световно значимо измерение, което се проявява – в частност – в поддържаните от тях интензивни международни научни контакти.

*Проф. д-р Красимира Александрова
Доц. д-р Никола Казански*

CURRICULUM VITAE

АЛЕКСАНДРОВА Красимира

Директор на Националната библиотека „Св. Св. Кирил и Методий“.
Доктор. Професор в катедра „Библиотечни науки“ и ръководител на
Лаборатория по библиотечни технологии, комуникации и информиране
– LibLab на Университета по библиотекознание и информационни
технологии – София, България. Действителен член на Международната
академия по информатизация при ООН.

АЛЕКСАНДРОВА Красимира

Директор Национальной библиотеки им. Св. Кирилла и Мефодия.
Кандидат наук. Профессор кафедры „Библиотечные науки“ и
руководитель Лаборатории библиотечных технологий, коммуникаций
и информирования – LibLab Университета библиотековедения и
информационных технологий – София, Болгария. Действительный член
Международной академии информатизации при ООН.

ALEKSANDROVA Krasimira

Director of the St. St. Cyril and Methodius National library of Bulgaria.
PhD. Professor in the Library Studies Department and Head of the
Laboratory of Library Technologies, Communications and Informing (LibLab)
at the University of Library Studies and Information Technologies in Sofia,
Bulgaria. Full member of the International Informatization Academy at UN.

БАХТУРИНА Тамара

Главен специалист на отдела за централизирана каталогизация на Руската
държавна библиотека. Занимава се с проблеми на теорията и практиката на
библиографското описание, автор и редактор е на правила и стандарти за
каталогизиране. В продължение на много години редактира раздела 23-К.
Междурегионален комитет по каталогизация (МКК) на Руската
библиотечна асоциация, член е на Постоянното бюро на МКК. Автор е на
повече от 200 публикации. Заслужил работник на културата на Русия.

БАХТУРИНА Тамара

Главный специалист отдела централизованной каталогизации Российской
государственной библиотеки. Занимается проблемами теории и практики
библиографического описания, является автором и редактором правил и
стандартов по каталогизации. На протяжении многих лет участвовала в
работе Секции 23-К. Межрегиональный комитет по каталогизации (МКК)
Российской библиотечной ассоциации, член Постоянного бюро МКК.
Автор более 200 публикаций. Заслуженный работник культуры России.

ВАКНТУРИНА Tamara

Chief specialist of the centralized cataloging department of the Russian State Library. She deals with the problems of theory and practice of bibliographic description, is the author and editor of cataloging rules and standards. For many years, she participated in the work of Section 23-K. Interregional Cataloging Committee (ICC) of the Russian Library Association, member of the Permanent Bureau of the ICC. She is the author of more than 200 publications. Honored Worker of Culture of Russia.

ВАСИЛЕВ Николай

Писател и литературен критик. Историограф на информационния код на българското изясно слово. Автор на първите учебни програми за висшето образование в областта на историографията и първата антология на българското изясно слово за периода IX-XXI в. Доктор по „Теория на научната информация“. Асистент в катедра „Библиотечни науки“ на Университета по библиотекознание и информационни технологии – София, България.

ВАСИЛЕВ Николай

Писатель и литературный критик. Историограф информационного кода болгарской изящной словесности. Автор первых учебных программ высшего образования в области историографии и первой антологии болгарской изящной словесности за период IX-XXI вв. Кандидат наук по специальности „Теория научной информации“. Преподаватель кафедры „Библиотечные науки“ Университета библиотекведения и информационных технологий – София, Болгария.

VASILEV Nikolay

Writer and literary critic. Historiographer of the information code of the Bulgarian refined speech. Author of the first educational programs in historiography and the first anthology of the Bulgarian refined speech from 9th to 21st centuries. Doctor of the theory of scientific information. Assistant professor in the Library Studies Department at the University of Library Studies and Information Technologies in Sofia, Bulgaria.

КАЗАНСКИ Никола Р.

Доцент, доктор, ръководител на отдел „Справочно-информационна и издателска дейност“ на Централната библиотека на Българската академия на науките. Секретар на Международната асоциация по библиология.

КАЗАНСКИ Никола Р.

Доцент, кандидат наук, ръководител отдела „Справочно-информационна и издателска дейност“ на Централната библиотека на Българската академия на науките. Секретар на Международната асоциация по библиология.

KAZANSKI Nikola R.

PhD, associate professor, chief information officer of the Central Library of Bulgarian Academy of Sciences. Secretary of the International Association of Bibliology.

КЕНЪН Анжела

Завършила руски език (1986), руска литература (1989) и библиотечни науки (1991). Завеждащ руската и южнославянската колекция в Европейския отдел на Конгресната библиотека (2004-), САЩ. Изследва българската колекция от старопечатни книги и рускоезичната периодика в САЩ във фондовете на Конгресната библиотека, САЩ.

КЕННОН Анжела

Бакалавр по специалности „Русский язык и литература“ (1986), магистр по специалностям „Русская литература“ (1989) и „Библиотечные науки“ (1991). Заведующая русской и южнославянской коллекцией Европейского отдела библиотеки Конгресса США (2004-). Исследует болгарскую коллекцию старопечатных книг и русскоязычную периодику в США в фондах библиотеки Конгресса США.

CANNON Angela

BA, Russian Language and Literature, Rutgers College (1986). MA, Russian Literature, SUNY Albany (1989). MLS, Rutgers University (1991). Reference Specialist for Russian and South Slavic collection, European Division, Library of Congress (2004-), USA. Current research on the Bulgarian rare book collection and the Russian-American journal and monograph collections at the Library of Congress, USA.

КУМАНОВА Александра

Библиограф, библиографовед, философ, когнитолог. Доктор на педагогическите науки. Професор по научната специалност „Теория на научната информация“ в Университета по библиотекознание и информационни технологии (УниБИТ) – София, България. Ръководител на Студентското научно общество при УниБИТ. Действителен член на Международната академия по информатизация при ООН, Арктичката академия на науките, Ноосферната академия на науките. Съпредседател на Съвета на Международния съюз на „Асамблеята на народите на Евразия“. Член на Философския съвет на Руското космическо общество. Носител на медала за наука „М. В. Ломоносов“ на Руската академия по естествени науки.

КУМАНОВА Александра

Библиограф, библиографовед, философ, когнитолог. Доктор педагогических наук. Профессор по специальности „Теория научной информации“ Университета библиотековедения и информационных технологий (УниБИТ) – София, Болгария. Руководитель Студенческого научного общества при УниБИТ. Действительный член Международной академии информатизации при ООН, Арктической академии наук, Ноосферной академии наук. Сопредседатель Совета Международного союза „Ассамблеи народов Евразии“. Член Философского Совета Русского космического общества. Обладатель медали им. М. В. Ломоносова за научные достижения Российской академии естественных наук.

KUMANOVA Alexandra

Bibliographer, philosopher, cognitologist. Doctor of pedagogical sciences

(D.Sc.). Professor of theory of scientific information at the University of Library Studies and Information Technologies in Sofia, Bulgaria. Head of the Students Scientific Society at ULSIT. Full member of the International Informatization Academy at UN, Arctic Academy of Sciences and Noospheric Academy of Sciences. Co-President of the Council of the International Union of the Assembly of Eurasia's Peoples. Member of the Philosophical council of the Russian Cosmic Society. Winner of the *M. V. Lomonosov* Medal for science of the Russian Academy of Natural Sciences.

МАКСИМОВА Марияна

Библиограф експерт в Отдел „Информация по култура и Булгарика“ в Националната библиотека „Св. Св. Кирил и Методий“ – София, България и библиотекар в Столична библиотека – София, България.

МАКСИМОВА Марияна

Библиограф експерт отдела „Информация по култура и Булгарика“ в Национальной библиотеке им. Св. Св. Кирилла и Мефодия – София, Болгария и библиотекар в Столичной библиотеке – София, Болгария.

MAXIMOVA Mariyana

Bibliographer expert in the Department of Cultural Information and Bulgaria at the National Library in Sofia, Bulgaria and librarian in Sofia City Library – Bulgaria.

ФИЛИПОВА Силвия

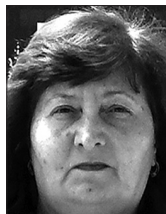
Асистент в Секцията по библиография в Националната библиографска агенция при Националната библиотека „Св. Св. Кирил и Методий“ – София, България.

ФИЛИПОВА Силвия

Асистент Секции по библиографии Национальной библиографической агенции Национальной библиотеки им. Св. Св. Кирилла и Мефодия – София, Болгария.

FILIPOVA Silviya

Assistant in the Department of Bibliography of the National Bibliographic Agency at the National Library of Bulgaria.

СЪДЪРЖАНИЕ

СРАВНИТЕЛЕН КОГНИТИВЕН КОНВЕРТИРУЕМ МОДЕЛНА СТАНДАРТИТЕ И СТИЛОВЕТЕ ЗА БИБЛИОГРАФСКО ОПИСАНИЕ И ЦИТИРАНЕ (Лапидарен праксиологичен компендиум: Инструментариум на информационното – знаниевото общество)

ЖИЗНЕНАТА СИЛА НА МНОГООБРАЗИЕТО В БИБЛИОГРАФСКИЯ ЕЗИК НА ПЛАНЕТАТА КАТО ПОЛИФОНИЧНО МНОГОГЛАСИЕ (Предисловие на авторите) / <i>Александра Куманова, Силвия Филипова</i>	7
I. Коренище на модела	19
I. I. Ретроспекция на планетарната информатизация	21
I. II. Текущата – перспективна планетарната информатизация	23
II. Информационна решетка – културологичен клъстер	24
II. I. Базова терминология	25
II. II. Детайлизирана терминология	26
III. Библиографското описание – информационна решетка	26

IV. Обезпечаване на научноизследователската дейност чрез инструментариума на библиографската морфология	28
V. Ретикула на конвертируем модел на библиографското описание на документи в научната продукция на XXI в.	30
V. I. Вертикал на координатната система	30
V. II. Хоризонтал на координатната система	32
VI. Ризома на конвертируем компаративистичен когнитивен модел на библиографското описание на видове документи в научната продукция на XX-XXI в.	37
I. Книги	
I. Books	
(NN 1-30)	37
I. I. Общ библиографски справочник	
I. I. General bibliographic reference book	
(NN 1-2)	37
I. II. Специализиран справочник	
I. II. Specialized reference book	
(NN 3-4)	38
I. III. Книга с един автор	
I. III. Book of one author	
(NN 5-6)	40
I. IV. Книга с двама автори	
I. IV. Book of two authors	
(NN 7-8)	41
I. V. Книга с трима автори	
I. V. Book of three authors	
(NN 9-10)	42
I. VI. Книга с четирима и повече автори	
I. VI. Book of four and more authors	
(NN 11-12)	43

I. VII. Анонимна книга I. VII. Anonymous book	
(NN 13-14)	44
I. VIII. Сборник с двама и повече автори I. VIII. Collection with two or more authors	
(NN 15-16)	45
I. IX. Книга с един съставител / редактор I. IX. Book with one compiler / editor	
(NN 17-18)	47
I. X. Книга с двама съставители / редактори I. X. Book with two compilers / editors	
(NN 19-20)	48
I. XI. Книга с трима съставители / редактори I. XI. Book with three compilers / editors	
(NN 21-22)	49
I. XII. Книга с четирима и повече съставители / редактори I. XII. Book with four and more compilers / editors	
(NN 23-24)	51
I. XIII. Книга с колективен автор I. XIII. Book with collective author	
(NN 25-26)	53
I. XIV. Дисертация I. XIV. Thesis	
(NN 27-28)	55
I. XV. Автореферат I. XV. Authors' abstract	
(NN 29-30)	56
II. Графични издания II. Graphic editions	
(NN 31-32)	58
II. I. Албум II. I. Albums	
(NN 31-32)	58

III. Продължаващи издания

III. Serial publications

(NN 33-36)59

III. I. Вестник

III. I. Newspaper

(NN 33-34)59

III. II. Списание

III. II. Journal

(NN 35-36)60

IV. E-ресурси

IV. E-resources

(NN 37-42)60

IV. I. Онлайн ресурс

IV. I. Online resource

(NN 37-38)60

IV. II. Оптичен диск

IV. II. Optical disc

(NN 39-40)63

IV. III. Видеозапис

IV. III. Videorecord

(NN 41-42)64

V. Звукозаписи

V. Audiorecords

(NN 43-46)66

V. I. Грамофонна плоча

V. I. Gramophone record

(NN 43-44)66

V. II. Оптичен диск

V. II. Optical disc

(NN 45-46)68

VI. Статии

VI. Articles

(NN 47-54)70

VI. I. Статия с един автор VI. I. Article with <i>one author</i> (NN 47-48)	70
VI. II. Статия с двама автори VI. II. Article with <i>two authors</i> (NN 49-50)	71
VI. III. Статия с трима автори VI. III. Article with <i>three authors</i> (NN 51-52)	73
VI. IV. Статия с четирима и повече автори VI. IV. Article with <i>four and more authors</i> (NN 53-54)	73
ЦИТИРАНА ЛИТЕРАТУРА: Стандарти, ръководства, инструкции, методики и правила за библиографско описание и цитиране по А – В – С	76
ПРИЛОЖЕНИЯ: Схема на библиографското описание на книгите в националната библиография (т.е. Пълно библиографско описание)	78
Схема на библиографското описание на книгите в каталозите на отделни библиотеки (т.е. Кратко библиографско описание)	78
Схема на преобладаващите ръководства за библиографското описание на документи по Харвардския стил	78
БИБЛИОГРАФИЯТА КАТО ИНФОРМАЦИОННО-КОГНИТИВЕН МОДЕЛ (Думи на библиографските редактори) / <i>Красимира Александрова,</i> <i>Никола Казански</i>	80
CURRICULUM VITAE	84
СЪДЪРЖАНИЕ	88
СОДЕРЖАНИЕ	93
CONTENTS	98

СОДЕРЖАНИЕ

СРАВНИТЕЛЬНАЯ КОГНИТИВНАЯ КОНВЕРТИРУЕМАЯ МОДЕЛЬ СТАНДАРТОВ И СТИЛЕЙ БИБЛИОГРАФИЧЕСКОГО ОПИСАНИЯ И ЦИТИРОВАНИЯ (Лапидарный праксиологический компендиум: Инструментарий информационного – знаниевого общества)

ЖИЗНЕННАЯ СИЛА МНОГООБРАЗИЯ В БИБЛИОГРАФИЧЕСКОМ ЯЗЫКЕ ПЛАНЕТЫ В КАЧЕСТВЕ ПОЛИФОНИЧЕСКОГО МНОГОГОЛОСИЯ (Предисловие авторов) / Александра Куманова, Сильвия Филиппова	7
I. Корневище модели	19
I. I. Ретроспекция планетарной информатизации	21
I. II. Текущая – перспективная планетарная информатизация	23
II. Информационная решетка – культурологический кластер	24
II. I. Базовая терминология	25
II. II. Детализированная терминология	26
III. Библиографическое описание – информационная решетка	26

IV. Обеспечение научно-исследовательской деятельности посредством инструментариума библиографической морфологии	28
V. Ретикла конвертируемой модели библиографического описания документов в научной продукции XXI в.	30
V. I. Вертикаль координатной системы	30
V. II. Горизонталь координатной системы	32
VI. Ризома конвертируемой компаративистичной когнитивной модели библиографического описания видов документов в научной продукции XX-XXI в.	37
I. Книги	
I. Books	
(NN 1-30)	37
I. I. Общий библиографический справочник	
I. I. General bibliographic reference book	
(NN 1-2)	37
I. II. Специализированный справочник	
I. II. Specialized reference book	
(NN 3-4)	38
I. III. Книга одного автора	
I. III. Book of one author	
(NN 5-6)	40
I. IV. Книга двух авторов	
I. IV. Book of two authors	
(NN 7-8)	41
I. V. Книга трех авторов	
I. V. Book of three authors	
(NN 9-10)	42
I. VI. Книга четырех и более авторов	
I. VI. Book of four and more authors	
(NN 11-12)	43

I. VII. Анонимная книга I. VII. Anonymous book	
(NN 13-14)	44
I. VIII. Сборник двух и более авторов I. VIII. Collection with two or more authors	
(NN 15-16)	45
I. IX. Книга одного составителя / редактора I. IX. Book with one compiler / editor	
(NN 17-18)	47
I. X. Книга двух составителей / редакторов I. X. Book with two compilers / editors	
(NN 19-20)	48
I. XI. Книга трех составителей / редакторов I. XI. Book with three compilers / editors	
(NN 21-22)	49
I. XII. Книга четырех и более составителей / редакторов I. XII. Book with four and more compilers / editors	
(NN 23-24)	51
I. XIII. Книга авторского коллектива I. XIII. Book with collective author	
(NN 25-26)	53
I. XIV. Диссертация I. XIV. Thesis	
(NN 27-28)	55
I. XV. Автореферат I. XV. Authors' abstract	
(NN 29-30)	56
II. Графические издания II. Graphic editions	
(NN 31-32)	58
II. I. Альбом II. I. Albums	
(NN 31-32)	58

III. Продолжающиеся издания

III. Serial publications

(NN 33-36)59

III. I. Газета

III. I. Newspaper

(NN 33-34)59

III. II. Журнал

III. II. Journal

(NN 35-36)60

IV. Э-ресурсы

IV. E-resources

(NN 37-42)60

IV. I. Онлайн-ресурс

IV. I. Online resource

(NN 37-38)60

IV. II. Оптический диск

IV. II. Optical disc

(NN 39-40)63

IV. III. Видеозапись

IV. III. Videorecord

(NN 41-42)64

V. Звукозаписи

V. Audiorecords

(NN 43-46)66

V. I. Граммофонная пластинка

V. I. Gramophone record

(NN 43-44)66

V. II. Оптический диск

V. II. Optical disc

(NN 45-46)68

VI. Статьи

VI. Articles

(NN 47-54)70

VI. I. Статья одного автора VI. I. Article with <i>one author</i> (NN 47-48)	70
VI. II. Статья двух авторов VI. II. Article with <i>two authors</i> (NN 49-50)	71
VI. III. Статья трех авторов VI. III. Article with <i>three authors</i> (NN 51-52)	72
VI. IV. Статья четырех и более авторов VI. IV. Article with <i>four and more authors</i> (NN 53-54)	73
ЦИТИРОВАННАЯ ЛИТЕРАТУРА: Стандарты, руководства, инструкции, методики и правила библиографического описания и цитирования по А – В – С	76
ПРИЛОЖЕНИЯ: Схема библиографического описания книг в национальной библиографии (т.е. Полное библиографическое описание)	78
Схема библиографического описания книг в каталогах отдельных библиотек (т.е. Краткое библиографическое описание)	78
Схема преобладающих руководств библиографического описания документов по Гарвардскому стилю	78
БИБЛИОГРАФИЯ КАК ИНФОРМАЦИОННО-КОГНИТИВНАЯ МОДЕЛЬ (Слово библиографических редакторов) / <i>Красимира Александрова,</i> <i>Никола Казански</i>	80
CURRICULUM VITAE	84
СЪДЪРЖАНИЕ	88
СОДЕРЖАНИЕ	93
CONTENTS	98

CONTENTS

COMPARATIVE COGNITIVE CONVERTIBLE MODEL OF THE STANDARDS AND STYLES OF *BIBLIOGRAPHIC DESCRIPTION AND CITATION*

(Lapidary praxiological compendium:
Instruments of the information –
cognitive society)

VITAL FORCE OF THE DIVERSITY IN THE UNIVERSAL BIBLIOGRAPHIC LANGUAGE AS A MANY-VOICED POLYPHONY

(Authors' preface) /

Alexandra Kumanova

Silvia Filipova7

I. Model *genesis*19

I. I. *Retrospection*
of the universal informatization21

I. II. *Current* – perspective
universal informatization23

II. Information *screen* –
a culturological cluster24

II. I. *Basic terminology*25

II. II. *Detailed terminology*26

III. Bibliographic description –
an information *screen*26

IV. Provision of the research activity through the instruments of the bibliographic morphology	28
V. <i>Reticule</i> of convertible model of the bibliographic description of documents in the scientific output of XXI c.	30
V. I. <i>Vertical</i> of the co-ordinates	30
V. II. <i>Horizontal</i> of the co-ordinates	32
VI. <i>Rhizome</i> of a convertible comparative cognitive model of the bibliographic description of types of documents in the scientific production of XX-XXI c.	37
I. Книги	
I. Books	
(NN 1-30)	37
I. I. <i>Общ библиографски справочник</i>	
I. I. General bibliographic reference book	
(NN 1-2)	37
I. II. <i>Специализиран справочник</i>	
I. II. Specialized reference book	
(NN 3-4)	38
I. III. <i>Книга с един автор</i>	
I. III. Book of one author	
(NN 5-6)	40
I. IV. <i>Книга с двама автори</i>	
I. IV. Book of two authors	
(NN 7-8)	41
I. V. <i>Книга с трима автори</i>	
I. V. Book of three authors	
(NN 9-10)	42
I. VI. <i>Книга с четирима и повече автори</i>	
I. VI. Book of four and more authors	
(NN 11-12)	43

I. VII. Анонимна книга I. VII. Anonymous book	
(NN 13-14)	44
I. VIII. Сборник с двама и повече автори I. VIII. Collection with two or more authors	
(NN 15-16)	45
I. IX. Книга с един съставител / редактор I. IX. Book with one compiler / editor	
(NN 17-18)	47
I. X. Книга с двама съставители / редактори I. X. Book with two compilers / editors	
(NN 19-20)	48
I. XI. Книга с трима съставители / редактори I. XI. Book with three compilers / editors	
(NN 21-22)	49
I. XII. Книга с четирима и повече съставители / редактори I. XII. Book with four and more compilers / editors	
(NN 23-24)	51
I. XIII. Книга с колективен автор I. XIII. Book with collective author	
(NN 25-26)	53
I. XIV. Дисертация I. XIV. Thesis	
(NN 27-28)	55
I. XV. Автореферат I. XV. Authors' abstract	
(NN 29-30)	56
II. Графични издания II. Graphic editions	
(NN 31-32)	58
II. I. Албум II. I. Albums	
(NN 31-32)	58

III. Продължаващи издания

III. Serial publications

(NN 33-36)59

III. I. Вестник

III. I. Newspaper

(NN 33-34)59

III. II. Списание

III. II. Journal

(NN 35-36)60

IV. E-ресурси

IV. E-resources

(NN 37-42)60

IV. I. Онлайн ресурс

IV. I. Online resource

(NN 37-38)60

IV. II. Оптичен диск

IV. II. Optical disc

(NN 39-40)63

IV. III. Видеозапис

IV. III. Videorecord

(NN 41-42)64

V. Звукозаписи

V. Audiorecords

(NN 43-46)66

V. I. Грамофонна плоча

V. I. Gramophone record

(NN 43-44)66

V. II. Оптичен диск

V. II. Optical disc

(NN 45-46)68

VI. Статии

VI. Articles

(NN 47-54)70

VI. I. Статия с един автор VI. I. Article with <i>one author</i> (NN 47-48)	70
VI. II. Статия с двама автори VI. II. Article with <i>two authors</i> (NN 49-50)	71
VI. III. Статия с трима автори VI. III. Article with <i>three authors</i> (NN 51-52)	72
VI. IV. Статия с четирима и повече автори VI. IV. Article with <i>four and more authors</i> (NN 53-54)	73
REFERENCES: Standards, guides, instructions, methods and rules of the <i>bibliographic description and citation</i> on A – B – C	76
SUPPLEMENTS: Scheme of the bibliographic description of books in the National bibliography (i.e. Full bibliographic description)	78
Scheme of the bibliographic description of books in the catalogues of particular libraries (i.e. Brief bibliographic description)	78
Scheme of the ruling guides of the bibliographic description of documents in Harvard style	78
BIBLIOGRAPHY AS AN INFORMATION-COGNITIVE MODEL (Words of the bibliographic editors) / <i>Krasimira Aleksandrova</i> <i>Nikola Kazanski</i>	80
CURRICULUM VITAE	84
СЪДЪРЖАНИЕ	88
СОДЕРЖАНИЕ	93
CONTENTS	98

РЕЗЮМЕ

На многообразието от динамично променящите се особено през XXI в. форми на нормативизъм, разпространявани в културните ареали на **Европейския** и **Харвардския стилове**, възприети в моделираните от тези стилове вторично-документални потоци от **диадата: библиографско описание – цитиране на документи**, е погледнато като на естествена жизнена полифония от вторично-документални форми – знакови системи на многогласието от партиите в планетарното **библиографознание** (научнопрактическа сфера за отразяване, интерпретиране и структуриране на библиографските феномени (библиографска информация, библиографски указатели, библиографски бази от данни, *e*-библиотеки) по кардиналата: организация – история – методология – теория), което само по себе си е плод на развитие на действащите в посочените ареали научнопрактически школи в областта на **универсалното хуманитарно знание**.

Структуриран е сравнителен когнитивен конвертируем модел на **диадата: библиографско описание – цитиране**.

Базова за модела от 216 варианта на вторично-документалното отражение на 54 документа е положената в устоите му **информационна решетка**, изградена по:

- **вертикала: пълно (А) – кратко (В) библиографско описание** (които имат съответствие в двата посочени стила, защото са вкоренени в принципите на универсалната за планетата **библиотечна – каталожна библиография**) – **цитиране (С – 1; С – 2)** (в чиито модификации са различията) и
- **хоризонтала: видове и типове документи в традиционната типографска и виртуалната издателска практика на XXI в.: I. Книги / I. Books (NN 1-30); II. Графични издания / II. Graphic editions (NN 31-32); III. Продължаващи издания III. Serial publications (NN 33-36); IV. E-ресурси / IV. E-resources (NN 37-42); V. Звукозаписи / V. Audiorecords (NN 43-46); VI. Статии / VI. Articles (NN 47-54).**

Описаните обобщено (защото всеки от тях е **конгломерат** от **многообразни** национални, регионални, международни, институционални и пр. версии – често наричани **формати**) в различни графически решения стилове – като Европейски (характерни са: Германският, Френският, Руският...) и Харвардски (открояват се: The Chicago Manual of Style, Oxford Standard for Citation of Legal Authorities, Vancouver system...) – чрез **настоящия** кратък практикум са представени в **единство – чрез онтологията на библиографска триада на вторично-документалния запис на първичния докумен- „АВТОР – Заглавие – Издателски данни“**.

Три групи читатели са основните **адресати** на компендиума:

- **библиотекарите и библиографите**, които – по характера на своята дейност – са потопени професионално в съществуващото многогласие от форми на библиографско описание и цитиране на документи, и са изправени постоянно пред проблемите на съотнасянето им в единство;

- **изследователите от различните сфери на знанието**, които в своите трудове, предназначени за представяне пред научната общност в руслото на една или друга школа, традиция, институция и пр., следва да имат ръководство за ефективно трансформиране на вторично-документалните реактиви на своята продукция безпрепятствено от една в друга форма;

- **библиографовете**, които многостранно изучават библиографския запис като интелигентна структура за представяне на знанието и информацията.

Компендиумът е първото по рода си сравнително изследване, посветено на библиографския запис в Европейския и Харвардския стилове, разгледани в онтологичното им единство, и е плод на срещата на Българската библиографоведска школа с Англо-американската и Руската – в лицето на библиографи, библиографоведи, историографи и когнитолози, свързани във времето и пространството от съвместната си многогодишна работа и човешките си ценности – да са в полза на света, изграждан като диалектическо и интерактивно планетарно духовно, културно и информационно цяло на човечеството.

Ключови думи: библиографско описание (пълен – кратък запис) – цитиране: Европейски и Харвардски стилове (сравнителен модел на видовете и типове документи по триадата: Автор – Заглавие – Издателски данни)

РЕЗЮМЕ

Многообразие динамически изменяющихся, особенно в XXI в., форм нормативизма, распространяемых в культурных ареалах **Европейского** и **Гарвардского стилей**, воспринятых в моделированных данными стилями вторично-документальных потоках **диады: библиографическое описание – цитирование документов**, рассматривается как естественная жизненная полифония вторично-документальных форм – знаковых систем многоголосия партий в планетарном **библиографоведении** (научно-практической сфере отражения, интерпретации и структурирования библиографических феноменов (библиографической информации, библиографических указателей, библиографических баз данных, э-библиотек) по кардинале: организация – история – методология – теория), что само по себе является плодом развития действующих в указанных ареалах научно-практических школ в области **универсального гуманитарного знания**.

Структурирована сравнительная когнитивная конвертируемая модель **диады: библиографическое описание – цитирование**.

Базовой для модели, состоящей из 216 вариантов вторично-документального отражения 54 документов является положенная в его устои **информационная решетка**, сформированная по:

- **вертикали: полное (А) – краткое (В) библиографические описания** (имеющие соответствия в обоих указанных стилях, поскольку они укоренены в принципах универсальной для планеты **библиотечной – каталожной библиографии**) – **цитирование (С – 1; С – 2)** (в модификациях которых кроются различия) и

- **горизонталю: виды и типы документов в традиционной типографической и виртуальной издательской практике XXI в.: I. Книги / I. Books (NN 1-30); II. Графические издания / II. Graphic editions (NN 31-32); III. Продолжающиеся издания III. Serial publications (NN 33-36); IV. Э-ресурсы / IV. E-resources (NN 37-42); V. Звукозаписи / V. Audiorecords (NN 43-46); VI. Статьи / VI. Articles (NN 47-54).**

Описанные обобщенно (поскольку каждый из них представляет собой *конгломерат многообразных национальных, региональных, международных, институциональных и проч. версий – часто называемых **форматами***) в разных графических решениях стилей – таких как Европейский (характерными являются: Немецкий, Французский, Русский...) и Гарвардский (можно выделить: The Chicago Manual of Style, Oxford Standard for Citation of Legal Authorities, Vancouver system...) – посредством *настоящего* краткого практикума представлены в **единстве – через онтологию библиографической триады вторично-документальной записи первичного документа: „АВТОР – Заглавие – Выходные данные“**.

Три группы читателей являются основными **адресатами** компендиума:

- **библиотекари и библиографы**, которые – по характеру своей деятельности – профессионально погружены в существующее многоголосие форм библиографического описания и цитирования документов, и постоянно сталкиваются с проблемами их соотношения в единстве;

- **исследователи в разных областях знания**, которые в своих трудах, предназначенных для представления научному сообществу в русле той или иной школы, традиции, института и проч., должны иметь руководство для эффективной трансформации вторично-документальных реактивов своих продуктов беспрепятственно из одной формы в другую;

- **библиографоведы**, многосторонне изучающие библиографическую запись как интеллигентную структуру представления знания и информации.

Данный компендиум является первым в своем роде сравнительным исследованием, посвященным библиографической записи в Европейском и Гарвардском стилях, рассмотренных в их онтологическом единстве, и представляет собой плод встречи Болгарской библиографоведческой школы с Англо-американской и Российской – в лице библиографов, библиографоведов, историографов и когнитологов, связанных во времени и пространстве своей совместной многолетней работой своими человеческими ценностями – быть полезными миру, формируемому как диалектическое и интерактивное планетарное духовное, культурное и информационное целое человечества.

Ключевые слова: библиографическое описание (полная – краткая запись) – цитирование: Европейский и Гарвардский стили (сравнительная модель видов и типов документов по триаде: Автор – Заглавие – Выходные данные)

SUMMARY

To the diversity of dynamically changing, especially during XXI c., forms of normativism, disseminated in the cultural realities of **European** and **Harvard styles**, perceived in the modeled by these styles secondary-documental streams of the diad: **bibliographic description – citation of documents** is treated as a natural polyphony of the secondary-documental forms – sign systems of the many-voices in the universal bibliography (scientific-practical scope of covering, interpreting and structuring of the bibliographic phenomena (bibliographic information, bibliographic indices, bibliographic databases, e-libraries) on the cardinal: organization – history – methodology – theory) which by itself is a product of development of the active in the mentioned scopes scientific-practical schools in the field of the universal humanitarian knowledge.

It is structured a comparative cognitive convertible analysis of the diad: **bibliographic description – citation**.

The base of the model of 216 variants of the secondary-documental impact of the 54 documents is putted in the mainstay as an **information screen**, built according to:

- *vertical*: **full (A) – brief (B) bibliographic description** (which have their parity in the two mentioned styles, because are enrooted in the principles of the universal library – cataloging bibliography) – citation (C – 1; C – 2) (in which modification are the divergences) and

- *horizontal*: kinds and types of documents in the traditional typographic and virtual edition practice of XXI c.: **I. I. Books** (NN 1-30); **II. Graphic editions** (NN 31-32); **III. Serial publications** (NN 33-36); **IV. E-resources** (NN 37-42); **V. Audiorecords** (NN 43-46); **VI. Articles** (NN 47-54).

The generally described (because any of them is a conglomerate of diverse national, regional, international, institutional, etc. versions – often called formats) in different graphical design styles – as Europeans (for instance: German, French, Russian (here are prominent: The Chicago Manual of Style, Oxford Standard for Citation of Legal Authorities, Vancouver system...)) – through the present concise compendium are presented in unity – by the ontology of the bibliographic triad of the secondary-documental record of the primary document: **AUTHOR – Title – Edition data**.

Three groups of readers are the main addressees of the compendium:

- **librarians and bibliographers**, who by their vocational activity are professionally involved in this polyphony of forms of the bibliographic description and citation of documents and are challenged permenantly by the problems of their correlation and unity;

- **researchers of different fields of science**, who in their works, intended for the scientific community in different schools, traditions, institutions, etc. should have a guide for effective transformation of the secondary-documental products from one to another forms;

- **bibliographic experts**, who studied in a versatile manner the bibliographic record as an intelligent structure for the presentation of the knowledge and display of the information.

The compendium is the first of its kind a comparative study, consecrated to the bibliographic record in European and Harvard styles, considered in their ontological unity and is a fruit of the meeting of the Bulgarian bibliographic school with the Anglo-American and Russian – in the persons of bibliographers, bibliographic experts, historiographers and cognitologists, connected in time and space by their mutual longstanding activity and human values – to serve the world as a dialectic and interactive universal spiritual, cultural and information entity of the Mankind.

Keywords: bibliographic description (full – brief record) – citation: European and Harvard styles (comparative model of kinds and types of documents by the triad: **AUTHOR – Title – Edition data**)

НАЦИОНАЛНА БИБЛИОТЕКА
„СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ”

СРАВНИТЕЛЕН КОГНИТИВЕН КОНВЕРТИРУЕМ МОДЕЛ
НА СТАНДАРТИТЕ И СТИЛОВЕТЕ
ЗА БИБЛИОГРАФСКО ОПИСАНИЕ И ЦИТИРАНЕ
(Лапидарен праксиологичен компендиум:
Инструментарий на информационното – знаниево общество)

Автори:

Проф. д.п.н. Александра Куманова
Ас. Силвия Филипова

Обща редакция:

Д-р Николай Василев

Терминологична редакция:

Марияна Максимова

Библиографска редакция:

Проф. д-р Красимира Александрова
Доц. д-р Никола Казански

Научни консултанти и рецензенти:

Д-р Анжела Кенън
Тамара Бахтурина

Предпечатна подготовка:

Василка Стефанова

Коректор:

Цветана Найденова

Печатни коли 6.63

ISBN 978-954-523-210-7
E ISBN 978-954-523-211-4

София
2024